

Bruxelles, 17. srpnja 2025.
(OR. en)

11770/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0555 (COD)**

COMPET 760	POLGEN 95
IND 285	ECOFIN 1028
MI 558	COH 145
CADREFIN 112	INDEF 76
FIN 900	CULT 86
RECH 332	CYBER 215
ESPACE 55	JAI 1101
CONSOM 146	DIGIT 148
DUAL USE 37	DATAPROTECT 161
EDUC 330	FREMP 210
TELECOM 252	RELEX 1030
ENER 380	COPS 388
ENV 722	UD 169
CLIMA 283	AUDIO 66
AGRI 361	PROCIV 102
TRANS 314	IPCR 57
SAN 472	MAP 40
PHARM 106	FISC 191
BIOTECH 4	CODEC 1049
POLMIL 222	IA 92

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ

Datum primitka: 16. srpnja 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2025) 555 final

Predmet: Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost ('ECF'), uključujući posebni program za istraživačke i inovacijske aktivnosti u području obrane, o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783 i o izmjeni uredaba (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 i (EU) [EDIP]

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 555 final.

Bruxelles, 16.7.2025.
COM(2025) 555 final

2025/0555 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost („ECF”), uključujući posebni program za istraživačke i inovacijske aktivnosti u području obrane, o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/783 i o izmjeni uredaba (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 i (EU) [EDIP]

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Europski fond za konkurentnost (ECF, Fond) dio je paketa višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje nakon 2027., čiji je cilj objediniti 14 pojedinačnih instrumenata financiranja iz aktualnog VFO-a u jednom okviru, koji bi funkcionirao kao ulagački kapacitet za jačanje europske konkurentnosti u tehnologijama i strateškim sektorima ključnima za konkurentnost EU-a, od zajedničkog istraživanja do širenja, inovacija, industrijske primjene, uvođenja infrastrukture i proizvodnje, uključujući vještine, kao potpora projektima i poduzećima, uključujući MSP-ove, *start-up* poduzeća, veća poduzeća, sveučilišta i istraživačke subjekte, i kao financijska poluga koja koristi proračunske instrumente za privlačenje privatnih, institucionalnih i nacionalnih ulaganja.

Posljednjih trideset godina povećava se razlika u produktivnosti između EU-a i drugih razvijenih gospodarstava i EU je sve manje konkurentan u usporedbi s njima. Trenutačno zaostaje u raznim područjima, uključujući tehnološki razvoj, istraživanja i inovacije, uvođenje infrastrukture, dinamičnost tržišta i industrijske kapacitete. Posljednjih godina, koje su obilježili brz tehnološki napredak, porast gospodarskog tržišnog natjecanja, kontrola ključnih razvojnih infrastruktura i trgovinski protekcionizam, jačanje konkurentnosti Europske unije postalo je jedan od glavnih prioriteta. Taj je zaključak, kao i mogući učinak na naše blagostanje, istaknut u nekoliko nedavnih izvješća, uključujući Draghijevo izvješće o budućnosti europske konkurentnosti i Lettino izvješće „Više od tržišta”, čije su preporuke poslužile kao temelj za Kompas konkurentnosti.

U Kompasu konkurentnosti¹, koji je Europska komisija donijela u siječnju 2025., utvrđeni su problemi koji narušavaju konkurentnost unutar EU-a. Glavni je problem raspršenost Unijine potrošnje u više programa koji se preklapaju, pri čemu se u mnogima financiraju slične inicijative, ali pod različitim uvjetima, što otežava djelotvorno kombiniranje financiranja.

U Kompasu je utvrđeno nekoliko glavnih čimbenika potrebnih za jačanje konkurentnosti Unije: (1) smanjenje inovacijskog jaza, (2) dekarbonizacija i (3) smanjenje prekomjernih ovisnosti i povećanje sigurnosti. Osim toga, istaknuto je pet horizontalnih čimbenika koji u tome mogu pomoći: (1) pojednostavnjenje, (2) uklanjanje prepreka na jedinstvenom tržištu, (3) financiranje, (4) vještine i kvalitetna radna mjesta i (5) bolja koordinacija. Europski fond za konkurentnost temeljit će se na pojednostavnjenju, financiranju i boljoj koordinaciji i služiti za rješavanje pitanja kao što su: (1) neoptimalna potpora tijekom procesa ulaganja, od temeljnih i primijenjenih istraživanja do širenja, industrijske primjene i proizvodnje, (2) potreba za velikim ulaganjima kako bi se ispunili prioriteti Unije, uključujući čistu i digitalnu tranziciju i (3) složenost i nekoordiniranost Unijina financiranja. Očekuje se da će rješavanje tih pitanja pozitivno, iako neizravno, utjecati na druge probleme utvrđene u Kompasu konkurentnosti, kao što je inovacijski jaz, ali i na smanjenje ovisnosti Europe o vanjskim izvorima kritičnih tehnologija i resursa, što će doprinijeti sigurnosti i otpornosti.

ECF nije jedina inicijativa za jačanje konkurentnosti Unije. On služi kao dopuna drugim mjerama najavljenima u Kompasu konkurentnosti. Ovaj je prijedlog u skladu s Komunikacijom o putu prema sljedećem VFO-u², u kojoj su navedeni ciljevi za sljedeći

¹ COM(2025) 30 final.

² COM(2025) 46 final.

proračun Unije, koji će biti jednostavniji, usmjereniji, učinkovitiji i prikladniji za uklanjanje trenutačnih složenosti, slabosti i nefleksibilnosti. U Komunikaciji se naglašava i da je fleksibilnost izuzetno važna kako bi se zajamčila mogućnost da se proračunom odgovori na promjenjivu stvarnost, s težištem na pitanjima kao što je jačanje konkurentnosti Unije, za što je potrebno zajedničko djelovanje u ujedinjenoj Europi. Trgovačka društva koja će biti obuhvaćena budućim 28. režimom također bi trebala imati koristi od ECF-a, posebno s obzirom na to da je cilj tog režima pojednostavniti prekogranično poslovanje i potaknuti ulaganja unutar jedinstvenog tržišta EU-a.

ECF će biti strukturiran u četiri sastavnice politika, u kojima će u obzir biti uzeti strateški prioriteti za jačanje konkurentnosti i otpornosti Unije (od umjetne inteligencije i digitalizacije do svemira, od čiste tehnologije do biotehnologije, od obrane do zdravlja). Otvorena struktura Fonda omogućila bi mu da brzo odgovara na nove izazove i prioritete općim usmjeravanjem i pružanjem strategije. Ta nova struktura omogućila bi utvrđivanje prioriteta politike na razini svake sastavnice kako bi se potpora učinkovito usmjeravala od primijenjenog istraživanja do proizvodnje i uvođenja, uključujući infrastrukturu i posebne vještine, uz pomoć instrumenata za financiranje prilagođenih potrebama projekata i smanjenjem rizika ulaganja na temelju odgovarajućeg omjera financijske poluge i učinka proračuna Unije. Osim toga, samostalna Uredba (EU) [XXX]³ Europskog parlamenta i Vijeća o Okvirnom programu za istraživanja i inovacije [Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa] bit će usko povezana s komponentama ECF-a kako bi se osigurao neometan proces ulaganja od ideje do tržišta.

ECF će fleksibilno mobilizirati sve financijske instrumente u okviru proračuna Unije (uključujući zajmove, bespovratna sredstva, vlasnički kapital, kvazivlasnički kapital, mješovito financiranje, nabavu i jamstva). Proračunsko jamstvo i financijski instrumenti postali bi dostupni za sve sastavnice politika i tako bi se mogli koristiti u svim područjima financiranja u okviru jednog fonda. Osigurat će se i sinergija s drugim programima zahvaljujući integriranim pristupu na strateškoj i operativnoj razini. Osim paketa financijskih instrumenata, ECF će pružati savjetodavnu potporu za projekte tijekom cijelog ciklusa ulaganja kako bi se olakšalo pokretanje i razvoj projekata, pridonijelo razvoju vještina i pružala međusektorska poslovna potpora MSP-ovima i *start-up* poduzećima, što će olakšati njihov poslovni rast, pristup financiranju i ulaganja. Integrirana struktura omogućila bi i sinergiju s drugim strukturnim dijelovima VFO-a, kao što je Uredba (EU) [XXX]⁴ Europskog parlamenta i Vijeća o nacionalnim i regionalnim partnerskim planovima [nacionalni i regionalni partnerski planovi]. ECF doprinosi konkurentnosti Unije i obuhvaća širok raspon područja politika, od istraživanja i inovacija, digitalizacije, svemira, obrane, okoliša, zdravlja, potpore jedinstvenom tržištu i kružnog gospodarstva do energetske tranzicije. Fond obuhvaća aktivnosti koje se trenutačno provode u okviru 14 programa Unije: Obzora Europa kao samostalnog programa, ali usko povezanog s ECF-om, Inovacijskog fonda, programa Digitalna Europa, Instrumenta za povezivanje Europe – Digitalni sektor (CEF), Europskog fonda za obranu (EFO), Akta o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP), Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA), Programa za europsku obrambenu industriju (EDIP), programa „EU za zdravlje”, Svemirskog programa EU-a, programa IRIS, programa InvestEU, Programa jedinstvenog tržišta (potprograma za MSP-ove) i programa LIFE (više pojedinosti o svakom od tih programa dostupno je u Prilogu 7. izvješću o procjeni učinka). Ti se programi danas znatno razlikuju po svojem opsegu: Obzor Europa je najveći, s 93 milijarde EUR tijekom sedam godina u okviru aktualnog VFO-a (2021. – 2027.), a Inovacijski fond drugi je po veličini, s procijenjenih 40 milijardi EUR u

³ SL L..., str.

⁴ SL L..., str.

razdoblju 2020. – 2030. (financiran prihodima od ETS-a na temelju članka 10.a stavka 8. Direktive 2003/87/EZ).

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

ECF je usklađen s ciljevima iz Komunikacije o putu prema sljedećem višegodišnjem financijskom okviru (VFO) za usmjereniji, jednostavniji i učinkovitiji proračun.

U svrhu jačanja konkurentnosti ECF će iskoristiti iskustvo iz programa InvestEU⁵, u kojem je niz financijskih instrumenata objedinjen u jedan pojednostavnjeni okvir i uspješno mobilizirano javno i privatno financiranje s pomoću relativno skromnog jamstva EU-a, što je omogućilo dodatnost i usklađivanje s ciljevima politike Unije.

ECF će biti usko povezan s 10. okvirnim programom za istraživanja i inovacije, uspostavljenim Uredbom (EU) [XXX], [Program za istraživanja i inovacije Obzor Europa] na temelju integriranih programa rada i jedinstvenih pravila iz Uredbe o ECF-u. To će biti ključno za osiguravanje neometanog procesa ulaganja od istraživanja do pokretanja, širenja, uvođenja i globalne proizvodnje, od ideje do tržišta. Izravna djelovanja JRC-a pridonosit će ciljevima sastavnica politika ECF-a.

ECF će biti usklađen i komplementaran i s drugim novim fondovima za potporu financiranju aktivnosti povezanih sa sprečavanjem bolesti i promicanjem zdravlja: s Uredbom (EU) [XXX]⁶ Europskog parlamenta i Vijeća [Mehanizam Unije za civilnu zaštitu i potpora Unije za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize], Uredbom (EU) [XXX]⁷ Europskog parlamenta i Vijeća [Globalna Europa] i Uredbom (EU) [XXX] [nacionalni i regionalni partnerski planovi]. Neophodna je čvrsta veza između ECF-a i moderniziranog Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) (Uredba (EU) [XXX]⁸ Europskog parlamenta i Vijeća [Instrument za povezivanje Europe]). Prekogranični infrastrukturni projekti u području dekarbonizacije, otpornosti digitalnog, prometnog i energetskog sektora i mobilnosti od velike su važnosti za poboljšanje konkurentnosti i sigurnosti te smanjenje strateških ovisnosti Unije. Postoje jasne sinergije između transeuropskih prometnih i energetskih mreža za koje se pruža potpora iz CEF-a i projekata u okviru ECF-a. Infrastrukture za prekograničnu digitalnu povezanost koje su, prema Draghijevu izvješću, ključne za globalnu konkurentnost Europe financirat će se u okviru ECF-a kako bi se maksimalno povećala sinergija s drugim digitalnim kapacitetima.

Trebalo bi osigurati sinergiju između ECF-a s jedne strane i Inovacijskog fonda i Programa jedinstvenog tržišta s druge strane u pogledu potpore za:

- industrijsku dekarbonizaciju i inovacije, posebno u području čistih tehnologija (Inovacijski fond),
- digitalne tehnologije, paneuropsku digitalnu javnu infrastrukturu i digitalna rješenja u području carine i oporezivanja (Program jedinstvenog tržišta).

U tu će svrhu ECF osigurati usklađenost s aktivnostima koje se planiraju provesti u okviru Inovacijskog fonda i Programa jedinstvenog tržišta, posebno pri izradi programâ rada. Kako

⁵ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017.

⁶ SL L..., str.

⁷ SL L..., str.

⁸ SL L..., str.

je najavljeno u Planu za čistu industriju, banka za dekarbonizaciju industrije dijelit će upravljačku strukturu s ECF-om.

Komisija bi do kraja 2025. trebala predložiti zakonodavni okvir za svemirske sustave EU-a i upravljanje njima na temelju pravne stečevine EU-a iz uredaba o svemiru i programu IRIS².

Potpora za konkurentnost predviđet će se i u nacionalnim i regionalnim partnerskim planovima i vanjskim politikama država članica. Osim toga, nastojat će se stvoriti sinergija između ECF-a i drugih aktivnosti Unije za potporu područjima politike usko povezanima s konkurentnošću. Konkretno, u okviru ECF-a bit će moguće kombinirati i kumulirati financiranje aktivnosti kojima se podupiru ciljevi više programa Unije. ECF će biti otvoren i za sve financijske ili nefinancijske doprinose kojima će pridonositi ciljevima konkurentnosti, uključujući doprinose država članica, trećih zemalja i međunarodnih organizacija. Nadalje, olakšat će se pružanje potpore na temelju Uredbe (EU) [XXX] [nacionalni i regionalni partnerski planovi] za projekte kojima je dodijeljen pečat konkurentnosti. Posebno će se nastojati ostvariti sinergija i komplementarnost, od planiranja do provedbe, s Grupom Europske investicijske banke. Provedbom svih tih sinergijskih aktivnosti zahtjevi u pogledu izvješćivanja i vođenja evidencije za primatelje smanjit će se na najmanju moguću mjeru.

ECF bi trebao djelovati u sinergiji i s novim programom Erasmus+ za razvoj vještina i s ciljem provedbe Unije vještina. Financijska potpora iz ECF-a za vještine u strateškim sektorima bila bi komplementarna potpori iz programa Erasmus+ za stjecanje i poboljšanje vještina za kvalitetna radna mjesta i život cjeloživotnim učenjem i razvojem, privlačenjem i zadržavanjem talenata.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

ECF je u skladu s Kompasom konkurentnosti, u kojem je izložen plan za poticanje konkurentnosti, temeljen na preporukama iz tih izvješća. Osim toga, ECF će uvelike poduprijeti Plan za čistu industriju, u kojem je istaknuta potreba za ubrzanjem dekarbonizacije, reindustrijalizacije i inovacija objedinjavanjem djelovanja u području klime i konkurentnosti u jednu sveobuhvatnu strategiju rasta.

ECF je komplementaran i s unijom štednje i ulaganja i pojačat će učinke njezine uspostave. Dublja tržišta kapitala omogućit će osigurateljima, mirovinskim fondovima, bankama i upraviteljima imovinom sudjelovanje u projektima za koje se dodjeljuje potpora iz ECF-a, zahvaljujući čemu će se štedišama i građanima EU-a pružiti prilike za štednju i ulaganja.

ECF je u potpunosti usklađen s programom politike za digitalno desetljeće do 2030., u okviru kojeg se utvrđuju zajednički digitalni ciljevi Unije i okvir upravljanja za ubrzanje digitalne transformacije Europe kad je riječ o infrastrukturi, vještinama i uslugama⁹. Konkretno, ulaganja iz ECF-a u digitalna rješenja odgovor su na nedostatke i prioritete utvrđene u Izvješću o stanju digitalnog desetljeća 2025., posebno u području digitalne povezanosti, naprednog računalstva i digitalnih vještina, čime se podupire Unijin cilj digitalne suverenosti.

Za aktivnosti koje se provode u okviru ECF-a relevantan je i niz drugih inicijativa, među ostalim: Akt o kritičnim sirovinama, Akt o industriji s nultom neto stopom emisija, Akt o čipovima, Industrijski akcijski plan za europski automobilski sektor, Uredba o ekološkom dizajnu za održive proizvode, Akt o umjetnoj inteligenciji, Akt o interoperabilnoj Europi,

⁹ Odluka (EU) 2022/2481.

Strategija za europske biološke znanosti, Akt o naprednim materijalima, farmaceutski paket, Strategija za medicinske protumjere, Bijela knjiga o obrani, Strategija gospodarske sigurnosti, Strategija za Uniju pripravnosti, Strategija za održivu i pametnu mobilnost i Europski pakt o oceanima. ECF je u skladu i s vanjskom dimenzijom konkurentnosti i s međunarodnim obvezama Unije, među ostalim u području trgovine.

2. PРАВNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Ovom Uredbom utvrđuje se indikativna financijska omotnica za ECF, uključujući financijska sredstva Europske unije za čistu tranziciju i industrijsku dekarbonizaciju, za digitalno vodstvo, za zdravlje, biotehnologiju, poljoprivredu i biogospodarstvo te za otpornost, obrambenu industriju i svemir.

Budući da je ECF okvir za zasebne temeljne akte programa i predmetna područja politike, prijedlog se temelji na nizu zasebnih pravnih osnova, od kojih se svaka primjenjuje na relevantne dijelove ECF-a:

- članak 43. stavak 2. UFEU-a u vezi s ciljevima zajedničke poljoprivredne politike,
- članak 168. stavak 5. UFEU-a u vezi s relevantnim aktivnostima za zaštitu i poboljšanje zdravlja ljudi podupiranjem konkurentnosti sektora zdravlja, biotehnologije, poljoprivrede i biogospodarstva,
- članak 172. UFEU-a u vezi s relevantnim aktivnostima koje doprinose konkurentnosti putem digitalne transformacije u područjima od javnog interesa,
- članak 173. stavak 3. UFEU-a u vezi s aktivnostima koje doprinose konkurentnosti industrijske baze Europske unije, uključujući potporu malim i srednjim poduzećima, posebno radi prilagodbe novim gospodarskim izazovima u području istraživanja, čiste i digitalne tranzicije, zdravlja, biotehnologije, poljoprivrede, biogospodarstva, svemira, sigurnosti i obrane,
- članak 175. UFEU-a u vezi s potrebom za daljnjom provedbom i poboljšanjem mjera izvan fondova iz članka 175. UFEU-a za aktivnosti za povećanje konkurentnosti na cijelom unutarnjem tržištu, među ostalim mjerama za širenje, uzimajući u obzir ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju,
- članak 182. stavak 4., članak 183. i članak 188. drugi stavak UFEU-a u vezi s relevantnim aktivnostima za potporu istraživanjima i inovacijama u području obrane,
- članak 189. stavak 2. UFEU-a u vezi s relevantnim aktivnostima za potporu svemirskoj politici Unije,
- članak 192. stavak 1. UFEU-a u vezi s relevantnim aktivnostima za očuvanje, zaštitu i poboljšanje kvalitete okoliša i aktivnostima za potporu prelasku na čistu energiju kako bi se doprinijelo ublažavanju klimatskih promjena,
- članak 194. stavak 2. UFEU-a u vezi s funkcioniranjem energetskog tržišta, sigurnošću opskrbe energijom u Uniji, energetskom učinkovitošću i štednjom energije te razvojem novih i obnovljivih oblika energije i međusobnim povezivanjem energetskih mreža,
- članak 212. stavak 2. UFEU-a u vezi s aktivnostima za potporu strateškim partnerima u obrambenoj industriji,

- članak 322. stavak 1. točka (a) o donošenju financijskih pravila kojima se pobliže određuje postupak koji treba donijeti za utvrđivanje i izvršenje proračuna te za prikazivanje i reviziju računa.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Da bi rad na jačanju konkurentnosti Unije bio istinski djelotvoran, mora se koordinirati na razini Unije. Udruživanje resursa na toj razini povećava učinak i vrijednost ulaganja postizanjem ekonomije razmjera u smanjenju rizika i poticanju ulaganja u područjima politika koja su bitna za europsku konkurentnost. Taj je pristup troškovno učinkovitiji nego kad bi države članice djelovale samostalno.

Zbog stalnih nedovoljnih ulaganja privatnog sektora u ključnim područjima kao što su infrastruktura, zelena i digitalna tranzicija i industrijski kapaciteti i fragmentiranosti tržišta kapitala otežana su učinkovita prekogranična ulaganja. Unatoč visokoj razini privatne štednje, ta sredstva nisu na odgovarajući način pretvorena u dugoročna ulaganja potrebna za stratešku autonomiju.

Javna potrošnja za istraživanja i razvoj u Uniji i dalje je fragmentirana i neusklađena s prioritetima na razini Unije, a većina sredstava dolazi iz proračuna pojedinačnih država članica. Samo se djelovanjem na razini Unije mogu poduprijeti projekti koje zbog njihova opsega i vrste države članice ne mogu same provesti, čime se stvara kritična masa za učinkovite projekte i partnerstva.

Nadalje, koordinacijom na razini Unije promiče se suradnja, ključna za prelijevanje znanja i smanjenje rizika ulaganja, i tako povećava konkurentnost. Pristup na razini Unije omogućuje ekonomiju razmjera i suradnju među dionicima, važne za vrednovanje znanja i poboljšanje kapaciteta.

Naposljetku, u okviru programa Unije pod izravnim upravljanjem najbolje se može zajamčiti primjena jedinstvenog skupa pravila za prekograničnu suradnju u strateški najvažnijim područjima politike obuhvaćenima ECF-om, čime se osigurava usklađivanje politika i stvara ekonomija razmjera u svim sektorima i državama članicama.

- **Proporcionalnost**

Predložene mjere ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva i dodane vrijednosti Unije.

- **Odabir instrumenta**

Temeljni akt u obliku je uredbe donesene u okviru redovnog zakonodavnog postupka u skladu s UFEU-om kako bi se osiguralo da obveze budu izravno obvezujuće za primatelje sredstava iz ECF-a i izravno primjenjive u svim državama članicama Unije.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Ovaj se prijedlog temelji na opsežnoj analizi procjena učinka, preispitivanjima u sredini programskog razdoblja za programe za razdoblje 2021. – 2027. koji su obuhvaćeni ovom inicijativom te na dostupnim *ex post* evaluacijama za programe za razdoblje 2014. – 2020. Potpuni popis analiziranih evaluacija naveden je u Prilogu 1. procjeni učinka koja prati ovaj prijedlog.

- **Savjetovanja s dionicima**

U okviru priprema za sljedeći višegodišnji financijski okvir (VFO), koji počinje od 2028., Europska komisija provela je javno savjetovanje kako bi prikupila mišljenja dionika o financiranju konkurentnosti u Uniji. To savjetovanje, koje je trajalo 12 tjedana i obuhvaćalo internetski upitnik i dokumente sa stajalištem, bilo je namijenjeno širokom rasponu dionika kao što su građani, poduzeća, MSP-ovi, javna tijela i akademska zajednica.

U sažetku zaključaka iz 2034 primljena odgovora i 462 dokumenta sa stajalištem utvrđeno je da su glavne prepreke konkurentnosti Unije uglavnom nedovoljna ulaganja u istraživanja i inovacije i velik inovacijski jaz u odnosu na globalne konkurente. Iz savjetovanja je proizišlo da je potrebna koordinacija na razini Unije kako bi se djelotvorno objedinili resursi, čime bi se postigla ekonomija razmjera i povećao učinak ulaganja u područjima kao što su infrastruktura, inovacije i strateški sektori.

Ispitanici su podržali mjere za povećanje financiranja strateških prioriteta, osiguravanje kontinuiteta financiranja od istraživanja do proizvodnje i ograničavanje ovisnosti Unije u strateškim sektorima. Te mjere smatraju nužnima za rješavanje problema fragmentirane potpore tijekom procesa ulaganja, koja umanjuje konkurentnost jer sprečava učinkovito pretvaranje štednje u dugoročna ulaganja.

Među poteškoćama istaknutima u savjetovanju nalazile su se i fragmentiranost tržišta kapitala i nedostatnost privatnih ulaganja, što posebno utječe na MSP-ove i *scale-up* poduzeća. Poduzeća i akademske institucije naglasili su važnost povećanja ulaganja u istraživanja i razvoj, modernizaciju infrastrukture i dekarbonizaciju za održavanje konkurentnosti. Unatoč pozitivnim odgovorima o raznim fazama postupka financiranja, izražena je zabrinutost zbog dugih rokova za evaluaciju, nedostatka transparentnosti i složenih postupaka podnošenja zahtjeva, što posebno utječe na MSP-ove i nove podnositelje zahtjeva. Za poboljšanje postupka financiranja predloženi su pojednostavnjenje i usklađenost među programima.

Javno savjetovanje dopunjeno je drugim aktivnostima savjetovanja s relevantnim dionicima o industriji i istraživanjima i inovacijama.

Savjetovanje s dionicima iz industrije održano je na 9. plenarnom sastanku Industrijskog foruma, koji je održan 19. ožujka 2025. i čija je tema bio novi Europski fond za konkurentnost. Više od 60 sudionika iz raznih sektora i poslovnih udruženja te država članica bilo je pozvano da se izjasne o problemima u vezi s konkurentnošću i podijele ideje o tome kako ih riješiti. Primljene informacije uvelike su se podudarale s mišljenjima dionika u javnom savjetovanju: naglašena je potreba da se istraživačka i industrijska politika usklade s instrumentima financiranja.

Detaljniji sažetak savjetovanja provedenog u okviru ovog prijedloga nalazi se u Prilogu 2. procjeni učinka koja prati ovaj prijedlog.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Ovaj se prijedlog temelji na opsežnom pregledu dokumentacije, kojim je obuhvaćeno oko 140 dokumenata, uključujući prethodno navedene procjene učinka, preispitivanja u sredini programskog razdoblja i *ex post* evaluacije. Konzultiran je i niz relevantnih političkih i znanstvenih izvješća i dokumenata.

Pregled dokumentacije dopunjen je ekonomskim modeliranjem koje je proveo Zajednički istraživački centar (JRC) radi kvantificiranja odabranih učinaka te analizom troškova i koristi koju je proveo vanjski konzultant. Detaljan popis izvora korištenih za potrebe ovog prijedloga nalazi se u Prilogu 1. procjeni učinka koja prati ovaj prijedlog. Detaljna metodologija

korištena za potrebe analize troškova i koristi i modeliranja nalazi se u Prilogu 4. procjeni učinka.

- **Procjena učinka**

Odbor za nadzor regulative dostavio je komentare na procjenu učinka.

U procjeni učinka razmatrane su tri opcije politike.

Prva je opcija „bez primjene mjera plus”, u kojoj bi 14 programa¹ zadržalo vlastita pravila, ali Komisija bi pokušala osigurati veću horizontalnu dosljednost u svim fondovima, na temelju pristupa STEP-a.

Druga je opcija „poboljšana koordinacija među programima i zajednički pravilnik”, što bi bio korak dalje: usklađivanje pravila među programima, posebno usklađivanje ciljeva, tematskih područja i stupova, kao i provedbenih alata i horizontalnih pravnih odredbi.

Treća je opcija „konsolidacija programâ u novi Europski fond za konkurentnost”, prema kojoj bi se relevantne programe Unije objedinilo u jedan strateški usmjeren fond, u kojem bi prednost imala politika, a ne programi.

Najpoželjnija je treća opcija jer nudi sveobuhvatan skup mjera politike za uklanjanje navedenih uočenih nedostataka u području financiranja sredstvima Unije koje se odnosi na konkurentnost.

Očekuje se i da će se provedbom opcije C smanjiti administrativni troškovi za korisnike jer će se integrirati pristupne točke i uvesti jedinstvena pravila, pojednostavniti postupak financiranja i stvoriti učinkovitije okruženje pogodno za poslovanje, posebno u korist brzorastućih industrija, MSP-ova, inovativnih *start-up* poduzeća i projekata za koje je potrebna dugoročna potpora ulaganjima.

Pojednostavnjen i unaprijeđen postupak podnošenja zahtjeva bio bi jasniji nositeljima projekata i općenito bi olakšao pristup financiranju.

Opcijom C konsolidiraju se i postupci financiranja i proširuje pristup financijskim instrumentima pa Unija može bolje iskoristiti svoj potencijal za mobilizaciju privatnog kapitala i povećanje proračunske fleksibilnosti. Jačaju se i veze između temeljnih istraživanja i naprednih faza istraživanja, inovacija i proizvodnje, čime se osigurava dinamična gospodarska struktura unutar Unije, a ideje se bolje plasiraju na tržište. Kako bi se osigurao uspjeh te opcije, Unija će provesti mjere za što uspješnije ublažavanje mogućih negativnih učinaka, među ostalim uravnoteženjem fleksibilnosti i potrebe za predvidljivošću.

Najpoželjnija opcija podrazumijevala bi određene troškove prilagodbe za podnositelje zahtjeva i korisnike koji već primaju sredstva Unije. Međutim, iako bi bila potrebna početna prilagodba novom fondu, korisnici bi taj proces učenja trebali proći samo jednom, a ne više puta za različite programe.

Kad je riječ o tržištu, jedinstvenim okvirom financiranja nastoji se povećati konkurentnost europskih društava tako da financiranje bude pristupačnije i strateški usklađenije. Podupire se i europska strateška autonomija i smanjuju kritične ovisnosti.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Jedan je od glavnih stupova ovog prijedloga pojednostavnjenje, koje će se ostvariti integracijom pristupnih točaka i uvođenjem jedinstvenih pravila, pojednostavnjenjem postupka financiranja i stvaranjem učinkovitijeg okruženja pogodnog za poslovanje, posebno u korist brzorastućih industrija, MSP-ova, inovativnih *start-up* poduzeća i projekata za koje je potrebna dugoročna potpora ulaganjima.

Pojednostavnjen i unaprijeđen postupak podnošenja zahtjeva bit će jasniji nositeljima projekata i općenito olakšati pristup financiranju.

- **Temeljna prava**

Prijedlog je u skladu s vrijednostima Unije sadržanima u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji i temeljnim pravima sadržanima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) kad su ciljevi predložene inicijative povezani s promicanjem temeljnih prava i primjenom Povelje. Na primjer, u prijedlogu se promicanjem dekarbonizacije promiče pravo na život i privatnost te pravo na ravnopravnost zalaganjem za jednake mogućnosti i raznolikost u ulaganjima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Financijska omotnica za provedbu ECF-a za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034. iznosi 234 300 000 000 EUR u tekućim cijenama. Taj se iznos okvirno raspoređuje kako slijedi:

- 11 000 000 000 EUR za aktivnosti koje doprinose općim ciljevima iz članka 3., kako se provode ponajprije putem međusektorskih aktivnosti kao što je netematska potpora Instrumenta ECF InvestEU iz poglavlja II. odjeljka 2. te savjetovanje o projektima, suradnja s MSP-ovima, razvoj vještina i pristup financiranju iz poglavlja III.,
- 26 210 000 000 EUR za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (a),
- 20 393 000 000 EUR za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (b),
- 51 493 000 000 EUR za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (c),
- 125 204 000 000 EUR za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (d).

Prijedlog uključuje zakonodavni financijski izvještaj s dodatnim proračunskim informacijama.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Ova će se inicijativa pratiti putem okvira uspješnosti za proračun nakon 2027., u kojem je predviđeno izvješće o provedbi tijekom faze provedbe programa, kao i retrospektivna evaluacija koju treba provesti u skladu s člankom 34. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Okvir uspješnosti pojednostavnjeno će se primjenjivati za proračunsko jamstvo i financijske instrumente. Za uvođenje tržišno usmjerenih instrumenata potrebno je pojednostavnjenje kako bi se privukli privatni ulagači za potporu područjima politika Unije.

Evaluacija će se provoditi u skladu sa Smjernicama Komisije za bolju regulativu i temeljit će se na pokazateljima relevantnima za ciljeve programa.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**
- U poglavlju I. uspostavlja se Europski fond za konkurentnost (ECF) kao dio višegodišnjeg okvirnog programa za razdoblje 2028. – 2034. namijenjen jačanju konkurentnosti Unije u strateškim sektorima. U tom se poglavlju utvrđuju ciljevi, proračun i pravila financiranja Fonda, čija je svrha podupirati projekte u sektorima čiste i digitalne tranzicije, zdravlja i otpornosti, sigurnosti i obrane. Glavni ciljevi uključuju povećanje tehnološkog i gospodarskog učinka, smanjenje strateških ovisnosti, privlačenje privatnih ulaganja i podupiranje infrastrukture i MSP-ova. U poglavlju se naglašava važnost usklađivanja istraživačkih i industrijskih politika radi jačanja industrije Unije na globalnoj razini, razvoja kritične infrastrukture i rješavanja problema nedostatka vještina. Specifični ciljevi odnose se na poticanje inovacija i konkurentnosti u ključnim sektorima kao što su čista tehnologija, zdravlje, digitalna tranzicija, sigurnost i obrana. U poglavlju se ističe ponovno ulaganje povrata kao jedno od rješenja za povećanje konkurentnosti Unije i navode smjernice za suradnju s državama članicama i trećim zemljama radi povećanja prilika za ulaganje. Utvrđena su jedinstvena pravila. Uz to se osigurava strateška koordinacija resursa i utvrđuju mehanizmi upravljanja.
- U poglavlju II. uvodi se tzv. paket instrumenata ECF-a, koji uključuje bespovratna sredstva, javnu nabavu i koordinaciju instrumenata industrijske politike te Instrument ECF InvestEU, koji obuhvaća financijske instrumente kao što su zajmovi, vlasnički kapital i jamstva, za koje se očekuje da će mobilizirati znatna privatna i javna ulaganja usklađena s prioritetima Unije. U poglavlju se utvrđuju zajednička pravila za suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti, uzimajući u obzir ciljne specifičnosti u okviru programa Obzor Europa, i osigurava se koordinacija alata industrijske politike, uključujući lance vrijednosti, povećanje proizvodnje, razvoj vještina i najvažnije mjere za konkurentnost. Navodi se na koji će način u okviru Instrumenta ECF InvestEU partneri u provedbi upravljati financijskim sredstvima i kako će ih upotrebljavati na tržištu, s težištem na ključnim područjima kao što su razvoj i uvođenje inovativnih tehnologija. Postojeće financiranje *scale-up* poduzeća koja se bave dubokom tehnologijom u okviru Fonda za *scale-up* poduzeća u Europi, najavljenog u Strategiji za *start-up* i *scale-up* poduzeća, provest će se u skladu s uvjetima dogovorenima u aktualnom VFO-u. Sva buduća financiranja *scale-up* poduzeća u VFO-u za razdoblje 2028. – 2034. odvijat će se u okviru ECF-a.
- Cilj je poglavlja III. poboljšati usluge savjetovanja o projektima, poduprijeti suradnju MSP-ova i pojednostavniti pristup financiranju. Uspostavlja se centralizirana usluga savjetovanja o projektima za potporu ulaganjima u svim sastavnicama politika, usluge za potporu poduzećima i poslovna mreža Unije radi jačanja MSP-ova i *start-up* poduzeća i poticanja njihova rasta i pristupa financijskim sredstvima Unije i ulaganjima putem savjetodavnih i partnerskih usluga.
- U poglavljima od IV. do VII. navode se detaljnije odredbe za provedbu svake od sastavnica politike ECF-a.
- U poglavlju VIII., naslovljenom „Završne odredbe”, navodi se postupovni i administrativni okvir za provedbu Europskog fonda za konkurentnost (ECF). U njemu se opisuje kako će Europsku komisiju u donošenju programa rada podupirati odbor u različitim sastavima, ovisno o sektorima. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje delegiranih akata, koju prema potrebi može opozvati Europski parlament ili Vijeće. Poglavlje uključuje i stavljanje izvan snage nekoliko postojećih uređaba Unije radi pojednostavnjenja i nove strukture te prijelazne odredbe kako bi se

osiguroao neometan prelazak na okvir ECF-a. Uredba bi trebala stupiti na snagu 1. siječnja 2028. i biti obvezujuća za sve države članice.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost („ECF”), uključujući posebni program za istraživačke i inovacijske aktivnosti u području obrane, o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/783 i o izmjeni uredaba (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 i (EU) [EDIP]

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 43. stavak 2., članak 168. stavak 5., članak 172. prvi stavak, članak 173. stavak 3. prvi podstavak, članak 175. prvi stavak, članak 182. stavak 4., članak 183. u vezi s člankom 188. drugim stavkom, članak 189. stavak 2., članak 192. stavak 1., članak 194. stavak 2., članak 212. stavak 2. i članak 322. stavak 1. točku (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹⁰,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹¹,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Ovom Uredbom utvrđuje se indikativna financijska omotnica za Europski fond za konkurentnost („ECF”), uključujući posebni program za istraživanja i inovacije u području obrane, koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu Međuinstitucionalnog sporazuma o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka. Za potrebe ove Uredbe tekuće cijene izračunavaju se primjenom fiksnog deflatora od 2 %.
- (2) Unija se suočava s presudnim razdobljem za svoju budućnost iz političke, gospodarske, socijalne, okolišne, klimatske i sigurnosne perspektive, uključujući povećane rizike od konvencionalnih vojnih prijetnji. U Draghijevu izvješću o budućnosti europske konkurentnosti¹² izložena je nova vizija za ponovno pokretanje

¹⁰ SL C , , str. .

¹¹ SL C , , str. .

¹² *The future of European competitiveness*. Izvješće Marija Draghija, rujan 2024., https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_hr.

održivog rasta u Europi. U Lettinu izvješću¹³ navedeno je da Europa mora iskoristiti svoje jedinstveno tržište da bi zauzela vodeći položaj u globalnom tržišnom natjecanju. U Komunikaciji Komisije o Kompasu konkurentnosti¹⁴ izložen je plan za poticanje konkurentnosti, temeljen na preporukama iz tih izvješća. U Komunikaciji Komisije o Planu za čistu industriju¹⁵ istaknuta je potreba za ubrzanjem dekarbonizacije, reindustrijalizacije i inovacija objedinjavanjem djelovanja u području klime i konkurentnosti u jednu sveobuhvatnu strategiju rasta. Cilj je sektorskih industrijskih akcijskih planova, kao što su planovi za automobilsku industriju i industrije čelika, metala i kemikalija, osigurati dugoročnu konkurentnost, održivost i otpornost europske industrije. U Izvješću o stanju digitalnog desetljeća 2025.¹⁶ ističe se hitna potreba za poticanjem suradnje i povećanjem javnih i privatnih ulaganja za jačanje digitalnog vodstva, suvereniteta i uključivosti Unije. U Zajedničkoj bijeloj knjizi o europskoj obrambenoj spremnosti¹⁷ naglašava se potreba za masovnim i brzim ponovnim ulaganjem u obranu radi potpore slobodi djelovanja Europe. Uz to, u prioritetima Strategije gospodarske sigurnosti naglašava se da je neophodno osigurati tehnološku prednost Unije i smanjiti rizike gospodarskih odnosa, među ostalim jačanjem otpornosti lanaca opskrbe, a time i smanjenjem ovisnosti o drugima. U Europskom paktu o oceanima navodi se da je potrebno povećati konkurentnost i ubrzati stratešku tranziciju u svim sektorima plavog gospodarstva, s posebnim težištem na dekarbonizaciji i povećanju inovacija. Kako je navedeno u Komunikaciji Komisije o putu prema sljedećem VFO-u¹⁸, sljedeći dugoročni proračun Unije mora biti usmjereniji, jednostavniji, fleksibilniji i predvidljiviji te mora učinkovitije ostvarivati prioritete Unije, uključujući jačanje njezine konkurentnosti.

- (3) Kako bi vratila i ojačala svoju konkurentnu prednost, Unija bi trebala revitalizirati inovacijski ciklus razvojem kapaciteta za disruptivne inovacije i ulaganjem u nove, najsuvremenije i strateške tehnologije sa znatnim gospodarskim potencijalom. Da bi postigla autonomiju u globalnom gospodarstvu, Unija bi trebala osigurati svoje tehnološko i industrijsko vodstvo u strateškim sektorima uspostavom lanaca opskrbe kritičnim sirovinama, razvojem i proizvodnjom strateških tehnologija u Europi i ublažavanjem rizika za njezinu sigurnost i otpornost koji proizlaze iz kritičnih vanjskih ovisnosti. To se može postići pronalaženjem rješenja za tržišne nedostatke i neoptimalne okolnosti za ulaganja, na razmjernan način i bez istiskivanja privatnog financiranja, uzimajući u obzir potrebu za velikim ulaganjima da bi se mogli ostvariti prioriteti Unije, uključujući dekarbonizaciju i digitalnu tranziciju. Trebalo bi više raditi na poticanju sudjelovanja privatnog sektora poboljšanjem mehanizama podjele rizika između fondova Unije i privatnih ulagača kako bi se osiguralo učinkovito korištenje

¹³ Izvješće Enrica Letta o budućnosti jedinstvenog tržišta, travanj 2024., <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

¹⁴ [Kompas konkurentnosti – Europska komisija](#).

¹⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost, COM(2025) 85 final, 26.2.2025.

¹⁶ COM(2025) 290 final, „Stanje digitalnog desetljeća 2025.: Nastavak izgradnje suvereniteta i digitalne budućnosti EU-a”.

¹⁷ Zajednička komunikacija Europskog parlamenta, Europskog vijeća i Vijeća o „Europskoj strategiji gospodarske sigurnosti”, JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023.

¹⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Put prema sljedećem višegodišnjem financijskom okviru”, COM(2025) 46 final, 11.2.2025.

javnih financijskih sredstava. To će dopuniti i dodatno pojačati učinak napretka u ostvarenju unije štednje i ulaganja, koja će pružiti potrebno regulatorno okruženje za rast privatnih ulaganja. Korištenje bilo kakvih dodatnih nacionalnih sredstava ne dovodi u pitanje primjenu članaka 107. i 108. UFEU-a.

- (4) To podrazumijeva da se financijskim sredstvima Unije podupiru poduzeća i projekti tijekom cijelog procesa ulaganja. Taj proces obuhvaća sve faze razvoja i proizvodnje strateških tehnologija, proizvoda i usluga u Europi, od primijenjenog istraživanja preko svih oblika inovacija, širenja i industrijske primjene do proizvodnje i uvođenja na tržište, uključujući potrebnu potporu za ulaganja i operativne troškove, infrastrukturu i vještine. Proces ulaganja nije linearan jer se sve faze međusobno nadopunjuju, a ideje za nove proizvode ili usluge mogu se pojaviti u bilo kojoj fazi. U financiranju sredstvima EU-a treba uzeti u obzir tu nelinearnost tako da potpora bude fleksibilnija, ali i da se zadrži predvidljivost financiranja.
- (5) Potrebno je i da se financijskim sredstvima Unije olakša stvaranje i širenje inovativnih i industrijskih ekosustava u kojima razni akteri djeluju u sinergiji. Uspješni ekosustavi obilježeni su intenzivnim i prilagodljivim interakcijama i suradnjom između malih i velikih poduzeća, sveučilišnih istraživačkih institucija, pružatelja infrastrukture, ulagača i javnih tijela. Bez takve suradnje unutar i između pojedinačnih inovacijskih i industrijskih ekosustava inovacijski potencijal ostaje neiskorišten.
- (6) Digitalna povezanost ključna je za poticanje suradnje unutar ekosustava, ubrzanje inovacija, omogućavanje neometanog i sigurnog pristupa kritičnim digitalnim kapacitetima i rješenjima u cijeloj Uniji, olakšavanje prekograničnih javno-privatnih partnerstava i poticanje interoperabilnosti i troškovne učinkovitosti.
- (7) Stoga je svrha ECF-a uspostaviti ulagački kapacitet za potporu europskoj konkurentnosti u strateškim tehnologijama, infrastrukturama, proizvodima, uslugama i sektorima, što će omogućiti neometan proces ulaganja. Promicat će se stvaranje, suradnja i širenje inovacija, privatnog financiranja i industrijskih ekosustava.
- (8) U EU-u i dalje postoje razlike među regijama kad je riječ o konkurentnosti i uspješnosti u području inovacija. Na razini EU-a i nacionalnoj razini neprekidno se radilo na premošćivanju investicijskog jaza, a sad je vrijeme da se oslobodi puni potencijal svake regije. Ako se pobrinemo da slabije razvijene regije budu djelotvorno povezane s lancima vrijednosti EU-a, cijela Unija bit će u boljem položaju da se natječe na globalnoj razini.
- (9) Jedinstvenost i strateška važnost najudaljenijih regija EU-a i prekomorskih zemalja i područja koriste Uniji u cjelini, uključujući blizinu trećim zemljama, iznimne uvjete za istraživanja u području svemira i astrofizike, velik potencijal obnovljive energije, bogatu bioraznolikost i opsežne pomorske zone. ECF bi trebao iskoristiti njihov potencijal kao geostrateški važnih točaka, posebno za potporu ciljevima Unije u pogledu sigurnosti, pripravnosti, regionalnih lanaca vrijednosti i konkurentnosti.
- (10) Komisija bi trebala osigurati blisku koordinaciju i sinergiju među svim izvorima financiranja sredstvima Unije u VFO-u. U tu će svrhu Okvirni program za istraživanja i inovacije biti usko povezan s ECF-om kako bi se osiguralo da se rezultati istraživanja koja financira Unija koriste u europskoj industriji za daljnje inovacije i proizvodnju u Europi. Kako bi se potaknula sinergija, u programima rada donesenima na temelju ove Uredbe trebalo bi u poseban dio uključiti komponentu „Konkurentnost”, dio II.

„Konkurentnost i društvo”, iz Uredbe (EU) [XXX]¹⁹ Europskog parlamenta i Vijeća [Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa]²⁰ u skladu s postupkom odbora utvrđenim u ovoj Uredbi te osigurati usklađenost s tom komponentom. Osim toga, ECF treba osigurati usklađenost s vrstama mjera koje se planiraju provesti u okviru Inovacijskog fonda, posebno pri izradi programâ rada.

- (11) Kako bi se potaknula sinergija između aktivnosti u okviru ECF-a i Inovacijskog fonda, u programima rada ECF-a trebala bi se osigurati usklađenost s prioritetima i vrstama aktivnosti koje bi se mogle financirati u okviru Inovacijskog fonda. ECF, Obzor Europa i Inovacijski fond zajedno će pružati usklađenu potporu za konkurentnost Unije.
- (12) Kako bi se uspostavila čvrsta veza s alatom za koordinaciju konkurentnosti, u programu rada ECF-a trebala bi se osigurati usklađenost s odabranim projektima i prioritetima konkurentnosti utvrđenima u okviru tog alata.
- (13) Suradnja javnog i privatnog sektora može biti korisna za europsku konkurentnost, a poticanje privatnih ulaganja potrebno je da bi se ostvarili ciljevi ECF-a. Stoga bi trebalo biti moguće izvršiti dijelove proračuna ECF-a putem javno-privatnih partnerstava zajedno s drugim javnim i privatnim subjektima u slučajevima u kojima je to najdjelotvorniji oblik provedbe za postizanje ciljeva politike utvrđenih za istraživanja i tehnološki razvoj, a da se pritom osigura dodatnost i izbjegne istiskivanje privatnih ulaganja. Javno-privatna partnerstva trebala bi uspostaviti u obliku zajedničkih poduzeća ako je potrebna bliska uključenost Unije; u njima bi se trebala osigurati odgovarajuća glasačka prava za Uniju, kao i dostatno zajedničko ulaganje drugih partnera kako bi se iskoristila potpora Unije. Kako bi se potaknula sinergija i učinkovitost, nužno je, na temelju procijenjenih potreba, za zajednička poduzeća osigurati centraliziran poslovni nastan i administrativne funkcije. Stoga bi broj zajedničkih poduzeća trebao biti što ograničeniji.
- (14) ECF bi trebao iskoristiti cijeli paket instrumenata iz proračuna Unije kako bi se aktivirala dodatna javna i privatna ulaganja, posebno institucijskih ulagača tijekom cijelog procesa ulaganja. Trebao bi doprinijeti stvaranju „kulture ulaganja” boljim iskorištavanjem javnih sredstava i potencijala proračuna Unije za smanjenje rizika. ECF će maksimalno povećati dodanu vrijednost djelovanja Unije i privući privatni kapital kako bi se osigurala konkurentna inovacijska i industrijska baza, među ostalim korištenjem inovativnih instrumenata financiranja, uključujući javno-privatna zajednička ulaganja s asimetričnim rizikom i povratom. U tom bi pogledu korištenje financijskih instrumenata koji privlače privatne ulagače trebalo biti privilegirana opcija kad god je to moguće.
- (15) U Draghijevu izvješću poziva se na veću potporu ulaganjima kako bi se riješio problem nedostatka ulaganja, a program InvestEU navodi se kao ključni instrument za podjelu rizika. Instrumentom ECF InvestEU trebalo bi se uspostaviti jedinstveno proračunsko jamstvo i osigurati financijski instrumenti za potporu konkurentnosti EU-a.
- (16) U gospodarskom, socijalnom, sigurnosnom i geopolitičkom okruženju koje se brzo mijenja novija iskustva ukazuju na potrebu za fleksibilnijim višegodišnjim financijskim okvirom i njegovim programima. U tu bi svrhu i u skladu s ciljevima

¹⁹ SL L..., str.

²⁰ COM(2025) 543.

ECF-a pri financiranju, u proračunskom postupku, trebalo uzimati u obzir promjenjive potrebe politike i prioritete Unije kako su utvrđeni u relevantnim dokumentima koje je objavila Komisija i pritom osigurati potrebnu predvidljivost za provedbu ulaganja.

- (17) ECF bi trebao olakšati pristup financiranju iz programâ Unije zahvaljujući bržim, jednostavnijim i usklađenim postupcima usmjerenima na korisnika te poboljšati usklađenost među instrumentima Unije i s ulaganjima država članica. ECF bi u središte osmišljavanja financijskih instrumenata Unije trebao staviti korisnike sredstava Unije, a posebno industriju, MSP-ove i *start-up* i *scale-up* poduzeća, uključujući ona osnovana u okviru predstojećeg 28. režima.
- (18) ECF bi trebao djelovati u okviru četiri sastavnice politika koje odražavaju ključne prioritete politike Unije: čista tranzicija i industrijska dekarbonizacija, vodstvo u digitalnom sektoru, zdravlje, biotehnologija, poljoprivreda i biogospodarstvo te otpornost i sigurnost, obrambena industrija i svemir.
- (19) Infrastruktura je važan čimbenik koji doprinosi europskoj konkurentnosti. Ulaganja u infrastrukturu nužan su uvjet za pravilno funkcioniranje jedinstvenog tržišta EU-a, zelenu i digitalnu tranziciju te povećanje otpornosti i sigurnosti Unije. Na primjer, transeuropska prometna mreža potiče održive oblike prijevoza i promiče poboljšana multimodalna i interoperabilna digitalna i prometna rješenja i tako doprinosi neometanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Transeuropske energetske mreže važne su za stvaranje istinske energetske unije, koja doprinosi ostvarenju energetskih i klimatskih ciljeva povezivanjem elektroenergetskih mreža i mreža čiste energije zemalja Unije kako bi se postigla energetska neovisnost i konkurentnost. Za to je neophodan razvoj prekograničnih interkonekcijskih vodova i domaćih elektroenergetskih mreža. Potpora iz ECF-a bit će usklađena i komplementarna s Instrumentom za povezivanje Europe (CEF). Za konkurentnost Europe bitno je osigurati sinergiju između razvoja transeuropskih energetskih i prometnih mreža s izraženim prekograničnim učinkom za koje se dodjeljuje potpora iz CEF-a i potpore ulaganjima za dekarbonizaciju, modernizaciju i širenje prometne, energetske i digitalne infrastrukture koja se pruža u okviru ECF-a.
- (20) Transeuropske digitalne mreže važne su za međusobno povezivanje nacionalnih i međunarodnih telekomunikacijskih mreža jer omogućuju neometan i siguran prekogranični pristup kapacitetima računalstva visokih performansi, računalstva u oblaku, podataka i umjetne inteligencije. U tom je pogledu nužno razviti, zaštititi i održavati infrastrukture za konkurentnost, kao što su zemaljske jezgrene mreže i podmorska kabela infrastruktura, te tako osigurati kontinuitet opskrbe u slučaju incidenata i povećati kapacitet za otkrivanje incidenata u morskim bazenima kako bi se poboljšala sigurnost podmorskih kabela, kako je istaknuto u Zajedničkoj komunikaciji „Akcijski plan EU-a za sigurnost kabela”.
- (21) Konkurentna snaga Unije leži u njezinim građanima. U Kompasu konkurentnosti promicanje vještina i kvalitetnih radnih mjesta utvrđeno je kao horizontalni pokretač. U zaključcima Europskog vijeća ističe se da bi „slijedom Komunikacije Komisije o uniji vještina od 5. ožujka 2025. dodatne napore trebalo [...] uložiti u unapređivanje stjecanja, priznavanja i zadržavanja vještina u cijelom EU-u, od izgradnje osnovnih vještina do sudjelovanja u cjeloživotnom učenju, prekvalifikaciji i usavršavanju, u skladu s europskim stupom socijalnih prava i njegovim akcijskim planom”. To uključuje intenzivan dijalog. Ljudski kapital važan je za prosperitet, gospodarsku otpornost i jedinstveno socijalno tržišno gospodarstvo Unije. Važno je potaknuti napredak, uključujući visokokvalitetna radna mjesta, povećanjem rasta produktivnosti

te konkurentnosti i inovativnosti industrija Unije, privlačenjem dodatnih ulaganja, podupiranjem dinamičnog jedinstvenog tržišta i povećanjem gospodarske sigurnosti. ECF bi trebao doprinijeti razvoju Unije vještina²¹ tako što će podupirati formiranje kvalificirane radne snage s posebnim vještinama potrebnima u područjima strateškog ulaganja Fonda, i to cjeloživotnim učenjem, obrazovanjem, osposobljavanjem i naukovanjem te otvaranjem privlačnih kvalitetnih radnih mjesta dostupnih svima, i tako što će se ulaganja ECF-a popratiti ulaganjem u vještine kako bi se ublažio nedostatak vještina u određenom strateškom sektoru ECF-a te istaknuti kad je takvo ulaganje uključeno. To uključuje Jamstvo za vještine, koje bi radnicima u sektorima u postupku restrukturiranja trebalo omogućiti usavršavanje i prekvalifikaciju, u skladu s relevantnim nacionalnim, regionalnim i/ili sektorskim strategijama za tranziciju. ECF bi trebao podupirati informiranje o vještinama, usavršavanje i prekvalifikaciju te poticati javno-privatna partnerstva između sveučilišta, pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, poduzeća, posebno MSP-ova, socijalnih partnera i instituta za primijenjeno istraživanje. ECF bi mogao podupirati i aktivnosti sveučilišnih saveza, među ostalim u suradnji s poslodavcima, kako bi se poboljšala njihova provedba u području inovacija i razvoja vještina i talenata.

- (22) ECF bi trebao doprinositi ciljevima dekarbonizacije europske industrije promicanjem razvoja i uvođenja čistih tehnologija. Poduprijet će provedbu Plana za čistu industriju pa će prelazak na čistu energiju i dekarbonizacija postati pokretači rasta i konkurentnosti europskih industrija. U tu će svrhu ECF podupirati dekarbonizaciju tehnološki neutralnim pristupom, u okviru kojeg će se uzeti u obzir doprinos raznih tehnologija uravnoteženju mreže i povezivanju sektora, posebno radi usklađivanja s potrebama za ulaganjima u energetske intenzivnim sektorima. Trebao bi doprinijeti i provedbi Akcijskog plana za priuštivu energiju, kojim se nastoji zajamčiti sigurna, priuštiva, učinkovita i čista energija za sve Europljane. ECF će doprinijeti prelasku na dekarbonizirano, kružno, resursno učinkovito, klimatski neutralno biogospodarstvo koje uključuje otpornu vodoopskrbu. Podupirat će i održivu i otpornu industrijsku proizvodnju koja pozitivno utječe na prirodu u energetske intenzivnim industrijama u Uniji, u skladu s ciljevima predstojećeg prijedloga Akta o ubrzanju industrijske dekarbonizacije. Trebao bi podupirati i ciljeve Uredbe (EU) 2024/1724²² Europskog parlamenta i Vijeća (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija), odnosno povećanje kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija te povećanje proizvodnih kapaciteta i ulaganje u povezanu infrastrukturu. Kako bi se dekarbonizirao prometni sektor, ECF će, među ostalim, ulagati i u održiva goriva, s njima povezanu infrastrukturu i mobilnu imovinu te u modernizaciju i digitalizaciju prometa.
- (23) ECF će doprinijeti i zaštiti, obnovi i poboljšanju kvalitete okoliša, uključujući vodu, obale, more i tlo, smanjenju onečišćenja, zaustavljanju i preokretanju trenda gubitka bioraznolikosti te borbi protiv degradacije kopnenih i morskih ekosustava, i tako povećati otpornost na klimatske promjene i otpornost vodoopskrbe. U okviru sastavnice politike ECF-a za čistu tranziciju i dekarbonizaciju trebali bi se financirati projekti koji doprinose tim ciljevima.

²¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Unija vještina”, COM(2025) 90 final, 5.3.2025.

²² Uredba (EU) 2024/1735 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 (SL L, 2024/1735, 28.6.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

- (24) Projekti i aktivnosti u okviru sastavnice za čistu tranziciju i industrijsku dekarbonizaciju promicati energetska učinkovitost, integriranu energiju iz obnovljivih izvora, nove energije, energetska obnovu i inovativna rješenja za grijanje i hlađenje.
- (25) Proizvodna produktivnost Unije ovisi i o učinkovitosti resursa, pri čemu ulazni materijali čine velik dio troškova proizvodnje. Kružni pristupi proizvodima i proizvodnji povećavaju produktivnost resursa, a aktivnosti zadržavanja vrijednosti kao što su ponovna proizvodnja, obnova i popravak pružaju znatne mogućnosti zapošljavanja. ECF bi trebao doprinosti biogospodarstvu, kružnom gospodarstvu i pristupu materijalima, uključujući biomaterijale.
- (26) Unija može postati globalni predvodnik u području digitalnih tehnologija kao što su umjetna inteligencija, digitalni identitet, poluvodiči, robotika, kvantne tehnologije, svemirske tehnologije i drugo, i to iskorištavanjem neiskorištenog potencijala naših istraživača i industrija. ECF bi trebao promicati razvoj i uvođenje digitalnih rješenja te infrastruktura i kapaciteta u cijeloj Uniji u korist europskog društva i gospodarstva.
- (27) Kronični manjak ulaganja u europski tehnološki sektor jedan je od glavnih razloga nedovoljne konkurentnosti Unije u usporedbi s globalnim konkurentima. Nadalje, europska suverenost u području digitalnih tehnologija i infrastruktura postala je ključna za našu otpornost, sigurnost i demokraciju, kako je istaknuto u Izvješću o stanju digitalnog desetljeća 2025., u kojem su istaknuti i preostali znatni nedostaci u postizanju ciljeva Unije za 2030., posebno za razvoj umjetne inteligencije i svemirskih tehnologija, poluvodiča, tehnologije 5G i digitalnih vještina.
- (28) Iako se digitalna transformacija Europe ubrzava, zbog mnogih su kritičnih ovisnosti o dobavljačima izvan Unije (od sirovina, naprednih poluvodiča i čipova za umjetnu inteligenciju do sustava, infrastruktura i usluga) potrebne europske alternative kojima se digitalna transformacija ugrađuje u europsko gospodarstvo, s našim zajedničkim vrijednostima kao glavnim razlikovnim elementom, uključujući iskorištavanje prednosti tehnologija otvorenog koda. Potpora digitalnom vodstvu temelji se na regulatornim i neregulatornim inicijativama politike Unije u digitalnom području, kao što su Akt o umjetnoj inteligenciji, Akcijski plan o kontinentu umjetne inteligencije i Akcijski plan za umjetnu inteligenciju, Strategija za primjenu umjetne inteligencije, Akt o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije, Strategija za podatkovnu uniju, Akt o digitalnim mrežama, Strategija za kvantnu Europu i Akt o kvantnim tehnologijama, Akt o kibernetičkoj solidarnosti, Akt o kibernetičkoj otpornosti i Akt o kibernetičkoj sigurnosti, Bijela knjiga o europskoj obrambenoj spremnosti 2030. i revizija Akta EU-a o čipovima, te na budućim političkim inicijativama. Digitalna područja u koja će se ulagati obuhvaćaju niz ključnih pionirskih tehnologija kao što su umjetna inteligencija i digitalni blizanci koji se temelje na umjetnoj inteligenciji, robotika, poluvodiči te autonomne ili kvantne tehnologije. Obuhvaćaju i ključne infrastrukture kao što su digitalni identitet, računalstvo u oblaku, računalstvo visokih performansi i kvantno računalstvo, komunikacija, napredna infrastruktura za podvodno motrenje i senzorska infrastruktura, mreže za digitalnu povezanost, uključujući podmorske kabele, te kapaciteti za kibernetičku sigurnost, obranu i svemir. Povećanje njihove primjene u privatnom i javnom sektoru čini naše cijelo gospodarstvo konkurentnijim, sigurnijim, suverenijim i održivijim, što jača otpornost i pripravnost društva. Nadalje, interoperabilne digitalne tehnologije pokreću modernizaciju javnog sektora i služe integraciji jedinstvenog tržišta, što je naš najvredniji adut za postizanje globalne konkurentnosti europskih digitalnih *start-up* poduzeća. Tehnološki napredak i inovacije u svakom gospodarskom sektoru, a time i njihova produktivnost i konkurentnost, u osnovi se temelje na integraciji sektorskog

digitalnog razvoja i primjeni digitalnih rješenja, koja bi trebalo podupirati u cijelom ECF-u.

- (29) Tehnološki napredak i inovacije u svakom gospodarskom sektoru, a time i njihova produktivnost i konkurentnost, u osnovi se temelje na integraciji sektorskog digitalnog razvoja i primjeni digitalnih rješenja, koja bi trebalo podupirati u cijelom Fondu u kontekstu aktivnosti razvijenih u različitim sastavnicama politika ECF-a. Ovisnost o visokorizičnim dobavljačima u ključnim sektorima može značiti strateški rizik od inozemnog upletanja i ugroziti sigurnost, otpornost i suverenost Unije. Skupina za suradnju u području sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava, u suradnji s Komisijom i Agencijom Europske unije za kibersigurnost (ENISA), ima važnu ulogu u provedbi procjena sigurnosnih rizika ključnih lanaca opskrbe koordiniranih na razini EU-a, uzimajući u obzir tehničke i, prema potrebi, netehničke čimbenike rizika u skladu s člankom 22. Direktive (EU) 2022/2555²³.
- (30) Europa mora zaštititi svoje sigurnosne interese od dobavljača koji bi mogli predstavljati trajni sigurnosni rizik zbog mogućeg upletanja trećih zemalja i njihove sigurnosti, prije svega kibernetičke sigurnosti. Stoga je potrebno smanjiti rizik od trajne ovisnosti o visokorizičnim dobavljačima na unutarnjem tržištu, među ostalim u lancu opskrbe za IKT, jer bi oni mogli imati znatne negativne učinke na sigurnost korisnika i poduzeća u Uniji i na kritičnu infrastrukturu Unije u smislu cjelovitosti podataka i usluga te dostupnosti usluge. To bi se ograničenje trebalo temeljiti na razmjernoj procjeni rizika i povezanim mjerama ublažavanja kako su definirane u politikama i propisima Unije.
- (31) Uspješno uvođenje prekogranične i međusektorske interoperabilnosti ima znatan neiskorišteni potencijal, posebno za konkurentnost europskih poduzeća. Stoga je nužno ulagati u razvoj paneuropskih digitalnih javnih infrastruktura koje obuhvaćaju interoperabilne, sigurne i suverene digitalne mreže, rješenja i usluge kako bi se riješio problem fragmentirane interoperabilnosti u cijeloj Uniji, posebno kako bi se javni sektor država članica preobrazio u međusobno povezan, neometan i prilagodljiv digitalni ekosustav. Interoperabilnost u europskim javnim upravama na svim razinama preduvjet je za otporan javni sektor koji se temelji na inovacijama i doprinosi ciljevima Unije u pogledu konkurentnosti, tehnološke suverenosti i sigurnosti.
- (32) Kako bi se poboljšalo javno zdravlje i ojačala konkurentnost Unije, neophodno je uhvatiti se ukoštac sa sve češćim zaraznim i nezaraznim bolestima primjenom ciljanih strategija za promicanje zdravlja i prevenciju bolesti te stalnim ulaganjima, među ostalim u farmaceutski sektor i sektor medicinskih proizvoda. Takvo djelovanje, uz poticanje razvoja djelotvornih, pristupačnih i otpornih zdravstvenih sustava, može znatno povećati produktivnost radne snage jer će se poboljšati zdravlje stanovništva i umanjiti problem nedostatka radne snage, a istovremeno će se podupirati zdravstveni sustavi koji potiču inovacije. Zdravstveni podaci pritom uvelike pomažu jer omogućuju donošenje utemeljenih odluka. Osim toga, poticanje inovacija konkretizacijom procesa od medicinskih otkrića do utrživih rješenja, utemeljenog na dokazima, važno je za povećanje konkurentnosti Unije i korisno za povećanje sigurnosti opskrbe.

²³ Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148; Tekst značajan za EGP, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27>.

- (33) Biogospodarstvo je pokretač rasta koji Europi omogućuje da uspješno provede zelenu tranziciju i ojača svoju konkurentnost i stratešku autonomiju. Iako europsko biogospodarstvo već mijenja industrijske ekosustave, jača stratešku autonomiju i stvara vrijednost u svim strateškim sektorima, važno je povećati ulaganja i unaprijediti inicijative i strategije na razini Unije i država članica kako bi umjesto niše postalo norma u svim sektorima i regijama Unije i kako bi se ostvario njegov potencijal, posebno za ključne industrije. Potrebno je poticati konkurentnost, održivost, otpornost i pravednost poljoprivrednog sektora, sektora ribarstva, akvakulture i šumarstva te ruralnih i obalnih područja i doprinositi dugoročnoj sigurnosti opskrbe hranom u Uniji.
- (34) Potrebna su ulaganja, inicijative i strategije kako bi se premostio inovacijski jaz i ubrzalo otkrivanje, razvoj, smanjenje rizika, demonstracija i širenje inovacija u području biogospodarstva, poduprlo njihovo uvođenje na tržište, osiguralo financiranje za *start-up* poduzeća tijekom inovacijskog procesa i za širenje brzorastućih poduzeća, maksimalno povećala učinkovitost resursa i osigurala opskrba biomasom iz održivih izvora. Biogospodarstvo pruža održive alternative proizvodima i procesima koji se temelje na fosilnim gorivima i tako pridonosi dekarbonizaciji, ali i kružnosti, čistoj tranziciji, sekvestraciji ugljika u poljoprivredi, bioraznolikosti, uslugama ekosustava i obnovi prirode.
- (35) Poticanje otpornosti europske industrije važno je za održavanje konkurentnosti Unije čak i u kriznim vremenima i za njezinu sigurnost. Kako bi se zajamčila njegova otpornost, ECF bi trebao podupirati mjere za smanjenje ovisnosti i diversifikaciju opskrbe u strateškim sektorima kao što su sektor sirovina, čime bi se ojačali kapaciteti Unije za sigurnu opskrbu održivim kritičnim sirovinama duž cijelog lanca vrijednosti u skladu s ciljevima Uredbe (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća (Akt o kritičnim sirovinama)²⁴, i kemijska industrija, koja podupire gotovo sve industrijske sektore. Da bi Unija mogla diversificirati svoje lance opskrbe i djelotvorno smanjiti ovisnosti, nužna je provedba ambicioznog i uzajamno korisnog trgovinskog programa.
- (36) Geopolitički kontekst, posebno agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, izložio je Uniju i njezine države članice, posebno one koje graniče s Rusijom, Bjelarusom i Ukrajinom, visokom riziku od ostvarenja konvencionalnih vojnih prijetnji. Uzimajući to u obzir, zajedno s prijetnjama na drugim granicama EU-a, povećanje ulaganja u obranu smatra se prioritetom, među ostalim za projekte kao što su baltička obrambena linija i Istočni štit. Obrambena industrija i svemir glavni su sektori za osiguravanje otpornosti i strateške autonomije Europske unije te povećanje spremnosti i pripravnosti Unije u skladu s Bijelom knjigom o europskoj obrambenoj spremnosti 2030.²⁵ Podupire se i usmjerenost Unije na održivost, konkurentnost, otpornost i sigurnost te položaj Unije u svijetu. Jaka europska obrambena tehnološka i industrijska baza (EDTIB) nužan je preduvjet obrambene pripravnosti i vjerodostojnog odvratanja. Ključna je i za zaštitu europskih građana, osiguravanje sposobnosti Unije da odgovori na nove sigurnosne prijetnje, pruži potporu Ukrajini i očuva položaj Europe kao globalnog aktera. EDTIB je prepoznat kao strateški resurs koji doprinosi gospodarskoj otpornosti i sigurnosti Unije, inovacijama, tehnološkom vodstvu i strateškoj autonomiji. U cijeloj Uniji i

²⁴ Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (Tekst značajan za EGP), SL L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>.

²⁵ Komisija i visoka predstavnica predstavile su 19. 3. 2025. Bijelu knjigu o europskoj obrambenoj spremnosti 2030.

njezinim državama članicama obrambeni sektor brzo se razvija, a najsuvremenije tehnologije i novi akteri imaju sve važniju ulogu. Ubrzavaju se i inovacijski ciklusi, sa sve većim težištem na brzom izradi prototipova, testiranju i validaciji, među ostalim u stvarnim operativnim okruženjima. Kako bi se poboljšala vojna mobilnost, potrebno je razviti ulaganja u novu civilno-vojnu imovinu, uključujući mobilnu imovinu i infrastrukturu s dvojnog namjenom. Stoga je koordinirana i trajna potpora EDTIB-u ključna za jačanje zajedničke sigurnosti Unije i njezinih država članica i razvoj obrambenih projekata od zajedničkog interesa na razini Unije i obrambene pripravnosti Europe. U vezi s tim trebalo bi financirati i aktivnosti kojima se podupire jačanje ukrajinske obrambene tehnološke i industrijske baze jer će njezina industrija biti važna za potporu povećanim europskim obrambenim potrebama. U tu se svrhu u provedbi ECF-a uzimaju u obzir ciljevi Strateškog kompasa za sigurnost i obranu, a sam je ECF u skladu s prioritetima u pogledu obrambenih sposobnosti koje su zajednički dogovorile države članice u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP).

- (37) Unijina svemirska tehnologija, svemirski podaci i svemirske usluge postali su neophodni u svakodnevnom životu Europljana i imaju ključnu ulogu u očuvanju strateških interesa. Sektor svemira doprinosi svim sektorima gospodarstva, od poljoprivrede do bankarstva. Jedan je od strateških pospješitelja sigurnosti i obrane te dobrog funkcioniranja i konkurentnosti gospodarstva, primjerice pružanjem točnih usluga određivanja položaja za širok spektar sektora i korisnika, od zrakoplovstva do pomorstva, stoga ima važnu ulogu u neovisnosti i suverenosti Europe i njezinih građana. Svemir je ključan za postizanje prioriteta EU-a i njegovih strateških ciljeva, uključujući gospodarski prosperitet i gospodarsku sigurnost, dekarbonizaciju te zelenu i digitalnu tranziciju. Sektor svemira doprinosi gospodarskoj sigurnosti Unije i njezinih država članica. Potiče i znanstvena istraživanja i tehnološke inovacije, s učincima prelijevanja u brojnim sektorima. Naposljetku, svemir nudi platformu za međunarodnu suradnju i svemirsku diplomaciju za učvršćivanje Unijina položaja kao pouzdanog partnera na globalnoj sceni.
- (38) Komponente ECF-a koje se odnose na svemir osjetljivo su područje. Njihove usluge moraju biti stabilne i potpuno pouzdane. Potrebno je osigurati kontinuitet usluga i visoku razinu sigurnosti, čak i u najozbiljnijim kriznim situacijama. Nepoštovanje tih uvjeta moglo bi ozbiljno utjecati na sigurnost Unije i njezinih država članica. U tu bi se svrhu trebale primjenjivati posebne odredbe za posebne okolnosti.
- (39) ECF bi trebao podupirati i ciljeve politike za sigurniju i zaštićeniju Europu koja je bolje pripremljena na sigurnosne prijetnje, posebno jačanjem konkurentnosti i strateške autonomije europske industrije, uključujući pomorsku i carinsku sigurnost, kritičnu energetska i prometnu infrastrukturu te civilnu pripravnost. Kako bi se odgovorilo na sve veće sigurnosne i hibridne prijetnje kao što su terorizam, organizirani kriminal, kibernetički kriminal, klimatske katastrofe i napadi na kritičnu infrastrukturu, ECF bi trebao podupirati nastojanja Europe da informira građane o prijetnjama, izgradi otpornost, potiče ulaganja u sigurnost i promiče integriranu pripravnost u svim relevantnim sektorima.
- (40) Sve više vidimo da se iste tehnologije koriste za tržišne i obrambene primjene, često zahvaljujući inovatorima iz *start-up* poduzeća. Stoga je nužno uvoditi mjere za bolje iskorištavanje potencijalne sinergije civilnog i obrambenog sektora i tehnologija s dvojnog namjenom. Tehnologije, materijali, znanje ili proizvodi s dvojnog namjenom koji se mogu upotrebljavati i u civilne i u vojne svrhe mogu se podupirati u cijelom ECF-u kako bi se osigurala bolja povezanost tehnološke industrije Unije s

njezinom obrambenom industrijskom bazom i s europskim kapitalom za tehnološke inovacije.

- (41) Kako bi se zajamčila predvidljivost za dionike i pružila dovoljna razina sigurnosti za planiranje ulaganja, za ECF bi trebalo utvrditi okvirnu raspodjelu proračuna po sastavnicama politika za razdoblje 2028. – 2034. uz zadržavanje fleksibilnosti za preraspodjelu dijelova proračuna s obzirom na nove izazove i prioritete tijekom trajanja višegodišnjeg financijskog okvira. U tu bi svrhu trebalo osigurati da za dugoročno planiranje i obveze bude dostupna određena minimalna proračunska omotnica raspoređena na godišnje obroke za više godina u svakoj sastavnici politika, što bi Uniji omogućilo da konsolidira svoju potražnju i uspostavi strateške dugoročne odnose s primateljima, industriji i financijskom sektoru pružila bi se dugoročna predvidljivost te bi se omogućila uspostava važnih infrastruktura u Uniji, kao što su infrastrukture za vodik i industrijsko upravljanje ugljikom, vrhunski satelitski sustavi, infrastruktura za podvodno motrenje, kibernetička sigurnost, poluvodiči, kvantno računalstvo, umjetna inteligencija i računalstvo visokih performansi ili kritična infrastruktura te obrambeni ili svemirski projekti od zajedničkog interesa.
- (42) Radi ostvarenja važnih ciljeva i upravljanja ECF-om trebalo bi osigurati dostatne resurse za provedbu ECF-a. Proračunska omotnica stoga bi trebala pružiti dostatan doprinos za troškove upravljanja ECF-om.
- (43) Na ovaj temeljni akt primjenjuje se Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća. U njoj se utvrđuju pravila o donošenju i izvršenju općeg proračuna Unije, što uključuje pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nefinancijskim donacijama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶, Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95²⁷, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96²⁸ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939²⁹, financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni proporcionalnim mjerama, što uključuje sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istragu nepravilnosti i prijevара, povrat izgubljenih, nepropisno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanje administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s uredbama (EU, Euratom) br. 883/2013 i (Euratom, EZ) br. 2185/96, Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li bilo prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon zbog prijevара i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako je propisano u Direktivi

²⁶ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

²⁷ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²⁸ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenog 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²⁹ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

(EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća³⁰. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije mora u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, Europskom revizorskom sudu i, prema potrebi, EPPO-u i osigurati da im svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

- (44) Radi promicanja konkurentnosti Unije ECF bi, uz proračun, kad god je to moguće trebao privlačiti i generirati dodatne namjenske vanjske prihode. U tom bi pogledu ECF trebao biti otvoren i olakšavati sinergiju i suradnju za sve financijske ili nefinancijske doprinose koji mogu doprinijeti ciljevima konkurentnosti, uključujući doprinose država članica, trećih zemalja i međunarodnih organizacija.
- (45) Radi promicanja otpornosti gospodarstva Unije, posebno smanjenjem strateških ovisnosti, ECF bi trebao omogućiti povlaštenost Unije u potpori za proizvodnju i razvoj strateških tehnologija i sektora koji se nalaze u Uniji, prije svega za aktivnosti povezane sa strateškom imovinom, interesima, autonomijom ili sigurnošću Unije, u skladu s pravom Unije i njezinim međunarodnim obvezama. Nužno je da europsko financiranje doprinosi prihvaćanju strateških tehnologija razvijenih u Uniji i financiranih europskim sredstvima. Kako bi se podržao razvoj i proizvodnja u Uniji strateških tehnologija koje financira Unija, ECF bi trebao omogućiti da se njegova potpora uvjetuje putem kontrolnih ograničenja, ograničenja prijenosa imovine i ograničenja opskrbe određenim proizvodima i tehnologijama.
- (46) Aktivnosti ECF-a trebale bi biti otvorene za suradnju s trećim zemljama ako je to u interesu Unije. U tu svrhu Unija može u potpunosti ili djelomično uključiti treće zemlje u aktivnosti u okviru ECF-a. Pri pridruživanju bi trebalo osigurati pravednu ravnotežu doprinosa i koristi trećih zemalja te zaštitu financijskih i, prema potrebi, sigurnosnih interesa Unije.
- (47) ECF bi trebao biti otvoren i olakšavati sinergiju s drugim aktivnostima Unije za potporu područjima politike usko povezanim s konkurentnošću, uključujući Okvirni program za istraživanja i inovacije, vanjske politike i programe u okviru podijeljenog upravljanja s državama članicama. To bi trebalo omogućiti kombiniranje i kumuliranje financiranja za aktivnosti kojima se podupiru ciljevi više područja politike Unije. Trebalo bi uspostaviti suradnju Komisije i država članica kako bi se osigurala dosljednost i komplementarnost između ECF-a i Uredbe (EU) [XXX] [nacionalni i regionalni partnerski planovi]. Osim toga, trebalo bi olakšati pružanje potpore na temelju Uredbe (EU) [XXX] [nacionalni i regionalni partnerski planovi] i iz ECF-a za projekte kojima je dodijeljen pečat konkurentnosti, uzimajući u obzir procjenu provedenu prije dodjele pečata i ne dovodeći u pitanje pravila o državnim potporama. Kriteriji za dodjelu pečata konkurentnosti trebali bi biti osmišljeni tako da pečat može služiti i kao jamstvo kvalitete koje institucionalnim ulagačima jamči da je projekt provjeren na odgovarajući način. Pečat konkurentnosti trebalo bi dodjeljivati visokokvalitetnim projektima koji doprinose ciljevima ECF-a. ECF se može provoditi zajednički s drugim programima Unije ili drugim sudonatorima ili suulagačima, a ti bi partneri trebali moći sudjelovati u odborima za evaluaciju za zajednički financirane postupke dodjele. Provedba svih tih sinergijskih aktivnosti trebala bi biti jednostavna.

³⁰ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

Zahtjeve za primatelje u pogledu izvješćivanja i vođenja evidencije trebalo bi, ako je moguće, smanjiti na jedan ugovorni tok izvješćivanja i plaćanja s jednim skupom pravila za svu pruženu potporu.

- (48) Potpora Unije trebala bi biti usmjerena na postizanje ciljeva politike. U svim bi se slučajevima financiranje ECF-a trebalo pružati u obliku koji najbolje može ostvariti njegove ciljeve, a da se pritom administrativno opterećenje za primatelje ograniči na apsolutni minimum. Pri izvršenju proračuna ECF bi trebao pružati puni paket Unijinih instrumenata potpore i osigurati sinergiju među politikama koje podupire, posebno tako što će omogućiti pojednostavnjene zajedničke postupke dodjele kako bi se ostvarivali ciljevi više od jedne politike. Stoga bi se uklanjanje opterećujućeg financijskog izvješćivanja najširim mogućim korištenjem financiranja koje nije povezano s troškovima trebalo provoditi kao jedna od glavnih mjera pojednostavnjenja.
- (49) ECF bi trebao podupirati raznolik skup politika koje doprinose konkurentnosti i pritom pružati usklađen osnovni skup kriterija prihvatljivosti radi usmjeravanja na razini politike i osiguravati dostatnu razinu zaštite gospodarskih i sigurnosnih interesa tako što će prednost u pružanju potpore Unije davati primateljima u državama članicama, uključujući prekomorske zemlje i područja. U okviru ECF-a trebalo bi prema potrebi utvrditi posebne uvjete prihvatljivosti za strateške sektore i tehnologije, uključujući temeljne lance vrijednosti, kritične infrastrukture Unije i posebne kapacitete.
- (50) ECF bi se trebao provoditi na temelju programâ rada kako je utvrđeno u ovoj Uredbi. Programi rada mogli bi se donositi u godišnjem ili višegodišnjem formatu. Potonje bi se posebno moglo uzeti u obzir za potrebe potpore Unije koja se pruža za proračunska jamstva i financijske instrumente kako bi se partnerima u provedbi omogućila predvidljivost. Odabrani način provedbe odražava utvrđene potrebe za usmjerenošću, fleksibilnošću, predvidljivošću i učinkovitošću radi postizanja ciljeva Uredbe. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2059 u programima rada i dokumentaciji poziva utvrdit će se više tehničkih pojedinosti o provedbi proračuna za sve politike koje se podupiru iz ECF-a, uključujući posebne kriterije prihvatljivosti i kriterije za dodjelu ovisno o instrumentu izvršenja proračuna, bilo da je riječ o bespovratnim sredstvima ili javnoj nabavi, te o posebnim ciljevima politike koje se želi postići. U skladu s člankom 136. Financijske uredbe ograničenja prihvatljivosti trebala bi se iz sigurnosnih razloga primjenjivati na visokorizične dobavljače. Programi rada odgovarajuće su mjesto i za dodjelu proračunskih sredstava u skladu s promjenjivim prioritetima politika te bi u njima trebalo utvrditi doprinose, posebne uvjete i očekivane rezultate.
- (51) Da bi financijski instrumenti i proračunsko jamstvo djelotvorno privukli privatna sredstva, potrebno je blisko surađivati s partnerima u provedbi. Time se osigurava usmjeravanje i usklađivanje na razini politika, kao i priprema portfelja projekata. Iskustvo stečeno u provedbi programa InvestEU pokazalo je koliko su ulagačke smjernice važne za lakše uključivanje partnera u provedbi i ulagača i pružanje potrebne predvidljivosti i vidljivosti kako bi oni mogli uspostaviti svoje organizacijske kapacitete i pokrenuti portfelj ulaganja, uz istodobno omogućivanje potrebne fleksibilnosti kako bi se osiguralo odgovarajuće usmjeravanje na razini politika tijekom provedbe. Ulagačke smjernice trebale bi uključivati detaljan opis područja politike u kojima će se intervenirati i cilja ulaganja kako bi se osigurala dodatnost i privukla privatna i javna ulaganja za potporu ciljevima politike i strateškim projektima Unije. Ulagačke smjernice trebalo bi pripremiti u savjetovanju s partnerima u provedbi kako bi se iskoristilo njihovo znanje o tržištu i kako bi im se omogućilo da ulažu u

prioritetna područja Unije i potaklo ih na preuzimanje većeg rizika. Kako bi se uzele u obzir nove potrebe i promjene, ulagačke smjernice mogu se preispitati u kontekstu preispitivanja VFO-a u sredini programskog razdoblja.

- (52) Financiranje *scale-up* poduzeća koja se bave dubokom tehnologijom u okviru Fonda za *scale-up* poduzeća u Europi, najavljenog u Strategiji za *start-up* i *scale-up* poduzeća, koje postoji u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe trebalo bi provoditi u skladu s uvjetima dogovorenima u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. Sva financiranja *scale-up* poduzeća u VFO-u za razdoblje 2028. – 2034. trebala bi se odvijati u okviru ECF-a.
- (53) Kako bi se ostvario cilj prenošenja rezultata istraživanja na tržišta i jačanja industrijske prisutnosti Unije u strateškim tehnologijama i sektorima, Uredba (EU) [XXX] [Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa] bit će usko povezana s ECF-om i podupirat će istraživačke i inovacijske aktivnosti kako je utvrđeno u sastavnicama politika ECF-a. Programi rada ECF-a uključivat će suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti u posebnom dijelu. To može uključivati i doprinose europskim partnerstvima uspostavljenima u sklopu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije, ako je to potrebno za postizanje ciljeva ECF-a. U programima rada ECF-a trebali bi se utvrditi i prioriteti politika koji će usmjeravati rješenja za izazove EIC-a.
- (54) Kako bi se potaknula otpornost lanaca vrijednosti u Uniji koji obuhvaćaju više država članica, programi rada mogu uključivati posebne pozive na podnošenje prijedloga za širenje lanaca vrijednosti kojima se podupire i priprema projekata i privlačenje dodatnog javnog i privatnog kapitala radi integracije dobavljača, proizvođača i inovatora iz raznih država članica te diversifikacije izvora opskrbe.
- (55) Radi povećanja konkurentnosti europske industrije putem industrijskih inovacija odozdo prema gore, programi rada mogu uključivati posebne postupke dodjele u dvije faze odozdo prema gore kako bi se preko industrijskih konzorcija identificirali i podupirali tehnološki predvodnici u EU-u.
- (56) Trebalo bi uspostaviti horizontalni, međusektorski paket instrumenata za financiranje koji bi služio svim sastavnicama politika i nudio sve oblike potpore dopuštene Uredbom (EU, Euratom) 2024/2059, kao što su financijski instrumenti, uključujući potporu koja se pruža u obliku vlasničkog kapitala. Odabir instrumenata financiranja, a posebno odluka o tome hoće li potpora biti u povratnom obliku, ovisi o prirodi aktivnosti koje će se financirati (npr. temeljni tržišni nedostaci, konkretna potreba, priroda industrije, faza razvoja ili vrsta korisnika). Potpora Unije trebala bi smanjiti rizik projekata u mjeri potrebnoj da bi privatni sektor mogao ulagati i da bi projekt bio uspješno proveden. Stope sufinanciranja trebale bi biti što niže, ali dovoljno visoke za realizaciju projekta za koji se potpora dodjeljuje. Može se koristiti i više raznih instrumenata financiranja, uključujući operacije mješovitog financiranja i kombinaciju financiranja. ECF bi za svako područje politike ujedno trebao pružati savjete o najprikladnijem instrumentu financiranja za njegova posebna djelovanja, ovisno, među ostalim, o fazi razvoja, posebnim potrebama industrije i temeljnim tržišnim nedostacima.
- (57) Savjetovanja s više dionika, uključujući ona s istraživačima i industrijom, socijalnim partnerima te ulagačima, krajnjim korisnicima i civilnim društvom, od MSP-ova do malih i velikih organizacija, trebala bi doprinositi prioritetima ECF-a. Ta bi savjetovanja trebali strukturirati savjetodavni odbori, uključujući Odbor dionika ECF-a, čija bi zadaća trebala biti pružanje mišljenja i savjetovanje Komisije o kretanjima u

politici, potrebama za ulaganjima i provedbi ECF-a iz perspektive nositelja projekata kako bi se osiguralo da se povratne informacije zajednica dionika uzmu u obzir pri izradi programa rada.

- (58) Važni projekti od zajedničkog europskog interesa (VPZEI) instrument su državne potpore i alat industrijske politike koji Komisija ocjenjuje u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a³¹. Oni znatno doprinose gospodarskom rastu, otvaranju radnih mjesta, zelenoj i digitalnoj tranziciji te konkurentnosti i otpornosti industrije i gospodarstva Unije. VPZEI-ji omogućuju objedinjavanje znanja, stručnosti, financijskih resursa i gospodarskih subjekata iz cijele Unije te stvaraju pozitivne učinke prelijevanja u cijeloj Uniji. Omogućuju i privlačenje privatnih ulaganja u visokorizične projekte koji su nužni za industrijsku primjenu revolucionarnih inovacija i u infrastrukturne projekte od velike važnosti za Uniju, kojima je pristup otvoren i nediskriminirajući. S obzirom na zajedničke značajke ciljeva koje se želi postići, ECF će poticati sinergiju između financiranja Unije i VPZEI-ja podupiranjem posebnih projekata integriranih u VPZEI-je, na temelju njihova doprinosa strateškim prioritetima Unije, kao što je otpornost Unije, i sposobnosti financiranja ECF-a da proširi sudjelovanje, posebno MSP-ova, ili proširi pokrivenost država članica, kao i da poveća dodanu vrijednost Unije.
- (59) Zbog geopolitičke situacije koja se stalno ističe se potreba da Europa osigura vlastitu stratešku autonomiju i izbjegne strateške ovisnosti. ECF će uključivati mogućnost da se podupire povećanje proizvodnje i poduzimaju ubrzane mjere za konkurentnost za projekte koji nude posebnu potporu europskoj strateškoj autonomiji. To se primjerice odnosi na projekte koji su odabrani kao strateški na temelju Uredbe (EU) 2024/1252 (Akt o kritičnim sirovinama), Uredbe (EU) 2024/1724 (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija) i Uredbe (EU) 2025/102 (Akt o kritičnim lijekovima).
- (60) Mehanizam uzajamnog osiguranja, koji je uspostavljen u okviru programa Obzor Europa i kojim upravlja Komisija, pokazao se kao važan zaštitni mehanizam koji ublažava rizike povezane s iznosima koji su dospjeli, a nisu ih uplatili sudionici koji ne ispunjavaju obveze. Stoga bi taj mehanizam trebalo nastaviti primjenjivati i trebao bi, prema potrebi, biti otvoren za aktivnosti u okviru ECF-a.
- (61) Kako bi se istražili svi mogući načini za povećanje europske konkurentnosti, ECF bi trebao pružati strukturirani okvir za ciljano eksperimentiranje u dodjeli i provedbi potpore Unije, posebno kako bi se bolje usmjerili i ubrzali Unijini postupci dodjele te pojednostavnili i ubrzala njihova provedba u korist primatelja. To bi trebalo omogućiti, u konkretno definiranom okviru, da se na pojedinačnoj osnovi utvrde određene aktivnosti ili kategorije aktivnosti za koje će se moći odobriti određeni dodaci, odstupanja i iznimke od drugih propisa Unije i da se ispita učinak u stvarnom okruženju tijekom ograničenog razdoblja trajanja ECF-a, pri čemu bi trebalo osigurati da postoje odgovarajuće zaštitne mjere, posebno zajednički europski interes. Iskustvo stečeno primjenom eksperimentalnih mjera može se iskoristiti pri procjenjivanju budućih promjena horizontalnog pravnog okvira za pružanje potpore Unije.
- (62) Ako je potrebno i opravdano, ECF bi trebao osigurati mehanizam za ciljanu intervenciju kako bi se potpora Unije pružala ciljano za određene aktivnosti od strateške i gospodarske važnosti. Ako se određeni važni projekti nisu mogli uspješno

³¹ Komunikacija Komisije, „Kriteriji za analizu spojivosti državnih potpora za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa s unutarnjim tržištem”, C(2021) 8481 (SL C 528, 30.12.2021., str. 10.).

provesti u roku za dovršetak redovitih konkurentnih postupaka dodjele, u okviru ECF-a trebalo bi predvidjeti i mogućnost izravnog pokretanja izvrsnih projekata koji nisu financirani u okviru nekog od programa Unije ili daljnjeg pružanja potpore za uspješne projekte u sljedećim koracima u procesu ulaganja, bez nametanja dodatnog administrativnog opterećenja primateljima. Osim toga, u skladu s pristupom koji se primjenjuje u relevantnim sektorskim propisima, kao što su Akt o industriji s nulom neto stopom emisija, Akt o kritičnim sirovinama i Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora (RED III), i na koji se upućuje u Komunikaciji o Planu za čistu industriju i Strategiji jedinstvenog tržišta, slučajevi u kojima se smatra da su određeni projekti od javnog interesa ili se pretpostavlja da su od prevladavajućeg javnog interesa mogu se utvrditi u zasebnim postojećim ili budućim propisima.

- (63) Ako je potrebno i opravdano, ECF bi trebao moći pružiti i mehanizam za „ubrzanu intervenciju” kako bi se ubrzalo pružanje potpore Unije za ispunjavanje hitnih potreba za financiranjem i tako omogućila uspješna provedba važnih poslovnih ideja na jedinstvenom tržištu u slučajevima u kojima takvo financiranje nije dovoljno dostupno na tržištu. U tu bi svrhu, zbog hitnosti, određene provjere trebalo provoditi tek nakon pružanja financijskih sredstava, čime bi se smanjilo i ograničilo administrativno opterećenje za primatelje i pružila financijska sigurnost na najbrži mogući način, uz prihvaćanje razumne razine financijskog rizika za Uniju razmjerne ciljevima koje se želi postići.
- (64) Ako je potrebno i opravdano, ECF bi trebao poticati *start-up* poduzeća i inovatore sa sjedištem izvan Unije da se premjeste ili ulažu te da razvijaju svoje poduzeće na jedinstvenom tržištu tako što bi uspostavio mehanizam „poticajne intervencije”, koji bi privlačio uspješna *start-up* poduzeća i inovatore iz cijelog svijeta, oslanjajući se i na svoju mrežu delegacija EU-a. U tu bi svrhu trebalo privremeno ukinuti uvjete prihvatljivosti, na primjer u pogledu poslovnog nastana u državama članicama ili pridruženim zemljama na početku primanja potpore Unije, kako bi se primatelju omogućilo preseljenje u zadanom roku uz jamstvo kasnije potpore Unije. Financijski interes Unije trebao bi biti na odgovarajući način zaštićen, a plaćanja bi trebala krenuti tek nakon što se ispune uvjeti prihvatljivosti.
- (65) Ako je potrebno i opravdano, ECF bi trebao omogućiti fleksibilniji i pristupačniji način utvrđivanja, odabira i podupiranja inovativnih projekata i ideja, među ostalim osiguravanjem postupaka dodjele koji ne ovise o instrumentima, a koji će istraživačima, poduzetnicima, poduzećima i drugim građanima omogućavati da predlože inovacijsko rješenje bez početnog umjetnog sužavanja ili ograničavanja potpore Unije na bespovratna sredstva, nabavu ili drugi oblik potpore. Ideje bi trebalo ocjenjivati i odabirati na temelju njihove vrijednosti u rješavanju određenog problema ili ispunjavanju određenog političkog prioriteta Unije, a najprikladniji i najdjelotvorniji instrument za izvršenje proračuna za potporu tim idejama, bez obzira na to je li riječ o bespovratnim sredstvima, javnoj nabavi ili nečem drugom, trebao bi se odabrati tek nakon toga na temelju zahtjeva i značaja pojedinačnog projekta.
- (66) Ako je potrebno i opravdano, ECF bi trebao pojednostavniti i ubrzati provedbu potpore Unije za određene važne projekte.
- (67) Instrument ECF InvestEU trebao bi pružati proračunsko jamstvo i financijske instrumente za mobilizaciju dodatnih ulaganja u Uniji radi potpore europskoj konkurentnosti u strateškim tehnologijama, uslugama i sektorima.
- (68) Instrument ECF InvestEU provodit će partneri, uključujući Grupu Europske investicijske banke (EIB), međunarodne financijske institucije, nacionalne razvojne

banke i institucije te agencije za kreditiranje izvoza. Otvorena struktura ostat će važan aspekt Instrumenta ECF InvestEU, a temeljit će se na širokoj suradnji i iskustvu u okviru programa InvestEU. Komisija i Grupa EIB-a trebale bi biti partneri u pružanju potpore za provedbu Instrumenta ECF InvestEU te poticanju dosljednosti, uključivosti i dodatnosti, kao i učinkovitog uvođenja.

- (69) Kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje i osiguralo brzo uvođenje i kontinuirana potpora tržištu u svim programskim razdobljima, provedba Instrumenta ECF InvestEU temeljit će se na postojećoj zajednici partnera u provedbi ocijenjenih na temelju stupova programa InvestEU, ugovornim aranžmanima i relevantnim financijskim proizvodima. Nadalje, kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje, brže uvođenje i pojednostavnjenje za subjekte kojima su povjerene zadaće, provedba Instrumenta ECF InvestEU trebala bi se temeljiti na postojećim sporazumima, predlošcima za pravne i ugovorne aranžmane te uspostavljenim alatima za praćenje i izvješćivanje. Time se povećava učinak potpore Unije i omogućuje veća usmjerenost na učinkovitu potporu krajnjim primateljima. Komisija se može osloniti na sporazume s partnerima u provedbi sklopljene na temelju Uredbe (EU) 2021/253 i na procjene koje je provela sama ili koje su proveli drugi subjekti u kontekstu sporazumâ na temelju te uredbe i ponovno ih upotrijebiti u cijelosti ili djelomično.
- (70) Kako bi se partnerima u provedbi omogućio širi pristup Instrumentu ECF InvestEU, Komisija bi trebala moći sklapati sporazume u okviru neizravnog upravljanja sa svim kategorijama subjekata iz članka 62. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2059. Kako bi se oslobodio privatni kapital, tijelima s poslovnim nastanom u državi članici uređenima privatnim pravom države članice ili pravom Unije trebalo bi moći, nakon pozitivne ocjene na temelju stupova, iznimno povjeriti provedbu financijskih instrumenata ili proračunskih jamstava, među ostalim u kombinaciji s bespovratnim sredstvima ili drugim oblicima bespovratne potpore u operacijama mješovitog financiranja, u mjeri u kojoj se takvim tijelima daju odgovarajuća financijska jamstva. Ta bi se tijela trebala odabirati na temelju prirode financijskog instrumenta ili proračunskog jamstva koje treba provesti, iskustva i financijske i operativne sposobnosti tih tijela te njihovih pravila i postupaka za provjeru gospodarske održivosti projekata krajnjih primatelja. Odabir bi trebao biti transparentan, temeljiti se na objektivnim kriterijima i ne bi smio dovesti do sukoba interesa.
- (71) Radi osiguravanja dosljednosti, proračunsko jamstvo i financijski instrumenti, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operacijama mješovitog financiranja, u okviru Instrumenta ECF InvestEU trebali bi se provoditi u skladu s glavom X. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
- (72) Radi osiguravanja dosljednosti u provedbi proračunskih jamstava, financijskih instrumenata i operacija mješovitog financiranja u okviru raznih programa Unije, Komisija bi trebala izraditi smjernice, uključujući tehničke aranžmane i uvjete za pružanje tih oblika potpore u okviru tih programa.
- (73) Kako bi se ispunili zahtjevi iz Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, u ovoj bi Uredbi trebalo utvrditi najveći iznos proračunskog jamstva u okviru Instrumenta ECF InvestEU, stopu rezervacija za to proračunsko jamstvo u skladu s člankom 214. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i obvezu Komisije da svake godine procijeni tu stopu rezervacija u skladu s procjenom iz članka 41. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i u skladu s Komisijinim okvirom za upravljanje rizicima te

mogućnošću da treće strane i treće zemlje daju poseban doprinos za Instrument ECF InvestEU.

- (74) Potrebno je predvidjeti mogućnost da Instrument ECF InvestEU, uključujući proračunsko jamstvo, služi kao horizontalni instrument provedbe za druge politike Unije koji bi pružao potporu u okviru drugih programa Unije u skladu s ciljevima utvrđenima u tim programima. Za te bi potrebe odgovarajuće rezervacije za financijske obveze trebalo osigurati iz tih drugih programa. Ako drugi programi Unije doprinose ciljevima unutarnjih politika Unije, potpora u obliku proračunskog jamstva ili financijskih instrumenata, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u okviru operacije mješovitog financiranja, trebala bi se pružati isključivo putem Instrumenta ECF InvestEU.
- (75) Instrument ECF InvestEU trebao bi pružati jedinstveno, centralizirano mjesto za uspostavu i upravljanje proračunskim jamstvom i svim financijskim instrumentima koji doprinose ciljevima unutarnjih politika Unije, što će omogućiti veću učinkovitost i veći učinak financiranja Unije na politike. Financijski proizvodi uspostavljeni na temelju Uredbe o programu InvestEU usklađeni su s propisima o državnim potporama u smislu članka 212. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Komisija i partneri u provedbi trebali bi osigurati da novi financijski proizvodi koji će se uspostaviti na temelju ove Uredbe budu usklađeni s propisima o državnim potporama u smislu članka 212. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 kako bi se osiguralo njihovo brzo uvođenje.
- (76) Budući da su europska inovativna *start-up* i *scale-up* poduzeća glavni pokretači rasta i konkurentnosti te uzimajući u obzir da se suočavaju s trajnim preprekama u pristupu potrebnom financiranju u Uniji, putem Instrumenta ECF InvestEU trebala bi se pružati ciljana financijska potpora rastućim poduzećima u Uniji u svim fazama, od ideje i pokretanja do širenja i industrijske proizvodnje. Instrument ECF InvestEU europskim bi poduzećima radi privlačenja privatnih ulagača trebao pružati izravno i neizravno financiranje i tako osloboditi puni potencijal europskog poduzetništva i ulaganja. Time će se poduprijeti *start-up* i *scale-up* poduzeća, ojačati globalno vodstvo Unije u području tehnologije i industrije i premostiti inovacijski i investicijski jaz u Europi te ostvariti ambicije unije štednje i ulaganja. Instrument ECF InvestEU uključivao bi mehanizam čiji je cilj osigurati da brzorastuća poduzeća koja razvijaju ili primjenjuju inovativne tehnologije, među ostalim u područjima važnima za strateške interese i gospodarsku sigurnost Unije, imaju pristup odgovarajućem kapitalu za širenje poslovanja. Tako će se mobilizirati ulaganja s europskih tržišta kapitala, u skladu s prioritetima politike Unije.
- (77) Na temelju iskustva sa savjetodavnim centrom InvestEU trebalo bi uspostaviti uslugu savjetovanja o projektima kako bi se poduprli ciljevi ECF-a. To bi trebalo služiti objedinjavanju savjetodavne potpore privatnim i javnim subjektima u Europi, pri čemu bi se nudile usluge prilagođene potencijalnim korisnicima i doprinosilo razvoju portfelja potencijalnih operacija ulaganja u okviru ECF-a. Istodobno bi uloga usluga potpore poduzećima, kao što je, među ostalim, Mreža „EU za poduzeća”, trebala biti da potiču europska poduzeća da postanu inovativnija i konkurentnija, rastu i šire se na jedinstvenom tržištu i da informiraju druge i doprinose izgradnji kapaciteta za pristup financiranju koje se temelji na tržištu kapitala. Kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje i osiguralo brzo uvođenje i kontinuirana potpora tržištu, ECF se može osloniti na postojeću zajednicu savjetodavnih partnera ocijenjenih na temelju stupova programa InvestEU.

- (78) MSP-ovi čine više od 99 % svih poduzeća u Uniji, osiguravaju dvije trećine radnih mjesta i znatno doprinose stvaranju novih kvalitetnih radnih mjesta u svim sektorima. *Scale-up* poduzeća postoje u svim sektorima i na svim razinama inovativnosti. Intenzivniji rast i povećanje inovacija u Uniji mogu se ostvariti samo poticanjem brojnih *scale-up* poduzeća među MSP-ovima u Uniji. MSP-ovi su ključni za zelenu i digitalnu transformaciju gospodarstva, uključujući postizanje klimatske neutralnosti.
- (79) Međutim, pristup financiranju velika je prepreka za MSP-ove, posebno za *start-up* i *scale-up* poduzeća, jer se za potporu svojim planovima rasta često oslanjaju na vanjsko financiranje. MSP-ovi se suočavaju s dodatnim preprekama inovacijama i rastu koje na veća poduzeća ne utječu u istoj mjeri, kao što su nedostatak poduzetničkih vještina, nedovoljan pristup tehnološkoj infrastrukturi i poteškoće u zaštiti intelektualnog vlasništva ili pristupu izvoznim tržištima i lancima vrijednosti koji bi omogućio razvoj njihovih aktivnosti internacionalizacije.
- (80) Postoje dokazi da izravna financijska potpora MSP-ovima sama po sebi nije dovoljna za njihovo širenje i da su im potrebni i korisni ciljani savjeti na razini Unije. Pružanjem savjeta o pravilima jedinstvenog tržišta, inovacijama i pristupu financiranju doprinosi se konkurentnosti Unije. Osim toga, potpora poduzećima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini raznolika je te bi ujedno trebala povezati slabije razvijene i najudaljenije regije. Postojeće inicijative Unije kao što su Europska poduzetnička mreža, europska platforma za suradnju klastera i europski centri za digitalne inovacije pomogle su u smanjivanju tih razlika. U skladu s tim uspostavlja se Mreža „EU za poduzeća” na temelju Europske poduzetničke mreže, europske platforme za suradnju klastera i drugih mreža kako bi se pojednostavnile i racionalizirale savjetodavne i partnerske usluge.
- (81) ECF će olakšavati pristup MSP-ova financiranju i povećavati konkurentnost MSP-ova iz Unije na dva glavna načina. Prvo, osim Mreže „EU za poduzeća”, ECF će provoditi i dodatne međusektorske aktivnosti za jačanje konkurentnosti MSP-ova. Drugo, sastavnice politika ECF-a trebale bi uključivati ciljne mjere za MSP-ove u strateškim sektorima, kao što su sustavi bonusa za poticanje njihova sudjelovanja, u cilju poticanja njihovih inovacija, rasta i širenja. Može se odobriti posebna potpora za pristup i dostupnost financiranja za MSP-ove i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u svim sektorima gospodarstva, uključujući mikrofinanciranje i potporu socijalnim poduzećima. Nadalje, paket fleksibilnih financijskih instrumenata u okviru ECF-a trebao bi osigurati da MSP-ovi mogu dobiti vrstu potpore koja najbolje odgovara njihovim potrebama tijekom procesa ulaganja.
- (82) Kako bi se dodatno poduprla načela pojednostavnjenja i jednostavnog pristupa mogućnostima financiranja sredstvima Unije za korisnike, ECF bi trebao ponuditi jedinstveni portal na kojem će biti dostupne informacije o svim mogućnostima financiranja sredstvima Unije i putem kojeg će se pristupati tim mogućnostima te podupirati druge aktivnosti. Jedinstveni portal trebao bi olakšati i ubrzati pristup Unijinu i drugom financiranju i ulaganjima tako što će se pristup pojednostavniti na temelju iskustva s portalom za financiranje i natječaje, portalom InvestEU, portalom za pristup financiranju, portalom STEP i drugim relevantnim platformama. Na jedinstvenom portalu trebalo bi biti moguće i izravno se prijaviti za mogućnosti financiranja.

- (83) ECF se treba provoditi u skladu s Uredbom (EU) [XXX]³² Europskog parlamenta i Vijeća [Uredba o okviru uspješnosti], u kojoj se utvrđuju pravila za praćenje rashoda i okvir uspješnosti za proračun Unije, uključujući pravila kojima se osigurava ujednačena primjena načela nenanošenja bitne štete i rodne ravnopravnosti iz članka 33. stavka 2. točaka (d) i (f) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pravila za praćenje i izvještavanje o uspješnosti Unijinih programa i aktivnosti, pravila za uspostavu Unijina portala za potporu, pravila za evaluaciju programa i druge horizontalne odredbe koje se primjenjuju na sve programe Unije, na primjer one o informiranju, komunikaciji i vidljivosti.
- (84) U gospodarskom, socijalnom i geopolitičkom okruženju koje se brzo mijenja novija iskustva ukazuju na potrebu za fleksibilnijim višegodišnjim financijskim okvirom i programima Unije. U tu bi svrhu i u skladu s ciljevima ECF-a pri financiranju trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir promjenjive potrebe politike utvrđene u relevantnim dokumentima koje objavi Komisija, u zaključcima Vijeća i rezolucijama Europskog parlamenta, a ujedno osigurati dostatnu predvidljivost za izvršenje proračuna.
- (85) Kako bi se ostvarili opći i specifični ciljevi ECF-a, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s promjenama najvećeg iznosa proračunskog jamstva i stope rezervacija, kao i u pogledu određenih mjera za potporu svemirskoj politici. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.³³ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (86) Radi osiguravanja jedinstvenih uvjeta za provedbu ECF-a na temelju određenih mjera utvrđenih u programima rada kao i određenih mjera za potporu svemirskoj politici, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³⁴.
- (87) Iako se programi rada i drugi akti kojima se provodi ova Uredba odnose na posebne zadaće izvršenja proračuna za koje nije potrebna dodjela provedbenih ovlasti i koje obično ne bi trebale biti obuhvaćene područjem primjene provedbenih akata iz Uredbe (EU) br. 182/2011, za donošenje određenih akata kako su definirani u ovoj Uredbi, uključujući programe rada za provedbu aktivnosti za čistu tranziciju, zdravlje, biotehnologiju, poljoprivredu i biogospodarstvo te digitalno vodstvo, otpornost i sigurnost, obrambenu industriju i svemir, trebalo bi primijeniti savjetodavni postupak jer bi te akte trebalo u potpunosti podupirati i stvoriti sinergije s nacionalnim aktivnostima i aktivnostima u okviru podijeljenog upravljanja koje provode države članice. Zbog osjetljivosti i posebne važnosti sinergije i potpune koordinacije s državama članicama u područjima otpornosti i sigurnosti, potpore obrambenoj

³² SL L..., str.

³³ SL L 123, 12.5.2016., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

³⁴ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

industriji i svemira, za donošenje programa rada u tim područjima trebalo bi primjenjivati postupak ispitivanja.

- (88) Komisija bi trebala donijeti provedbene akte koji se odmah primjenjuju u opravdanim slučajevima u kojima program rada nije donesen dovoljno prije godine izvršenja proračuna da se osigura kontinuitet potpore Unije, posebno za ključne operativne aktivnosti kao što su satelitski sustavi i kritična infrastruktura, ili ga je potrebno donijeti brzo kako bi se odmah reagiralo na krizu ili druge slične iznimne i obrazložene hitne situacije na temelju krajnje hitnih razloga.
- (89) ECF zamjenjuje programe uspostavljene uredbama (EU) 2021/522³⁵, (EU) 2021/694³⁶, (EU) 2021/696³⁷, (EU) 2021/697³⁸, (EU) 2021/783³⁹ i (EU) 2023/588⁴⁰ i stavlja izvan snage odredbe uredbama (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 i (EU) [EDIP].

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I.

Opće odredbe

ODJELJAK 1.

CILJEVI I STRUKTURA FONDA

Članak 1.

Predmet

1. Ovom Uredbom uspostavlja se Europski fond za konkurentnost („ECF”), koji uključuje posebni program za istraživanja i inovacije u području obrane iz članka 182. stavka 3. UFEU-a, i utvrđuju se ciljevi ECF-a, njegov proračun za razdoblje 2028. – 2034., oblici potpore Unije i pravila za pružanje te potpore u

³⁵ Uredba (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021.–2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014 (SL L 107, 26.3.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

³⁶ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

³⁷ Uredba (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredbama (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU (SL L 170, 12.5.2021., str. 69., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

³⁸ Uredba (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092 (SL L 170, 12.5.2021., str. 149., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

³⁹ Uredba (EU) 2021/783 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Programa za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1293/2013 (SL L 172, 17.5.2021., str. 53., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

⁴⁰ Uredba (EU) 2023/588 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2023. o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.–2027. (SL L 79, 17.3.2023., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

okviru međusektorskih aktivnosti i posebnih politika koje se podupiru sredstvima iz ECF-a.

2. Ovom se Uredbom utvrđuju:
 - (a) sastavnica politike „čista tranzicija i industrijska dekarbonizacija” – koja se provodi aktivnostima utvrđenima u poglavlju II. i poglavlju IV. i koja doprinosi specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (a);
 - (b) sastavnica politike „zdravlje, biotehnologija, poljoprivreda i biogospodarstvo” – koja se provodi aktivnostima utvrđenima u poglavlju II. i poglavlju V. i koja doprinosi specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (b);
 - (c) sastavnica politike „digitalno vodstvo” – koja se provodi aktivnostima utvrđenima u poglavlju II. i poglavlju VI. i koja doprinosi specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (c);
 - (d) sastavnica politike „otpornost i sigurnost, obrambena industrija i svemir” – koja se provodi aktivnostima utvrđenima u poglavlju II. i poglavlju VII., uključujući posebni program za istraživanja i inovacije u području obrane iz stavka 1., i koja doprinosi specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (d).
3. Uredbom se uspostavlja i pravni okvir čiji je cilj zajamčiti sigurnost opskrbe, ukloniti prepreke ulaganjima i uska grla u proizvodnji te poduprijeti konkurentnost industrijske baze Unije.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:
 1. „savjetodavni sporazum” znači pravni instrument kojim Komisija i savjetodavni partner utvrđuju uvjete za pružanje usluga savjetovanja o projektima;
 2. „savjetodavni partner” znači prihvatljivi partner, kao što je financijska institucija ili drugi subjekt, s kojim je Komisija sklopila savjetodavni sporazum radi provedbe jedne ili više savjetodavnih inicijativa, osim savjetodavnih inicijativa koje provode vanjski pružatelji usluga s kojima je Komisija sklopila ugovor ili izvršne agencije;
 3. „odjeljak” znači dio Instrumenta ECF InvestEU definiran izvorom sredstava za potporu;
 4. „kontrola” znači sposobnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na pravni subjekt izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih pravnih subjekata;
 5. „izvršna upravljačka struktura” znači tijelo pravnog subjekta koje je imenovano u skladu s nacionalnim pravom i, ako je primjenjivo, odgovara glavnom izvršnom direktoru ili bilo kojoj drugoj osobi koja ima usporedivu ovlast za odlučivanje, te koje je ovlašteno za utvrđivanje strategije, ciljeva i općeg usmjerenja pravnog subjekta te nadzire i prati odluke uprave;
 6. „Grupa EIB-a” znači Europska investicijska banka (EIB), njezina društva kćeri i drugi subjekti osnovani u skladu s člankom 28. stavkom 1. Protokola br. 5 o Statutu Europske investicijske banke (Statut EIB-a);
 7. „sporazum o jamstvu” znači pravni instrument kojim Komisija i partner u provedbi utvrđuju uvjete za predlaganje operacija financiranja i ulaganja kako bi im se

dodijelilo jamstvo Instrumenta ECF InvestEU, za pružanje proračunskog jamstva za te operacije i za njihovu provedbu u skladu s ovom Uredbom;

8. „imperativni javni interes” znači, za potrebe članka 20., prevladavajući razlog za pružanje potpore Unije određenoj aktivnosti ili nizu aktivnosti zbog njihova jasnog i znatnog doprinosa postizanju ciljeva politike u okviru ECF-a, što opravdava primjenu ubrzanih i pojednostavnjenih pravila na dodjelu;
9. „partner u provedbi” znači prihvatljiva financijska institucija ili posrednik s kojim je Komisija sklopila sporazum o jamstvu;
10. „važan projekt od zajedničkog europskog interesa” (VPZEI) znači projekt koji ispunjava sve kriterije utvrđene u Komunikaciji Komisije o kriterijima za analizu spojivosti državnih potpora za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa s unutarnjim tržištem ili u naknadnim izmjenama te komunikacije;
11. „proces ulaganja” znači kontinuitet javne i privatne financijske potpore i mehanizama potpore politike koji se pružaju primateljima u cijelom razvojnom lancu, uključujući sveobuhvatan niz aktivnosti uključenih u dodjelu financijskih sredstava i pružanje potpore za poticanje inovacija i gospodarskog rasta. Taj proces uključuje, među ostalim, početak od faze temeljnog i primijenjenog istraživanja, napredovanje kroz faze širenja i industrijske primjene te vrhunac, koji uključuje opsežnu proizvodnju, industrijsku zrelost i internacionalizaciju;
12. „operacije financiranja i ulaganja” ili „operacije financiranja ili ulaganja” znači operacije putem kojih se financijska sredstva izravno ili neizravno pružaju krajnjim primateljima pomoću financijskih proizvoda, a koje partner u provedbi provodi u vlastito ime, koje partner u provedbi pruža u skladu sa svojim internim pravilima, politikama i postupcima te koje su prikazane u financijskim izvještajima partnera u provedbi, ili, ako je to primjenjivo, koje su navedene u bilješkama uz te financijske izvještaje;
13. „pravni subjekt” znači pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s pravom Unije, nacionalnim pravom ili međunarodnim pravom, uključujući strukture za europski program naoružanja, uspostavljene u skladu s Uredbom (EU) [XXX]⁴¹ Europskog parlamenta i Vijeća [EDIP], koja ima pravnu osobnost i sposobnost da djeluje u vlastito ime, ostvaruje prava i podliježe obvezama, ili subjekt koji nema pravnu osobnost kako je navedeno u članku 200. stavku 2. točki (c) Financijske uredbe;
14. „sastavnica politike” znači ciljano područje za koje će se potpora pružati putem paketa instrumenata ECF-a kako je utvrđeno u članku 3. stavku 2.;
15. „pretkomercijalna nabava” znači nabava usluga istraživanja i razvoja koja uključuje podjelu rizika i koristi pod tržišnim uvjetima, pri čemu su nabavljene usluge istraživanja i razvoja jasno razdvojene od uvođenja komercijalnih količina krajnjih proizvoda;
16. „savjetovanje o projektima” znači savjetovanje za potporu ulaganjima, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta i razvoja tržišta, te usluge ubrzanja poslovanja koje pružaju savjetodavni partneri, vanjski pružatelji usluga s kojima je Komisija sklopila ugovor ili izvršne agencije;

⁴¹ SL L..., str.

17. „pečat konkurentnosti” znači oznaka kvalitete koja se dodjeljuje prijedlogu podnesenom u okviru poziva na podnošenje prijedloga koji ispunjava sve zahtjeve u pogledu kvalitete utvrđene u postupku dodjele, ali bi mogao primiti potporu iz drugih Unijinih ili nacionalnih izvora financiranja;
18. „malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije” znači subjekt kako je definiran u Preporuci Komisije 2025/3500 final;
19. „malo i srednje poduzeće” ili „MSP” znači mikro, malo ili srednje poduzeće u smislu Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ;
20. „dionici” znači pojedinci, skupine ili organizacije na koje utječe provedba programa i koji u njoj mogu sudjelovati;
21. „infrastruktura” znači svi fizički i virtualni elementi potrebni za pružanje usluga i provedbu gospodarskih aktivnosti, uključujući razne oblike mreža i imovinu, kao i mobilnu imovinu povezanu s infrastrukturom, koji potiču dekarbonizaciju, otpornost, učinkovitost, digitalizaciju i interoperabilnost.

Članak 3.

Ciljevi

1. Opći je cilj ECF-a povećati europsku konkurentnost, posebno u strateškim sektorima i tehnologijama u procesu ulaganja:
 - (a) ostvarivanjem tehnološkog, gospodarskog i okolišnog učinka ulaganja Unije, među ostalim razvojem disruptivnih i postupnih inovacija te novih i najsuvremenijih tehnologija, tehnologija s dvojnog namjenom i strateških tehnologija sa znatnim gospodarskim potencijalom, među ostalim razvojem i ubrzavanjem njihove proizvodnje i industrijske primjene;
 - (b) smanjenjem ili sprečavanjem strateških ovisnosti Unije i jačanjem otpornosti i gospodarske sigurnosti Unije, među ostalim diversifikacijom izvora i tržišta, potporom za povećanje europske proizvodnje strateških tehnologija te stvaranjem, jačanjem i zaštitom ključnih lanaca vrijednosti i infrastrukture Unije;
 - (c) pronalaženjem rješenja za tržišne nedostatke i neoptimalne okolnosti za ulaganja, među ostalim privlačenjem privatnog kapitala i institucionalnih ulagača te javnog financiranja na razmjern način, a da se pritom izbjegne udvostručavanje i da se ne istisnu privatni ulagači; funkcioniranjem kao integrirana platforma za pružanje ciljane financijske potpore poduzećima u svim razvojnim fazama – *start-up*, *scale-up* i strateškim poduzećima, uključujući ona koja se aktivno bave proizvodnjom, industrijom i uvođenjem na tržište;
 - (d) poticanjem integracije Unijinih tržišta kapitala u skladu s ciljem ostvarivanja unije štednje i ulaganja, uključujući rješenja za fragmentiranost tržišta kapitala Unije, uklanjanje prepreka i stvaranje poticaja za privatna ulaganja te diversifikaciju i jačanje izvora financiranja za poduzeća Unije u svim državama članicama, uključujući one sa slabije razvijenim tržištima kapitala;
 - (e) usklađivanjem potpore istraživanju, inovacijama i industrijskoj politici kako bi istraživačka izvrsnost Unije pridonijela njezinoj industrijskoj snazi na globalnim tržištima i osigurala budućnost proizvodnje u Europi;
 - (f) razvojem prekogranične i kritične infrastrukture Unije koja je ključna za konkurentnost i stratešku neovisnost Unije, posebno energetske i prometne, digitalne

i sigurnosne, obrambene i svemirske infrastrukture te socijalne infrastrukture i povezanih podataka i usluga;

- (g) jačanjem konkurentnosti MSP-ova i malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije s poslovnim nastanom u Uniji i njihove sposobnosti rasta i širenja, posebno poboljšanjem njihova pristupa financiranju, uključujući privatna ulaganja, mikrofinanciranje i potporu socijalnim poduzećima te olakšavanjem pristupa financiranju Unije zahvaljujući bržim, pojednostavnjenim i usklađenim postupcima; smanjenjem tereta izvješćivanja i osiguravanjem njegove razmjernosti;
- (h) rješavanjem problema nedostatka vještina ključnih za sve vrste kvalitetnih radnih mjesta u strateškim sektorima za konkurentnost EU-a s pomoću horizontalnih i ciljanih ulaganja u vještine, čime se doprinosi dostupnosti vještina u budućim tehnologijama i tehnologijama u nastajanju, te nastojanjem da se ulaganja poprate ulaganjem u vještine i isticanjem kad je takvo ulaganje uključeno;
- (i) osiguravanjem integracije jedinstvenog tržišta, među ostalim podupiranjem inicijativa s pozitivnim učincima prelijevanja na jedinstveno tržište i otpornost njegovih lanaca vrijednosti u bilo kojoj fazi procesa ulaganja;
- (j) podupiranjem aktivnosti za razvoj, provedbu i praćenje relevantnih propisa i politika Unije;
- (k) osiguravanjem pravednog prelaska na održivo, dekarbonizirano i digitalno gospodarstvo koje je pošteno i u kojem se podupiru radnici i zajednice.

2. U okviru općih ciljeva utvrđenih u stavku 1. potporom iz ECF-a nastoje se ostvariti ponajprije sljedeći specifični ciljevi:

- (a) za potporu čistoj tranziciji i industrijskoj dekarbonizaciji: specifični ciljevi potpore dekarbonizaciji europske industrije, uključujući MSP-ove i energetske intenzivne industrije, proizvodnje čistih tehnologija i njezinih lanaca opskrbe te doprinosa prelasku na održivo, kružno, energetski, vodno i resursno učinkovito, klimatski neutralno i otporno gospodarstvo. To uključuje uvođenje tehnologija za dekarbonizaciju i drugih rješenja za industrijske procese i aktivnosti, kao i dekarbonizaciju opskrbe energijom, promicanje energetske učinkovitosti, uvođenje rješenja za obnovljivu i čistu energiju, razvoj fleksibilnosti energetskog sustava, uvođenje vodećih tržišta za čiste proizvode, razvoj, otpornost, integraciju i digitalizaciju energetske i prometne infrastrukture i sustava, poticanje pametne mobilnosti i održivih alternativnih goriva te poticanje održivog plavog gospodarstva, razvoj inovativnih prirodnih poslovnih modela i rješenja na strani potražnje za čiste i dekarbonizirane zgrade, promet i industriju te povećanje proizvodnje koje doprinosi strateškoj autonomiji Europe;
- (b) za potporu zdravlju, biotehnologiji, poljoprivredi i biogospodarstvu:
 - 1. za potporu zdravlju: specifični ciljevi poticanja inovacija i konkurentnosti zdravstvenog sektora uz osiguravanje sigurnosti opskrbe te industrijskih kapaciteta i sposobnosti za suočavanje s budućim ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju; poboljšanja i zaštite javnog zdravlja i zdravlja stanovništva prvenstveno promicanjem zdravlja i prevencije bolesti tijekom cijelog života, i to primjenom pristupa „zdravlje u svim politikama” i „Jedno zdravlje” te jačanjem inovacija i otpornosti zdravstvenih sustava;

2. za potporu biotehnologiji: specifični ciljevi doprinosa razvoju i proizvodnji koja je prilagodljiva potražnji te prihvaćanju, dostupnosti i pristupačnosti lijekova, medicinskih proizvoda, dijagnostike i drugih medicinskih protumjera;
 3. za potporu politici biogospodarstva: specifični ciljevi poticanja inovativnog i konkurentnog biogospodarstva u Uniji, među ostalim u područjima biomaterijala i bioproizvoda, bioproizvodnje, inovativnih prehrambenih proizvoda i biokemikalija, uključujući potporu MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima, te doprinosa razvoju i proizvodnji koja je prilagodljiva potražnji kao i prihvaćanja, dostupnosti i pristupačnosti inovacija u području biogospodarstva, uključujući one koje se temelje na najsuvremenijoj međusektorskoj biotehnologiji; te jačanja lanaca opskrbe i povećavanja njihove otpornosti;
 4. za potporu poljoprivredi i sigurnosti opskrbe hranom: specifični cilj poticanja konkurentnosti, održivosti i otpornosti poljoprivrede, ribarstva i akvakulture, šumarstva te ruralnih i obalnih područja i njihove uloge u tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu koje je otporno na klimatske promjene, pametno upravlja vodom i pozitivno utječe na prirodu te u zaštiti bioraznolikosti prirodnih resursa, uz istodobno doprinošenje dugoročnoj sigurnosti opskrbe hranom u Uniji;
- (c) za potporu politici digitalnog vodstva: specifični ciljevi poticanja inovacija i konkurentnosti digitalnog sektora za konkurentnu i sigurnu Uniju te prenošenja koristi građanima i društvu, javnim upravama i poduzećima u cijeloj Uniji. To uključuje, među ostalim, podupiranje cijelih digitalnih lanaca vrijednosti i opskrbe i aktivnosti, uključujući potporu *start-up* i *scale-up* poduzećima i MSP-ovima, posebno u sljedećim dimenzijama: zauzimanje vodećeg položaja u području digitalnih tehnologija i tehnologija umjetne inteligencije, među ostalim prijenosom tehnologije i inovacijama te najsuvremenijim infrastrukturama kao što su digitalni blizanci koji se temelje na umjetnoj inteligenciji; postizanje tehnološke suverenosti izgradnjom otpornih digitalnih ekosustava i osiguravanjem visoke razine kibernetičke sigurnosti u Uniji; iskorištavanje prednosti digitalizacije za poduzeća i građane uvođenjem naprednih digitalnih aplikacija i usluga, infrastruktura, kapaciteta i sposobnosti te jačanjem interoperabilnosti u cijeloj Uniji; uključivanje potpore digitalizaciji poduzeća, uključujući MSP-ove, mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije te *start-up* i *scale-up* poduzeća; podupiranje digitalne transformacije i interoperabilnosti javnog i privatnog sektora brzim uvođenjem umjetne inteligencije, tehnologija lisnice, kao što su EU lisnica za digitalni identitet i usluge povjerenja uspostavljene u skladu s Uredbom (EU) br. 910/2014, i budućih europskih poslovnih lisnica i drugih digitalnih inovativnih rješenja; potpora kulturnim i kreativnim industrijama, kao dopuna programu AgoraEU;
- (d) za potporu politici otpornosti i sigurnosti, obrambene industrije i svemira:
1. za potporu otpornosti lanaca opskrbe: specifični ciljevi jačanja otpornosti Europe povećanjem kapaciteta Unije za istraživanje, vađenje, preradu i recikliranje sirovina, diversifikacijom izvora i tržišta opskrbe te poboljšanjem pravodobne dostupnosti takvih proizvoda, među ostalim skraćivanjem rokova za njihovu isporuku,

rezervacijom proizvodnih slotova ili stvaranjem zaliha proizvoda, međuproizvoda ili sirovina;

2. za potporu obrambenoj industriji EU-a: specifični ciljevi poticanja pripravnosti obrambene industrije Unije i država članica jačanjem konkurentnosti, sposobnosti reagiranja i sposobnosti europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB), uključujući potporu *start-up* i *scale-up* poduzećima te MSP-ovima, čime se potiče inovativni obrambeni ekosustav EU-a; zajedničkog istraživanja i razvoja obrambenih proizvoda i tehnologija, uključujući disruptivne tehnologije u području obrane; suradnje tijekom cijelog životnog ciklusa obrambene opreme, posebno u nabavi za potrebe obrane i razvoju europskih obrambenih projekata od zajedničkog interesa; te prilagodbe industrije strukturnim promjenama;
3. za provedbu svemirskih sustava i svemirske politike EU-a: specifični ciljevi razvoja, održavanja i upravljanja svemirskim sustavima, pružanja najsuvremenijih svemirskih informacija, podataka i usluga za potporu politikama Unije, posebno u području sigurnosti, obrane, održivog rasta, zaštite okoliša i otpornosti na klimatske promjene, globalnog angažmana i strateške neovisnosti; maksimalnog povećanja socioekonomskih koristi svemirskih aktivnosti, posebno poticanjem razvoja inovativnog i konkurentnog svemirskog gospodarstva Unije i podupiranjem razvoja istinskog jedinstvenog tržišta za svemirske aktivnosti, uključujući suradnička istraživanja i inovacije za svemirske proizvode i tehnologije te potporu MSP-ovima; jačanja sigurnosti, zaštite i održivosti svih svemirskih aktivnosti; te promicanja uloge Unije kao globalnog aktera u svemirskom sektoru;
4. za potporu civilnoj industrijskoj sigurnosti: specifični ciljevi jačanja konkurentnosti i sposobnosti reagiranja europske industrije civilne sigurnosti, u područjima primjene sigurnosti, otpornosti kritične infrastrukture i infrastrukture s dvojnog namjenom, tehnologija koje uključuju kritičnu energetska infrastrukturu i rješenja za kontrolu robe i osoba na granicama, zaštite granica, pomorske sigurnosti, carinske sigurnosti i civilne pripravnosti na sigurnosne prijetnje, kao i jačanja sposobnosti relevantnih krajnjih korisnika u sektoru civilne sigurnosti.

Članak 4.

Proračun

1. Indikativna financijska omotnica za provedbu ECF-a za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034. iznosi 234 300 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Iznos iz stavka 1. okvirno se raspoređuje kako slijedi:
 - (a) 11 000 000 000 EUR za aktivnosti koje doprinose općim ciljevima iz članka 3., kako se provode ponajprije putem međusektorskih aktivnosti kao što je netematska potpora Instrumenta ECF InvestEU iz poglavlja II. odjeljka 2. te savjetovanje o

projektima, suradnja s MSP-ovima, razvoj vještina i pristup financiranju iz poglavlja III.;

- (b) 26 210 000 000 EUR za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (a);
 - (c) 20 393 000 000 EUR za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (b);
 - (d) 51 493 000 000 EUR za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (c);
 - (e) 125 204 000 000 EUR za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 2. točke (d).
3. Proračunske obveze za aktivnosti koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti na godišnje obroke za više godina.
 4. Odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2034. da se pokriju troškovi potrebni za ispunjavanje ciljeva iz članka 3. i omogući upravljanje djelovanjima koja se ne završe do kraja razdoblja iz stavka 1. ovog članka, kao i troškovi koji obuhvaćaju ključne operativne aktivnosti i usluge.
 5. Financijska omotnica iz stavka 1. ovog članka i dodatna sredstva iz članka 5. mogu se upotrijebiti i za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu ECF-a, npr. za aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, za institucijske sustave i platforme informacijske tehnologije, aktivnosti informiranja i komunikacije, uključujući institucijsko priopćavanje političkih prioriteta Unije, te svu drugu tehničku i administrativnu pomoć ili troškove osoblja koji nastanu za Komisiju u upravljanju ECF-om.

ODJELJAK 2.

JEDINSTVENA PRAVILA

Članak 5.

Dodatna sredstva

1. Države članice, institucije, tijela i agencije Unije, treće zemlje, međunarodne organizacije, međunarodne financijske institucije ili druge treće strane mogu za ECF ili bilo koju od njegovih specifičnih aktivnosti ili ciljeva iz članka 3. stavka 2. dati dodatne financijske ili nefinancijske doprinose, uključujući posebne doprinose proračunskom jamstvu i financijskim instrumentima Instrumenta ECF InvestEU iz članka 21. Dodatni financijski doprinosi čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točaka (a), (d) ili (e) ili članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se na njihov zahtjev, u skladu s člankom X. Uredbe (EU) [XXX][*Uredba o Nacionalnom i regionalnom partnerskom fondu*], staviti na raspolaganje ECF-u. Komisija ta sredstva izvršava izravno ili neizravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) ili (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Ona se dodaju iznosu iz članka 4. Ta se sredstva upotrebljavaju u korist dotične države članice. Ako Komisija ne preuzme pravnu obvezu u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja za dodatne iznose koji su tako stavljeni na raspolaganje ECF-u, odgovarajući iznosi za koje nisu preuzete obveze mogu se na zahtjev dotične države članice prenijeti natrag na jedno ili više odgovarajućih izvornih poglavlja Plana ili njihovih sljednika.

3. Svi prihodi ostvareni aktivnostima i komponentama u okviru poglavlja VII. odjeljka 3. ove Uredbe čine vanjske namjenske prihode ECF-a ili njegova sljednika u smislu članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
4. [Od 1. siječnja 2028. / datuma početka programa], odstupajući od članka 212. stavka 3. prvog, drugog i četvrtog podstavka Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, prihodi, vraćanja i povrati od financijskih instrumenata financiranih na temelju ove Uredbe, instrumenata iz njoj prethodnih uredba te instrumenata iz Priloga IV. Uredbi (EU) 2021/523 koriste se za pružanje potpore Unije u okviru ECF-a. Odstupajući od članka 21. stavka 3. točke (f) i u skladu s člankom 21. stavkom 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, ta sredstva čine vanjske namjenske prihode ECF-a.
5. [Od 1. siječnja 2028. / datuma početka programa], odstupajući od članka 216. stavka 4. točke (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, svaki višak rezervacija namijenjenih proračunskim jamstvima utvrđenima uredbama (EU) 2015/1017[2] i (EU) 2021/523[3] može se iskoristiti za pružanje potpore Unije u okviru ECF-a. Ta sredstva čine vanjske namjenske prihode za ECF u smislu članka 21. stavka 5. Uredbe 2024/2509.

Članak 6.

Alternativno, kombinirano i kumulativno financiranje

1. ECF se provodi u sinergiji s drugim programima Unije. Za djelovanje za koje je primljen doprinos Unije iz drugog programa može se primiti i doprinos iz ECF-a. Pravila relevantnog programa Unije primjenjuju se na odgovarajući doprinos ili se na sve doprinose može primijeniti jedinstveni skup pravila i može se preuzeti samo jedna pravna obveza. Ako se Unijin doprinos temelji na prihvatljivim troškovima, kumulativna potpora iz proračuna Unije ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja i može se izračunati proporcionalno, u skladu s dokumentima o uvjetima za potporu.
2. Postupci dodjele u okviru ECF-a mogu se provoditi zajednički u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja s državama članicama, institucijama i njihovim odjelima te tijelima i agencijama Unije, trećim zemljama, međunarodnim organizacijama, međunarodnim financijskim institucijama ili trećim stranama, pod uvjetom da je osigurana zaštita financijskih interesa Unije, kao i sigurnosnih i obrambenih interesa Unije i država članica. Na te se postupke primjenjuje jedinstven skup pravila i oni dovode do preuzimanja jedne pravne obveze. U tu svrhu partneri mogu ECF-u staviti sredstva na raspolaganje u skladu s člankom 5. ove Uredbe, ili se provedba postupka dodjele može povjeriti partnerima, ako je to primjenjivo u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. U zajedničkim postupcima dodjele predstavnici partnera u zajedničkom postupku dodjele mogu biti i članovi odbora za evaluaciju iz članka 153. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

Članak 7.

Koordinacija

1. Komisija osigurava dosljednu provedbu Europskog fonda za konkurentnost, Okvirnog programa za istraživanja i inovacije i Inovacijskog fonda.

2. Komisija i države članice razmjerno svojim nadležnostima olakšavaju koordinaciju i usklađenost između Europskog fonda za konkurentnost i nacionalnih i regionalnih partnerskih planova u pogledu zajedničkih prioriteta konkurentnosti u odabranim ključnim područjima i projektima za koje se smatra da su od strateške važnosti i od zajedničkog europskog interesa.
3. ECF će se provoditi u sinergiji s drugim fondovima Unije, uključujući Fond Globalna Europa, posebno kako bi se poduprla globalna konkurentnost, osigurali diversificirani izvori opskrbe, ojačao izvozni potencijal i povećale prilike za europska poduzeća.

Članak 8.

Pečat konkurentnosti

1. Pečat konkurentnosti može se dodijeliti visokokvalitetnim aktivnostima koje ispunjavaju barem sljedeće uvjete:
 - (a) ocijenjene su u postupku dodjele u okviru ECF-a;
 - (b) u skladu su s minimalnim zahtjevima u pogledu kvalitete iz tog postupka dodjele.
2. U programu rada ili u dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele mogu se utvrditi dodatni uvjeti.
3. Države članice mogu podupirati projekte kojima je dodijeljen pečat ili mogu pružiti potporu putem ECF-a stavljanjem dodatnih sredstava na raspolaganje ECF-u u skladu s člankom 5. stavkom 1. ili 2.
4. Strateškim projektima u okviru Akta o kritičnim sirovinama, Akta o industriji s nultom neto stopom emisija, Akta o kritičnim lijekovima i drugih strateških projekata utvrđenih u pravu Unije koji ispunjavaju uvjete iz stavka 1. izravno će se dodijeliti pečat konkurentnosti.

Članak 9.

Prihvatljivost

1. Kriteriji prihvatljivosti utvrđuju se za potporu ostvarenju općih i specifičnih ciljeva iz članka 3. ove Uredbe, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, a primjenjuju se na sve postupke dodjele u okviru ECF-a.
2. Pod uvjetom da su ispunjeni svi posebni uvjeti utvrđeni za svaku sastavnicu politike ili komponentu, pravni subjekti iz jedne ili više sljedećih kategorija mogu biti prihvatljivi za primanje potpore Unije u postupcima dodjele u okviru izravnog i neizravnog upravljanja:
 - (a) subjekti s poslovnim nastanom u državi članici ili prekomorskim zemljama i područjima;
 - (b) subjekti sa sjedištem u pridruženoj trećoj zemlji;
 - (c) međunarodne organizacije;
 - (d) drugi subjekti sa sjedištem u nepridruženim trećim zemljama ako je financiranje takvih subjekata nužno za provedbu djelovanja i doprinosi ciljevima iz članka 3.
3. Uz članak 168. stavke 2. i 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pridružene treće zemlje iz članka 11. stavka 1. ove Uredbe i međunarodne organizacije mogu, ako je

relevantno, sudjelovati u svim mehanizmima nabave iz članka 168. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i od njih imati koristi. Pravila za države članice u skladu s člankom 168. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 primjenjuju se *mutatis mutandis* na pridružene treće zemlje i međunarodne organizacije sudionice.

4. U postupcima dodjele potpora se ne može dodjeljivati za sljedeće aktivnosti:
 - (a) aktivnosti zabranjene u skladu s pravom Unije, primjenjivim međunarodnim pravom ili nacionalnim pravom u svim državama članicama;
 - (b) aktivnosti koje su već u potpunosti financirane iz drugih javnih ili privatnih izvora;
 - (c) u skladu s člankom 136. Financijske uredbe ograničenja prihvatljivosti primjenjuju se iz sigurnosnih razloga na dobavljače koji se u skladu s pravom EU-a smatraju visokorizičnima.
5. U programu rada ili u dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele mogu se detaljnije utvrditi kriteriji prihvatljivosti iz ove Uredbe ili skup dodatnih kriterija prihvatljivosti za posebna djelovanja.
6. Predstavnici trećih zemalja ili međunarodnih organizacija ne smiju prisustvovati raspravama o kriterijima prihvatljivosti / kriterijima za dodjelu.

Članak 10.

Povlaštenost EU-a

1. Potpora iz ECF-a usmjerena je na razvoj, proizvodnju i iskorištavanje strateških tehnologija i sektora u Uniji, u skladu s pravom i međunarodnim obvezama Unije. U postupcima dodjele može se primijeniti bilo koji od uvjeta iz stavka 2. kako bi se zaštitili strateški i gospodarsko-sigurnosni interesi Unije, kao i sigurnosni i strateški resursi te usluge koje pružaju.
2. U programu rada, ulagačkim smjernicama ili dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele mogu se utvrditi uvjeti prihvatljivosti kako bi se osigurala konkurentnost Unije, uključujući zaštitu gospodarskih interesa i autonomije Unije ako je to potrebno i primjereno, među ostalim na temelju povlaštenih uvjeta kao što su ograničenja ili poticaji za subjekte iz Unije, a da se pritom ograniči narušavanje jedinstvenog tržišta. Ti uvjeti prihvatljivosti mogu biti u obliku:
 - (a) ograničenja u vezi sa sudjelovanjem i obavljanjem aktivnosti na temelju kojih su subjekti sudionici dužni imati poslovni nastan, koristiti objekte ili obavljati aktivnosti u državama članicama i, ovisno o slučaju, drugim prihvatljivim zemljama. U programu rada ili u dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele mogu se utvrditi dodatne pojedinosti o primjeni tih ograničenja u vezi sa sudjelovanjem i obavljanjem aktivnosti;
 - (b) ograničenja u vezi s prijenosom na temelju kojih primatelji sredstava iz ECF-a tijekom ili u roku od pet kalendarskih godina nakon završetka aktivnosti ne smiju izravno ni neizravno prenijeti sve ili određene operacije, rezultate ili povezana prava pristupa i korištenja, uključujući izdavanje dozvola, iz prihvatljive države članice ili pridružene zemlje u neprihvatljivu treću zemlju. U protivnom financijska sredstva Unije mogu biti smanjena i može se zatražiti njihov djelomičan ili potpun povrat. U programu rada ili u dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele mogu se utvrditi dodatne pojedinosti o primjeni tih ograničenja u vezi s prijenosom;

- (c) ograničenja u vezi s nabavom i sadržajem na temelju kojih su primatelji sredstava iz ECF-a dužni osigurati određenu minimalnu razinu korištenja ili nabavljanja opreme, potrepština i materijala ili njihovih sastavnih dijelova koji se koriste za dotičnu aktivnost od prihvatljivih subjekata iz stavka 2. točaka (a) i (b), osim ako nabava tih potrepština i materijala od tih prihvatljivih subjekata nije razumno moguća. U programu rada ili u dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele mogu se utvrditi dodatne pojedinosti o primjeni tih ograničenja u vezi s nabavom i sadržajem;
 - (d) ograničenja u vezi s kontrolom na temelju kojih su primatelji sredstava iz ECF-a dužni steći i/ili zadržati mogućnost odlučivanja, bez ograničenja koja nameću subjekti koji nisu prihvatljivi, o stvaranju i korištenju rezultata, uključujući pravnu ovlast i praktičnu sposobnost izmjene, zamjene ili uklanjanja komponenata rezultata koje podliježu ograničenjima koja nameću subjekti koji nisu prihvatljivi ili treće zemlje. U programu rada ili u dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele mogu se utvrditi dodatne pojedinosti o primjeni tih ograničenja u vezi s nadležnošću za projektiranje.
3. Postupci dodjele koji utječu na sigurnost, obranu ili javni poredak, osobito kad se to odnosi na stratešku imovinu i interese Unije ili njezinih država članica, ograničavaju se u skladu s člankom 136. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Ta ograničenja prihvatljivosti mogu, među ostalim, uključivati:
- (a) kad je riječ o subjektima sudionicima, ograničenja u vezi s izvršnim upravljačkim strukturama i ograničenja u vezi s vlasništvom i kontrolom koja ograničavaju sudjelovanje svih ili određenih subjekata na subjekte s izvršnom upravljačkom strukturom, kao i one u vlasništvu i pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba s poslovnim nastanom u državama članicama i, ovisno o slučaju, drugim prihvatljivim zemljama;
 - (b) kad je riječ o provedenim aktivnostima, ograničenja u vezi s mjestom obavljanja aktivnosti, korištenjem objekata ili opremom kojima se za sve ili određene aktivnosti korištenje ograničava na imovinu koja se nalazi u državama članicama ili, ovisno o slučaju, drugim prihvatljivim zemljama ili iz njih potječe;
 - (c) kad je riječ o drugim sigurnosnim ograničenjima, ograničenja u vezi sa sigurnosnim pregledima i procjenama rizika, sigurnosnim provjerama, prijenosom i pravima pristupa, uključujući izdavanje dozvola kako bi se osigurale odgovarajuće zaštitne mjere za sve ili određene rezultate i druge podatke koji su nastali ili su upotrijebljeni u okviru predmetne aktivnosti.

Članak 11.

Pridruživanje trećih zemalja aktivnostima u okviru ECF-a

1. ECF se može otvoriti za sudjelovanje trećih zemalja na temelju potpunog ili djelomičnog pridruživanja, u skladu s ciljevima iz članka 3. i s relevantnim međunarodnim sporazumima ili odlukama donesenima u okviru tih sporazuma koje se primjenjuju na:
- (a) članice Europskog udruženja slobodne trgovine koje su i članice Europskog gospodarskog prostora, kao i Andoru, Monako i San Marino;
 - (b) države pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate;
 - (c) zemlje obuhvaćene europskom politikom susjedstva;

- (d) ostale treće zemlje.
2. Pod uvjetom da zainteresirana treća zemlja ispuni sve eventualne posebne uvjete utvrđene u okviru svake sastavnice politike ili komponente, sporazumima o pridruživanju za sudjelovanje u ECF-u:
 - (a) osigurava se pravedna ravnoteža u smislu doprinosa i koristi treće zemlje koja sudjeluje u ECF-u;
 - (b) utvrđuju se uvjeti sudjelovanja u programima, uključujući izračun financijskih doprinosa, koji se sastoje od operativnog doprinosa i naknade za sudjelovanje, za ECF i njegove administrativne troškove;
 - (c) predmetnoj trećoj zemlji ne dodjeljuje se ovlast za donošenje odluka u programu;
 - (d) jamče se prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i zaštiti svoje financijske interese;
 - (e) osigurava se zaštita strateških, sigurnosnih i obrambenih interesa te interesa javnog poretka Unije i njezinih država članica.
 3. Za potrebe točke (d) predmetna treća zemlja dodjeljuje potrebna prava i pristup kako je propisano uredbama (EU, Euratom) 2024/2509 i (EU, Euratom) br. 883/2013 i jamči da su odluke o izvršenju kojima se nameće novčana obveza na temelju članka 299. UFEU-a, kao i presude i rješenja Suda Europske unije, izvršive te osigurava da njezina nadležna tijela surađuju s Uredom europskog javnog tužitelja (EPPO) u istragama i kaznenom progonu kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije u skladu s primjenjivim međunarodnim sporazumima ili drugim primjenjivim pravilima.
 4. U skladu s člankom 218. UFEU-a mogu se sklopiti zasebni sporazumi za aktivnosti u okviru ECF-a koje se odnose na sigurnost, pružanje sigurnih usluga i stratešku imovinu EU-a.

Članak 12.

Provedba i oblici potpore Unije

1. ECF se provodi na temelju programa rada izrađenih u skladu s člankom 110. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. ECF se provodi u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja s tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (c) te uredbe.
3. Postupci dodjele koji se provode u okviru ECF-a moraju biti u skladu s općim odredbama ECF-a kako je utvrđeno u poglavljima I. i II. ove Uredbe, koja u slučaju sukoba imaju prednost pred svim drugim pravilima koja se odnose na aktivnosti ili naknadnim provedbenim aktima.
4. Ako se postupci dodjele odnose na više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 3. stavku 2., u programu rada može se navesti da se postupak dodjele provodi na temelju jedinstvenog skupa pravila izravnom primjenom Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, dopunjene općim pravilima utvrđenima u poglavljima I. i II., ili primjenom pravila jednog od predmetnih specifičnih ciljeva.
5. U određenim opravdanim okolnostima financijska sredstva Unije mogu se dodijeliti bez poziva na podnošenje prijedloga u skladu s člankom 198. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, uključujući točku (e).

6. Potpora Unije može biti u bilo kojem obliku u skladu s Uredbom (EU) 2024/2509, osobito u obliku bespovratnih sredstava, nagrada, nabave, nefinancijskih donacija, proračunskih jamstava i financijskih instrumenata.
7. Ako se potpora Unije pruža u obliku proračunskog jamstva i financijskih instrumenata, među ostalim u kombinaciji s drugim oblicima bespovratne potpore u operacijama mješovitog financiranja, provodi se u skladu s glavom X. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
8. Ako se financijska sredstva Unije pružaju u obliku bespovratnih sredstava, među ostalim ako se kombiniraju u operacijama mješovitog financiranja s drugim oblicima povratne potpore koji se ne financiraju iz proračuna Unije, ta se sredstva dodjeljuju u skladu s glavom VIII. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i u obliku financiranja koje nije povezano s troškovima u skladu s člankom 125. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ili, prema potrebi, u obliku pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova. Financiranje se može pružati i u obliku nadoknade stvarnih prihvatljivih troškova ako se ciljevi aktivnosti ne mogu postići na drugi način ili ako je taj oblik potreban da bi se omogućili drugi izvori financiranja, uključujući financiranje od država članica.
9. U skladu s člankom 153. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, za istraživačke i inovacijske aktivnosti, odbor za evaluaciju može se u potpunosti ili djelomično sastojati od neovisnih vanjskih stručnjaka.
10. Doprinosima mehanizmu uzajamnog osiguranja iz članka 30. Okvirnog programa za istraživanja i inovacije može se pokriti rizik povezan s povratom iznosa koje primatelji duguju i ti se doprinosi smatraju dostatnim jamstvom na temelju članka 155. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Od korisnika se ne mogu prihvatiti niti im se mogu nametnuti dodatna jamstva ni osiguranje.
11. Ako je potrebno za postizanje ciljeva iz članka 3., dijelovi ECF-a mogu se provoditi putem javno-privatnih ili javno-javnih partnerstava uspostavljenih u sklopu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije, ponajprije povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna, u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, zajedničkim poduzećima osnovanima na temelju članka 187. UFEU-a. Uvjeti za primanje potpore iz ECF-a jesu učinkovito korištenje financijskih sredstava Unije, razmjerni financijski doprinos drugih partnera koji barem odgovara doprinosu Unije i pravo glasa Unije u upravljačkim tijelima koja osiguravaju zaštitu interesa Unije u partnerstvu. U tu se svrhu zajednička poduzeća osnivaju jedinstvenim aktom o osnivanju kako bi se osigurale centralizirane administrativne funkcije.
12. Osim razloga utvrđenih u članku 132. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, postupci dodjele i pravne obveze koje iz njih proizlaze omogućuju raskid ako nije vjerojatno da će se ciljevi aktivnosti ostvariti uopće ili u zadanom roku ili ako aktivnost više nije politički relevantna.

Članak 13.

Primjena pravila o klasificiranim podacima i osjetljivim podacima

1. Komisija štiti klasificirane podatke u skladu sa sigurnosnim propisima utvrđenima u Odluci Komisije (EU, Euratom) 2015/444⁴².
2. Svaka država članica i pridružena zemlja dužna se pobrinuti da nudi razinu zaštite klasificiranih podataka EU-a jednakovrijednu onoj koja je predviđena sigurnosnim propisima utvrđenima u Odluci Vijeća 2013/488/EU⁴³. Jednakovrijednost zaštite u trećim zemljama utvrđuje se sporazumom o sigurnosti podataka donesenim u skladu s člankom 218. UFEU-a.
3. Radi lakše razmjene klasificiranih podataka i osjetljivih podataka s državama članicama i, prema potrebi, drugim primateljima koristi se siguran sustav razmjene.
4. Institucije, tijela i agencije Unije uključeni u izvršenje proračuna Unije imaju pristup podacima, uključujući klasificirane podatke, koji su potrebni za provedbu postupaka dodjele, provedbenih mjera, uključujući izvješćivanje i plaćanja, kao i provjera, preispitivanja, revizija i istraga.
5. Kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima iz Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, uključujući načela transparentnosti i jednakog postupanja, u svim fazama postupaka dodjele koji uključuju klasificirane podatke, administrativni podaci potrebni za evaluaciju, dodjelu i reviziju potpore Unije, ograničeni na pravne, financijske i postupovne podatke, tretiraju se kao osjetljivi neklasificirani podaci.

Članak 14.

Upravljački i savjetodavni odbor

1. Osniva se Strateški odbor dionika.
2. Članove Strateškog odbora dionika ECF-a imenuje Komisija na temelju otvorenog poziva na podnošenje kandidatura i/ili na iskaz interesa, ovisno o tome što Komisija smatra primjerenijim, te uzimajući u obzir potrebu za ravnotežom u sektoru, vrstu organizacije, uključujući privatne ulagače, te veličinu, stručno znanje, spol, dob i geografsku raspodjelu. Mandat članova Odbora ograničen je na četiri godine i može se jednom obnoviti. Članovi Odbora trebali bi djelovati pošteno i čestito.
3. Komisija utvrđuje detaljna pravila o odabiru i sastavu, naknadama, poslovniku, sukobu interesa i povjerljivosti za Odbor dionika ECF-a. Ti su uvjeti za članove Odbora obvezujući.
4. Strateški odbor dionika ECF-a, uz pomoć opservatorija za tehnologije u nastajanju, pruža savjete o općem smjeru ECF-a, dugoročnim trendovima konkurentnosti, područjima u kojima postoje tržišni nedostaci i neoptimalne okolnosti za ulaganja koje bi se mogle riješiti provedbom ECF-a te o utvrđivanju strateških portfelja projekata u okviru i među aktivnostima ECF-a, za što se može sastajati u različitim sastavima ovisno o politici.
5. U okviru Instrumenta ECF InvestEU osniva se neovisni Odbor za ulaganja.

⁴² Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

⁴³ Odluka Vijeća od 23. rujna 2013. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 274, 15.10.2013., str. 1.).

6. Odbor za ulaganja čine članovi sa širokim poznavanjem sektora obuhvaćenih ECF-om i geografskih tržišta u Uniji, a njegov sastav mora biti rodno uravnotežen.
7. Odbor za ulaganja ispituje prijedloge operacija financiranja i ulaganja koje su partneri u provedbi podnijeli radi pokrića jamstvom Unije i provjerava usklađenost prijedloga za financiranje putem Instrumenta ECF InvestEU s primjenjivim pravilima.
8. Savjetodavni odbor za Instrument ECF InvestEU sastoji se od po jednog predstavnika svakog partnera u provedbi i po jednog predstavnika svake države članice. Savjetodavni odbor za Instrument ECF InvestEU pruža savjete o oblikovanju financijskih proizvoda te o strateškom i operativnom smjeru u svojem području nadležnosti. Pruža i savjete o koordinaciji s EIC-om kako bi se osigurala komplementarnost s drugim financijskim sredstvima Unije ili privatnim ulaganjima. Savjetodavnim odborom predsjeda predstavnik Komisije.
9. Komisija utvrđuje detaljna pravila o odabiru i sastavu, naknadama, poslovniku, sukobu interesa i povjerljivosti za Odbor za ulaganja i Savjetodavni odbor za Instrument ECF InvestEU.
10. Komisija i partneri u provedbi uspostavljaju redovite dijaloge o preispitivanju politika kako bi raspravljali o napretku u provedbi financijskih proizvoda i relevantnim kretanjima u politikama.
11. Komisija osigurava savjetovanje s dionicima pri izradi programâ rada i pokreće jednu ili više tematskih platformi po sastavnici politike.

Poglavlje II.

PAKET INSTRUMENATA ECF-a

ODJELJAK 1.

BESPOVRATNA SREDSTVA, JAVNA NABAVA I INSTRUMENTI ZA KOORDINACIJU INDUSTRIJSKE POLITIKE

Članak 15.

Programi rada

1. U programima rada može se utvrditi sljedeće:
 - (a) aktivnosti i povezani proračun ECF-a, kao i aktivnosti utvrđene u posebnom dijelu programa rada iz stavka 2.;
 - (b) instrumenti i oblik financiranja;
 - (c) kriteriji prihvatljivosti i kriteriji za dodjelu;
 - (d) jedinstvena stopa sufinanciranja po aktivnosti za bespovratna sredstva za stvarne troškove;
 - (e) aktivnosti na koje se primjenjuje mehanizam uzajamnog osiguranja na temelju Uredbe (EU) [XXX] [Obzor Europa];
 - (f) pravila koja se primjenjuju na aktivnosti koje se odnose na više specifičnih ciljeva;

- (g) aktivnosti na koje se primjenjuju posebna pravila, posebno kad je riječ o vlasništvu, iskorištavanju i diseminaciji rezultata, prijenosu i licenciranju te o pravu pristupa rezultatima;
 - (h) aktivnosti za koje se mogu koristiti mehanizmi utvrđeni u članku 20.
2. U programima rada izrađenima na temelju ove Uredbe u poseban se dio uključuju zajedničke istraživačke i inovacijske aktivnosti i njihov proračun.
 3. Komisija provedbenim aktima donosi programe rada kojima se provode specifični ciljevi iz članka 3. stavka 2. točaka (a), (b), (c) i (d) te za horizontalne aktivnosti iz poglavlja III. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 83. stavka 2.
 4. Komisija provedbenim aktima donosi programe rada kojima se provode specifični ciljevi iz članka 3. stavka 2. točke (d) podtočaka 2., 3. i 4. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 83. stavka 3.
 5. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga povezanih s činjenicom da određeni program rada nije donesen do 1. listopada godine koja prethodi godini izvršenja proračuna, Komisija donosi taj program rada putem odmah primjenjivih provedbenih akata u skladu s postupkom iz članka 83. stavka 4. i najkasnije 15. listopada godine koja prethodi godini izvršenja proračuna. Ti provedbeni akti ostaju na snazi tijekom razdoblja izvršenja proračuna.
 6. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga povezanih s potrebom za hitnim odgovorom na krizu ili druge slične iznimne i obrazložene izvanredne situacije, Komisija može donijeti program rada putem odmah primjenjivih provedbenih akata u skladu s postupkom iz članka 83. stavka 4.

Članak 16.

Jačanje lanaca vrijednosti na jedinstvenom tržištu

1. Kako bi se potaknula otpornost lanaca vrijednosti u Uniji, programi rada mogu uključivati posebne pozive na podnošenje prijedloga za širenje lanaca vrijednosti kojima se podupiru i priprema projekata i privlačenje dodatnog javnog i privatnog kapitala radi integracije dobavljača, proizvođača i inovatora iz raznih država članica te diversifikacije izvora opskrbe.

Članak 17.

Tehnološki predvodnici EU-a

1. Programi rada mogu uključivati posebne postupke dodjele u dvije faze odozdo prema gore kako bi se identificirali i podupirali tehnološki predvodnici u EU-u preko industrijskih konzorcija koji iskorištavaju svoju ulogu pokretača inovacija i izvoza kako bi ulaganjem u nova rješenja i identificiranjem relevantnih partnera zajedno s europskim dobavljačima koji su MSP-ovi ojačali svoj globalni konkurentski položaj. Može se podupirati priprema projekata i privlačenje dodatnog javnog i privatnog kapitala.
2. U prvoj se fazi javni poziv na iskaz interesa za robu, radove ili usluge koji bi mogli doprinijeti konkurentnosti Unije općenito ili u određenom sektoru može objaviti bez navođenja vrste aktivnosti ili instrumenta za izvršenje proračuna koji će se koristiti.
3. U drugoj se fazi podupire analiza i privlačenje dodatnog javnog i privatnog kapitala.

4. Prijedlozi i ponude evaluiraju se i rangiraju na temelju zajedničkih kriterija za dodjelu, kao što je njihov komparativni doprinos konkurentnosti Unije.
5. Odbor za evaluaciju određuje najprikladniji instrument za izvršenje proračuna i predlaže najveći iznos i oblik doprinosa Unije.

Članak 18.

Aktivnosti za povećanje proizvodnje

1. Odstupajući od članka 196. stavka 2. Financijske uredbe, financijski doprinosi mogu, ako je to potrebno za provedbu projekata proizvodnje koji su ključni za potporu općem cilju otpornosti kako je navedeno u članku 3. stavku 1. ili aktivnosti potrebnih za osiguravanje sigurnosti, otpornosti ili kontinuiteta usluge kako bi se podupro cilj iz članka 3. stavka 2. točke (d), obuhvaćati aktivnosti koje su započele prije datuma podnošenja prijedloga za te aktivnosti.
2. U programu rada ili u dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele utvrđuju se dodatni uvjeti kako bi se osiguralo da je potpora nužna i proporcionalna, da isključuje prekomjernu naknadu i dvostruko financiranje, da je privremena i da se s vremenom smanjuje.

Članak 19.

Dopunska sredstva za važne projekte od zajedničkog europskog interesa

1. Iz ECF-a mogu se podupirati:
 - (a) projekti koji izravno sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa (VPZEI) koji je odobrila Komisija u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a;
 - (b) projekti koji se temelje na rezultatima VPZEI-ja, uz uvjet da postoje znatna privatna ulaganja.
2. Uvjet za primanje bilo kakve potpore iz ECF-a za VPZEI-je iz stavka 1. je nacionalno sufinanciranje.

Članak 20.

Ubrzane i ciljane aktivnosti za poticanje konkurentnosti

1. Kako bi se stvorila ili olakšala mogućnost potpore Unije za aktivnosti od imperativnog javnog interesa ili kritične vremenske osjetljivosti koja se inače ne bi mogla učinkovito provesti u skladu s uobičajenim pravilima koja se primjenjuju na proračun Unije ili sektorske politike, u programima rada mogu se utvrditi određeni postupci dodjele, u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja, na koje se mogu primjenjivati određeni dodaci, iznimke i odstupanja od primjenjivog prava tijekom postupka dodjele ili provedbe podupiranih aktivnosti, ali pritom moraju biti ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) aktivnost je nužna i primjerena za postizanje ciljeva aktivnosti u skladu s općim ili specifičnim ciljevima programa;
 - (b) aktivnost je opravdana imperativnim javnim interesom i/ili je vremenski osjetljiva;

- (c) aktivnost se ne može djelotvorno provesti u skladu s uobičajenim pravilima koja se primjenjuju na postupke dodjele.
2. U skladu sa stavkom 1. na postupak dodjele može se primijeniti jedna ili više sljedećih mjera:
- (a) u slučaju bespovratnih sredstava, ne dovodeći u pitanje primjenu natječajnih postupaka kad god je to primjereno u skladu s člankom 192. stavkom 1. i uz članak 198. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, u programu rada može se navesti da je postupak dodjele u obliku ciljane intervencije za:
1. utvrđivanje aktivnosti od imperativnog javnog interesa Unije i korisnika ili kategorija korisnika koji mogu biti pozvani da podnesu prijedlog bez poziva; ili
 2. određivanje iznosa do kojeg se mogu utvrditi i pozvati prijedlozi kojima je dodijeljen pečat iz članka 8. ove Uredbe, ali zbog nedostatka proračunskih sredstava nisu primili financijska sredstva Unije. Podnositelji mogu biti pozvani da ponovno podnesu prijedlog bez poziva; ako se prijedlog ponovno podnese bez bitnih promjena, tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva može odlučiti da će se u potpunosti osloniti na prethodnu pozitivnu evaluaciju i sve prethodno provedene kontrole i dostavljene popratne dokumente; razlozi za dodjelu sredstava za pojedinačnu aktivnost moraju biti obrazloženi u odluci o dodjeli, a popis aktivnosti objavljuje se u godišnjem izvješću o radu iz članka 74. stavka 9. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509; ili
 3. utvrđivanje aktivnosti i korisnika ili područja politike i kategorija korisnika te iznosa do kojeg se mogu pozvati prijedlozi radi produljenja aktivnosti u okviru ECF-a ili drugih programa Unije kako bi se nastavile ili dodale aktivnosti ili subjekti i/ili kako bi se razvili rezultati; ako aktivnosti i korisnici nisu pojedinačno navedeni u programu rada, razlozi za dodjelu sredstava za pojedinačnu aktivnost obrazlažu se u odluci o dodjeli, a popis aktivnosti objavljuje se u godišnjem izvješću o radu iz članka 74. stavka 9. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Dodjela može biti u obliku izmjene izvorne aktivnosti dodavanjem novih projektnih aktivnosti i povećanjem maksimalnog doprinosa Unije;
- (b) odstupajući od članaka 199., 201. i 203. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 u pogledu bespovratnih sredstava ili od članka 170. stavka 1. točaka (b) i (c) i stavka 2. iste uredbe u pogledu nabave, u programu rada može se navesti da je postupak dodjele u obliku ubrzane intervencije kako bi se:
1. zahtjevi za odluku o dodjeli i potpisivanje pravnih obveza ograničili na preliminarnu evaluaciju kriterija za dodjelu i isključenje; odluka o dodjeli donosi se isključivo na temelju osobne izjave podnositelja prijedloga i ponuditelja o kriterijima za odabir i kriterijima prihvatljivosti bez zahtjeva za odgovarajuću popratnu dokumentaciju tijekom preliminarne evaluacije; završna evaluacija, među ostalim prema kriterijima za odabir i kriterijima prihvatljivosti, i slanje zahtjeva za sve relevantne popratne

dokumente provode se u roku od tri mjeseca od potpisivanja pravne obveze; i

2. odredilo da se podnositelje prijedloga ili ponuditelje treba obavijestiti o rezultatima preliminarne evaluacije u roku od 30 kalendarskih dana od roka za podnošenje prijedloga ili ponuda; odluka o dodjeli donosi se u roku od 60 kalendarskih dana od roka za podnošenje prijedloga ili ponuda i izuzima se, ovisno o slučaju, iz postupaka utvrđenih u članku 83.; pretfinanciranje se ne isplaćuje dok se ne dovrši završna evaluacija;
- (c) odstupajući od članka 9. ove Uredbe, u programu rada može se navesti da je postupak dodjele u obliku poticajne intervencije kako bi se omogućilo privremeno i uvjetno izuzeće od ispunjavanja određenog dijela kriterija prihvatljivosti tijekom postupka dodjele i dijelova provedbe aktivnosti, posebno u pogledu mjesta poslovnog nastana; ispunjavanje kriterija prihvatljivosti za koje je odobreno privremeno izuzeće postiže se i evaluira tijekom provedbe aktivnosti u roku navedenom u pravnoj obvezi. Ako kriteriji prihvatljivosti za koje je odobreno privremeno izuzeće nisu ispunjeni na određeni datum, aktivnost se u cijelosti smatra neprihvatljivom i sva financijska sredstva Unije moraju se vratiti u cijelosti; za poticajne intervencije ne isplaćuje se pretfinanciranje;
- (d) u okviru programa rada mogu se uspostaviti posebni postupci dodjele u dvije faze odozdo prema gore u skladu sa sljedećim pravilima:
1. u prvoj fazi poziv na iskaz interesa može se objaviti bez navođenja vrste aktivnosti ili instrumenta za izvršenje proračuna koji će se koristiti kako bi se podnositeljima prijedloga, ponuditeljima i subjektima ocijenjenima na temelju stupova omogućilo podnošenje projektnih prijedloga ili ponuda za robu, radove ili usluge koji bi mogli doprinijeti konkurentnosti Unije općenito ili u određenom sektoru;
 2. prijedlozi i ponude evaluiraju se i rangiraju na temelju zajedničkih kriterija za dodjelu, kao što je njihov komparativni doprinos konkurentnosti Unije. Odbor za evaluaciju određuje najprikladniji instrument za izvršenje proračuna u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja, posebno bespovratna sredstva, nabavu, nefinancijske donacije, sporazume o doprinosu ili drugu potporu, te predlaže najveći iznos i oblik doprinosa Unije;
 3. u drugoj fazi, u okviru raspoloživog proračuna, podnositelji uspješnih projekata ili ponuda pozivaju se da prilagode i dovrše svoj prijedlog ili ponudu u skladu sa zaključcima odbora za evaluaciju. Postupak dodjele provodi se u skladu s pravilima utvrđenima u članku 12., ovisno o tome što se primjenjuje na odgovarajući instrument za izvršenje proračuna;
3. U skladu sa stavkom 1. za aktivnosti za koje je potrebno planiranje, izgradnja i rad objekata koji se financiraju u okviru postupaka dodjele u programu rada može se utvrditi da je to, ovisno o prirodi aktivnosti, od javnog interesa i da može biti imperativni razloga prevladavajućeg javnog interesa u smislu članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. točke (c) Direktive Vijeća 92/43/EEZ i članka 4. stavka 7. Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, u interesu obrane u smislu

članka 2. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća, te u interesu javnog zdravlja i sigurnosti u smislu članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, u skladu i pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim propisima, kao što su Akt o industriji s nultom neto stopom emisija (Uredba (EU) 2024/1735), Direktiva RED III (Direktiva (EU) 2023/2413) ili Skupni paket za obrambenu pripravnost (COM(2022) 349), pod uvjetom da su ispunjeni ostali uvjeti utvrđeni u tim odredbama.

ODJELJAK 2.

INSTRUMENT ECF INVESTEU

Članak 21.

Opći okvir

1. Kao horizontalni instrument provedbe unutarnjih politika Unije, Instrument ECF InvestEU sadržava proračunsko jamstvo i financijske instrumente, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operaciji mješovitog financiranja, u svrhu doprinosa općim i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3., i može se provoditi u sinergiji s drugim aktivnostima Unije ili nacionalnim aktivnostima, među ostalim putem odjeljaka za države članice.
2. Instrument ECF InvestEU služi kao rješenje za tržišne nedostatke i neoptimalne okolnosti za ulaganja. Instrument ECF InvestEU može ponajprije pružati kredite, jamstva, protujamstva, instrumente tržišta kapitala, bilo koji drugi oblik financiranja ili kreditnog poboljšanja, uključujući podređeni dug ili vlasnička ili kvazivlasnička ulaganja, koji se osiguravaju izravno ili neizravno preko financijskih posrednika, fondova, platformi za ulaganja ili drugih instrumenata kako bi se zatim prenijeli krajnjim primateljima.
3. Najveći iznos proračunskog jamstva u okviru odjeljka „EU” Instrumenta ECF InvestEU iznosi 70 000 000 000 EUR u tekućim cijenama. Stopa rezervacija iznosi 50 %.
4. Najmanji iznos potpore Unije iz ECF-a koja se pruža putem Instrumenta ECF InvestEU iznosi 17 000 000 000 EUR i koristi se za potporu općim i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. Taj najmanji iznos uvećava se za doprinose iz programa rada utvrđenih u članku 15. Doprinosi su preferirani način provedbe u okviru ECF-a i koriste se za izdvajanje rezervacija za proračunsko jamstvo ili financiranje financijskih instrumenata.
5. U ulagačkim smjernicama Komisije pobliže se definira opseg intervencije kojom se podupiru opći i specifični ciljevi utvrđeni u članku 3. Ulagačke smjernice pripremaju se u bliskom dijalogu s potencijalnim partnerima u provedbi.
6. Na rezervacije iz stavka 3. primjenjuju se sljedeća pravila:
 - (a) stopa rezervacija procjenjuje se svake godine u skladu s procjenom iz članka 41. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509;
 - (b) za potrebe potpore iz drugih programa Unije iz članka 23. stavka 2. rezervacije se izdvajaju iz tog drugog programa Unije;
 - (c) rezervacije se izdvajaju do 31. prosinca 2034. i u njima se u obzir uzima napredak u odobravanju proračunskog jamstva u okviru Instrumenta ECF InvestEU;

- (d) u skladu s člankom 214. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 rezervacije se izdvajaju do 31. prosinca 2037. i u njima se u obzir uzima napredak u odobravanju i potpisivanju operacija financiranja i ulaganja.
7. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 84. radi izmjene stavka 3. kako bi se prilagodila stopa rezervacija i najveći iznos proračunskog jamstva s najviše 20 % tog iznosa.

Članak 22.

Potpota *scale-up* i *start-up* poduzećima

1. Instrument ECF InvestEU služiti će kao integrirana platforma Unije za pružanje ciljane financijske potpore poduzećima u svim razvojnim fazama – *start-up* i *scale-up* poduzećima, uključujući ona koja se aktivno bave proizvodnjom, industrijom i uvođenjem na tržište. Omogućiti će da europska poduzeća s velikim potencijalom koja razvijaju ili primjenjuju inovativna rješenja mogu pristupiti kapitalu i resursima za rast u Uniji, čime se jača integracija jedinstvenog tržišta i unije štednje i ulaganja.
2. Komisija razvija mehanizam za širenje u suradnji s Grupom EIB-a, drugim međunarodnim financijskim institucijama i nacionalnim razvojnim bankama. Taj će mehanizam koordinirano i dosljedno pružati sveobuhvatan skup financijskih instrumenata prilagođenih jedinstvenim potrebama *scale-up* poduzeća, uključujući neizravni i izravni vlasnički kapital i kvazivlasnički kapital, poduzetnički dug, zajmove, jamstva i mješovito financiranje, kako bi se privatni ulagači privukli u pružanje potpore za financiranje *scale-up* poduzeća i olakšale opcije izlaska. Potpora iz tog mehanizma namijenjena je MSP-ovima, malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije i poduzećima srednje tržišne kapitalizacije.
3. Mehanizam se aktivira ako tržišni ulagači ne mogu osigurati dostatna financijska sredstva za europska brzorastuća, inovativna i strateška poduzeća, među ostalim ako je to potrebno za zaštitu strateške imovine, interesa, autonomije ili gospodarske sigurnosti Unije.
4. Iskoristiti će javna ulaganja kako bi se potaknuli veći tokovi privatnog i institucionalnog kapitala, primjerice iz fondova privatnog vlasničkog kapitala, trgovačkih društava, mirovinskih fondova, osiguravajućih društava i drugih dugoročnih ulagača, čime će se produbiti europska tržišta kapitala i potaknuti održivi rast *scale-up* poduzeća.

Članak 23.

Klauzula o isključivosti

1. Tijekom razdoblja VFO-a 2028. – 2034. proračunska jamstva, financijski instrumenti ili financijski instrumenti koje Komisija izravno provodi u skladu s člankom 219. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 radi potpore ciljevima politike na području Unije uspostavljaju se isključivo na temelju ovog odjeljka.
2. Proračunsko jamstvo, u okviru njegova najvećeg iznosa iz članka 21. stavka 3., i financijski instrumenti, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operaciji mješovitog financiranja, mogu se koristiti za pružanje potpore u okviru drugih programa Unije, uključujući Inovacijski fond sustava EU-a za trgovanje emisijama i druge programe Unije koji se financiraju iz izvora koji nisu proračun Unije, u skladu s ciljevima utvrđenima u tim programima.

Članak 24.

Odjeljak „EU” i odjeljak „države članice”

1. Instrument ECF InvestEU sastoji se od odjeljka „EU” i odjeljka „države članice”.
2. Posebni doprinosi Instrumentu ECF InvestEU na temelju članka 5. stavka 1. mogu se davati u skladu s člankom 211. stavkom 2. i člankom 221. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Posebni doprinosi proračunskom jamstvu u okviru Instrumenta ECF InvestEU rezultiraju dodatnim iznosom proračunskog jamstva iz članka 21. stavka 3.

Članak 25.

Zajednica partnera u provedbi

1. Instrument ECF InvestEU provodit će partneri u modelu otvorene strukture, uključujući Grupu Europske investicijske banke (EIB), međunarodne financijske institucije i nacionalne razvojne banke i institucije.
2. Odstupajući od članka 211. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i podložno članku 12. ove Uredbe, provedba proračunskog jamstva ili financijskog instrumenta, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operaciji mješovitog financiranja, može se povjeriti bilo kojem subjektu iz članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
3. Osim subjekata iz članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) i članka 211. stavka 5. Uredbe (EU Euratom) 2024/2029, provedba proračunskog jamstva ili financijskog instrumenta, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operaciji mješovitog financiranja, iznimno se može povjeriti, nakon pozitivne ocjene na temelju stupova, i tijelima s poslovnim nastanom u državi članici uređenima privatnim pravom države članice ili pravom Unije, u mjeri u kojoj se tim tijelima pruže odgovarajuća financijska jamstva koja za svaku aktivnost mogu biti ograničena na najveći iznos potpore Unije. Takva se tijela uređena privatnim pravom odabiru na temelju prirode financijskog instrumenta ili proračunskog jamstva koje treba provesti, iskustva i financijske i operativne sposobnosti tih tijela te njihovih pravila i postupaka za provjeru gospodarske održivosti projekata krajnjih primatelja. Odabir mora biti transparentan, temeljiti se na objektivnim kriterijima i ne smije dovoditi do sukoba interesa.

Poglavlje III.

Savjetovanje o projektima, suradnja MSP-ova, razvoj vještina i pristup financiranju

ODJELJAK 1.

SAVJETOVANJE O PROJEKTIMA

Članak 26.

Savjetovanje o projektima

1. Usluga savjetovanja o projektima stavlja se na raspolaganje za povratne i bespovratne instrumente. Ključne i projektne aktivnosti za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog poglavlja moraju doprinositi općim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 1. te podupirati i dopunjavati, ovisno o slučaju, aktivnosti iz drugih poglavlja.
2. Osigurava se centralizirani pristup savjetodavnim uslugama i uslugama ubrzanja poslovanja, koje mogu uključivati:
 - (a) usluge savjetovanja o ulaganjima, uključujući aktivnosti razvoja tržišta i savjetodavnu potporu za utvrđivanje, pripremu, razvoj, strukturiranje, nabavu i provedbu projekata ulaganja te za jačanje kapaciteta nositelja projekata i financijskih posrednika za provedbu operacija financiranja i ulaganja i bolje razumijevanje i korištenje financijskih instrumenata kako bi se iskoristio njihov puni potencijal. Takva se potpora može pružati u bilo kojoj fazi projektnog ciklusa ili financiranja subjekta kojem se pruža potpora;
 - (b) usluge poslovnog savjetovanja i ubrzanja usmjerene na potencijalne korisnike ECF-a i druge nositelje projekata, uključujući MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, *start-up* i *scale-up* poduzeća, koje pospješuju i olakšavaju njihov pristup financijskim sredstvima i financiranju iz ECF-a te olakšavaju povezivanje s privatnim ulagačima i promiču financijsku pismenost poduzetnika, uključujući razumijevanje mogućnosti koje nudi financiranje temeljeno na tržištu kapitala.
3. Savjetovanje o projektima olakšava, među ostalim, izradu portfelja projekata i razvoj potencijalnih ulagačkih projekata u okviru Instrumenta ECF InvestEU i doprinosi njihovu daljnjem razvoju. Provodi se u suradnji s industrijskim savezima i europskim klasterima. Dostupno je u okviru svake navedene sastavnice politika i obuhvaća sektore u okviru te sastavnice. Uz to, savjetodavna potpora može obuhvaćati opće ciljeve i međusektorske mjere.
4. Komisija može sklapati savjetodavne sporazume sa savjetodavnim partnerima i pružateljima usluga u skladu s potrebama svake sastavnice politika. Komisija i savjetodavni partneri, uključujući Grupu EIB-a, blisko surađuju radi osiguravanja učinkovitosti, sinergije i djelotvorne geografske pokrivenosti u Uniji, uzimajući pritom u obzir postojeće strukture i rad.
5. Bez obzira na instrument izvršenja proračuna za nabavu ili pružanje savjetodavnih usluga, pružatelji i primatelji usluga odabiru se u skladu s načelima transparentnosti,

jednakog postupanja i izbjegavanja sukoba interesa, uključujući sukobljene profesionalne interese.

6. Pri provedbi savjetovanja o projektu Komisija, njezini savjetodavni partneri i drugi pružatelji usluga prema potrebi surađuju s drugim javnim ili privatnim pružateljima savjetodavnih i potpornih usluga na razini Unije ili na nacionalnoj razini, uključujući Mrežu „EU za poduzeća”.

ODJELJAK 2.

SURADNJA MSP-OVA

Članak 27.

Mreža „EU za poduzeća”

1. Mreža „EU za poduzeća” uspostavlja se kako bi se poduzećima u Uniji, posebno MSP-ovima, *start-up* poduzećima, *scale-up* poduzećima i malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, pomoglo da postanu konkurentnija i inovativnija, rastu i šire se na jedinstvenom tržištu i izvan njega. Mreža će pokrivati cijelo područje Unije i biti geografski uravnotežena, uzimajući u obzir posebnosti svih vrsta regija u Uniji, uključujući slabije razvijene regije i najudaljenije regije Unije.

Članak 28.

Potpore poslovanju

1. ECF provodi međusektorske aktivnosti za jačanje konkurentnosti MSP-ova i postizanje dodatnosti na razini Unije, među ostalim sljedećim mjerama:
 - (a) pružanjem integriranih poslovnih savjeta i potpore poduzećima, uključujući financijsku potporu trećim stranama;
 - (b) pružanjem mogućnosti za partnerstvo i izgradnjom kapaciteta;
 - (c) pružanjem potpore i pomoći za pristup tehnologijama, tehnološkoj infrastrukturi i objektima, potpore za prihvaćanje inovacija na tržištu i potpore poslovnim organizacijama, MSP-ovima i malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, uključujući *start-up* i *scale-up* poduzeća, za sudjelovanje u suradničkim platformama i sektorima;
 - (d) promicanjem poslovnog razumijevanja politika Unije i prikupljanjem povratnih informacija o njihovoj djelotvornosti;
 - (e) povećanjem pristupa financiranju i dostupnosti financiranja za MSP-ove, uključujući mikrofinanciranje i potporu socijalnim poduzećima, te za mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije;
 - (f) olakšavanjem pristupa tržištima, uključujući olakšavanje internacionalizacije MSP-ova i pružanje informacija o tržištu, među ostalim u slabije razvijenim regijama i najudaljenijim regijama;
 - (g) poboljšanjem poslovnog okruženja za MSP-ove i promicanjem novih poslovnih prilika za MSP-ove tako što će se podupirati, među ostalim, vrednovanje intelektualnog vlasništva, normizacija i javna nabava;

- (h) promicanjem poduzetništva, uključujući poduzetništvo žena i mladih, te stjecanja poduzetničkih i poslovnih vještina.

Članak 29.

Posebne mjere za povećanje sudjelovanja MSP-ova

1. U okviru svake sastavnice politike podupiru se posebne sektorske mjere za *start-up* poduzeća, MSP-ove i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije ili pozivi na podnošenje prijedloga namijenjeni MSP-ovima u strateškim sektorima u cilju poticanja inovacija, ubrzanja poslovanja, komercijalizacije i rasta.

Članak 30.

Potpore za razvoj vještina

1. Iz ECF-a se financiraju aktivnosti kojima se podupire razvoj vještina, posebno u strateškim sektorima, i to izgradnjom čvrstih veza između visokog obrazovanja, pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, primijenjenog istraživanja i poduzeća radi stvaranja prilagodljivog, inovativnog i konkurentnog gospodarstva. To uključuje potporu za Europsko jamstvo za vještine kao doprinos tranziciji u lancu vrijednosti u korist rastućih strateških sektora ili zanimanja na cijelom tržištu rada, i to usavršavanjem i prekvalifikacijom radne snage i uspostavljanjem partnerstava za strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO) radi jačanja suradnje između pružatelja SOO-a i poduzeća, posebno MSP-ova, i njihova povezivanja s regionalnim industrijskim ekosustavima.

ODJELJAK 3.

PODRŠKA ZA KORISNIKE

Članak 31.

Pristup financijskim sredstvima Unije

1. U skladu s člankom 150. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ECF doprinosi održavanju i proširenju jedinstvenog područja elektroničke razmjene podataka za sudionike kako bi im omogućio jednostavniji pristup financijskim sredstvima Unije. Taj doprinos ne ovisi o načinu ili instrumentu izvršenja proračuna i uključuje savjetodavne usluge i usluge ubrzanja poslovanja te podršku jedinstvenoj platformi za pristup potpori Unije u skladu s Uredbom (EU) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti].
2. ECF može podupirati sve dodatne aktivnosti kako bi se olakšao i ubrzao pristup financijskim sredstvima Unije i drugim sredstvima, financiranju i ulaganjima te kako bi se osigurala valorizacija i prihvaćanje rezultata s pomoću alata i instrumenata kao što su provjera koncepta, bespovratna sredstva za uvođenje, savjetodavne usluge i usluge potpore poslovanju te bilo koja namjenska platforma.

Poglavlje IV.

Potpora za čistu tranziciju i industrijsku dekarbonizaciju

Članak 32.

Predmet

1. Aktivnosti za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog poglavlja moraju doprinosti općim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 1. i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (a).
2. Potpora za aktivnosti koja se dodjeljuje na temelju ovog poglavlja financira se iz proračuna utvrđenog u članku 4. i svih dodatnih doprinosa dodijeljenih u skladu s člankom 5.

Članak 33.

Posebne aktivnosti za potporu politikama čiste tranzicije i industrijske dekarbonizacije

1. Potpora za sastavnicu politike „čista tranzicija i industrijska dekarbonizacija” provodi se posebno putem sljedećih aktivnosti:
 - (a) aktivnosti programa LIFE: pružanje potpore odozdo prema gore za projekte za demonstraciju inovativnih rješenja i najbolje prakse u čistoj tranziciji i industrijskoj dekarbonizaciji te njihovo testiranje i prihvaćanje na tržištu, kao i informiranje o klimi i okolišu na relevantnim razinama upravljanja;
 - (b) energetska učinkovitost, skladištenje energije, odgovor na potražnju, domaće elektroenergetske mreže, digitalizacija energetske sustava, integrirana energija iz obnovljivih izvora, energetska obnova te rješenja, sustavi i usluge za grijanje i hlađenje;
 - (c) rješenja za čistu energiju i dekarbonizaciju u industriji, uključujući elektrifikaciju energetske intenzivnih industrija i hvatanje, skladištenje i upotrebu ugljika, te u gradovima, posebno za energiju, promet i zgrade;
 - (d) nabava, proizvodnja, skladištenje, distribucija i uvođenje održivih goriva, čime se olakšava dekarbonizacija mobilnosti;
 - (e) čista, multimodalna i digitalizirana sigurna rješenja za promet i mobilnost, uključujući mobilnu imovinu (npr. vozila, plovila, uključujući ribarska plovila, zrakoplove, željeznička vozila) i infrastrukturu (među ostalim infrastrukturu za punjenje, luke ili željezničke pruge za velike brzine), sustave i operacije;
 - (f) podupiranje razvoja i uvođenja pametne mobilnosti, uključujući vozila, infrastrukturu, povezanu i automatiziranu mobilnost, pametne sustave upravljanja prometom i povezane usluge;
 - (g) proizvodnja čistih tehnologija i njezin lanac opskrbe, među ostalim uz pomoć financijske potpore strateškim projektima na temelju Uredbe (EU) 2024/1735, povećavanjem proizvodnih kapaciteta za tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihovih lanaca opskrbe te širenjem postojećih proizvodnih linija;
 - (h) jačanje kapaciteta Unije za inovacije i industrijsku primjenu napredne proizvodnje i naprednih materijala;

- (i) kružno gospodarstvo, učinkovitost potrošnje vode, zdravlje oceana i politika zaštite okoliša, uključujući rješenja za zaštitu, obnovu i poboljšanje kvalitete okoliša, uključujući zrak, vodu, more i tlo, zaustavljanje i preokretanje trenda gubitka bioraznolikosti te rješavanje problema degradacije ekosustava, održiva rješenja za djelovanje u području klime u poljoprivredno-prehrambenim i šumarskim lancima opskrbe;
 - (j) otpornost na klimatske promjene i otpornost vodoopskrbe;
 - (k) sprečavanje, kontrola i sanacija onečišćenja;
 - (l) ulaganja, inovacije i modernizacija u sektorima održivog plavog gospodarstva kao što su brodogradnja i vodni promet, energija iz obnovljivih izvora na moru, tehnologije za promatranje oceana, plava tehnologija i očuvanje ekosustava;
 - (m) održivost i prelazak MSP-ova na čistu energiju, među ostalim u turizmu, građevinarstvu i drugim gospodarskim sektorima;
 - (n) uvođenje na tržište, izgradnja kapaciteta i razvoj vještina za čistu tranziciju, uključujući prelazak na čistu energiju i aktivnosti na strani potražnje za energijom (npr. akademije za industriju s nultom neto stopom emisija) i prelazak na održivu i sigurnu mobilnost i održivi turizam u gradovima, ruralnim područjima, zajednicama i zgradama;
 - (o) podupiranje aktivnosti za razvoj, provedbu, praćenje i izvršavanje relevantnih propisa i politika Unije. To uključuje potporu relevantnim institucijama, suradnju među nacionalnim tijelima i s dionicima, studije te razvoj i uvođenje alata i infrastruktura, uključujući informatičku infrastrukturu i alate.
2. Potpora koja se pruža putem aktivnosti iz stavka 1. može se pružati u bilo kojem obliku, među ostalim putem suradničkih istraživačkih i inovacijskih aktivnosti utvrđenih u Uredbi (EU) [XXX] [Okvirni program za istraživanja i inovacije] i definiranih u posebnom dijelu programa rada.

Članak 34.

Dopunska pravila

1. Za projektne aktivnosti kojima se podupiru aktivnosti za koordinaciju i potporu u području energetske učinkovitosti i prelaska na čistu energiju, potporom Unije može se pokriti do 100 % prihvatljivih troškova, ne dovodeći u pitanje načelo sufinanciranja.
2. Odstupajući od članka 184. stavka 6. Financijske uredbe, za projektne aktivnosti kojima se podupiru aktivnosti za koordinaciju i potporu u području energetske učinkovitosti i prelaska na čistu energiju i za aktivnosti programa LIFE iz članka 34. stavka 1. točke (a) odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može odobriti ili nametnuti, u obliku paušalnih stopa, financiranje neizravnih troškova korisnika do najviše 25 % ukupnih prihvatljivih izravnih troškova, isključujući pritom izravne prihvatljive troškove za podugovaranje, financijsku potporu trećim stranama i sve jedinične troškove ili jednokratne iznose koji uključuju neizravne troškove.
3. Programi rada osiguravaju usklađenost s vrstama aktivnosti koje se planiraju provesti u okviru Fonda iz članka 10.a stavka 8. Direktive 2003/87/EZ te usklađenost i komplementarnost s Uredbom (EU) [XXX] [Instrument za povezivanje Europe].

4. U programima rada donesenima u skladu s odredbama ove Uredbe iz ovog poglavlja u poseban se dio uključuju aktivnosti u okviru stupa Konkurentnost i društvo za koje se potpora dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) [XXX] [Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa] te se osigurava usklađenost s tim aktivnostima.

Članak 35.

Mehanizmi natječajnog postupka

1. Postupci dodjele u skladu s ovim poglavljem mogu biti u obliku natječajnog postupka. To uključuje ugovore za kompenzaciju razlike, ugovore za kompenzaciju razlike u odnosu na ugljik ili ugovore s fiksnom premijom za potporu ulaganjima u dekarbonizaciju, pod uvjetom da su financijski interesi Unije zaštićeni i da izloženost proračuna ostane ograničena na najveći doprinos. Natječajni postupci mogu se provoditi putem i u skladu s bilo kojim instrumentom za izvršenje proračuna iz članka 12.

POGLAVLJE V.

POTPORA ZA ZDRAVLJE, BIOTEHNOLOGIJU, POLJOPRIVREDU I BIOGOSPODARSTVO

Članak 36.

Posebne odredbe za potporu politikama u području zdravlja, biotehnologije, poljoprivrede i biogospodarstva

1. Aktivnosti za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog poglavlja moraju doprinositi općim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 1. i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (b).
2. Potpora za aktivnosti koja se dodjeljuje na temelju ovog poglavlja financira se iz proračuna utvrđenog u članku 4. stavku 2. i svih dodatnih doprinosa dodijeljenih u skladu s člankom 5.

Članak 37.

Posebne aktivnosti

1. Potpora politikama u području zdravlja, biotehnologije, poljoprivrede i biogospodarstva provodi se posebno putem sljedećih aktivnosti:
 - (a) poboljšanje i zaštita zdravlja, uključujući prekograničnu dimenziju, prvenstveno promicanjem zdravlja i prevencije bolesti tijekom cijelog života, i to primjenom pristupa „zdravlje u svim politikama” i „Jedno zdravlje”, s posebnim težištem na zaraznim i nezaraznim bolestima, uključujući mentalne bolesti, degenerativne bolesti, autizam, kardiovaskularne bolesti, rak i druge nezarazne bolesti, uključujući bolesti povezane s onečišćenjem, kao i spolne i reproduktivne bolesti, te jačanjem međunarodnih zdravstvenih inicijativa i suradnje;
 - (b) povećanje učinkovitosti i otpornosti zdravstvenih sustava poboljšanjem pristupa, stupnja upotrebe i ponovne upotrebe zdravstvenih podataka i digitalnih alata, infrastruktura i usluga, među ostalim za potporu europskom prostoru za zdravstvene

podatke, uvođenjem rješenja temeljenih na umjetnoj inteligenciji i robotici u zdravstvenu skrb, digitalnom transformacijom zdravstvene skrbi, poboljšanjem pristupa zdravstvenim uslugama, s posebnim težištem na radnoj snazi u području javnog zdravlja i zdravstvene skrbi, izradom i provedbom zakonodavnih akata Unije u području zdravlja, među ostalim korištenjem digitalnih tehnologija, promicanjem donošenja odluka na temelju dokaza (među ostalim podupiranjem procjene zdravstvenih tehnologija), pružanjem digitalnih rješenja za praćenje i koordinaciju te poticanjem integriranog rada nacionalnih zdravstvenih sustava kako bi se osigurala usklađenost i učinkovitost u cijeloj Uniji;

- (c) poticanje razvoja, proizvodnih kapaciteta, proizvodnje i industrijske primjene zdravstvenih tehnologija i tehnologija biogospodarstva kako bi se povećala konkurentnost sektora i osigurala dostupnost lijekova, medicinskih proizvoda, digitalnih rješenja i medicinskih protumjera iz Unije relevantnih za pripravnost i odgovor na prekogranične prijetnje zdravlju, te poticanje konkurentnosti i otpornosti sektora osiguravanjem da su takvi proizvodi inovativni, sigurni, pristupačni, dostupni i priuštivi, čime se promiče pravedan pristup u cijeloj Uniji;
 - (d) podupiranje otkrivanja, razvoja, smanjenja rizika, demonstracije, pokusnog uvođenja, korištenja i širenja biotehnoških inovacija, ubrzavanje uvođenja biotehnoških rješenja na tržište i njihova prihvaćanja na tržištu, jačanje novih lanaca vrijednosti i omogućavanje pristupa financiranju i drugoj potpori za MSP-ove, *start-up* i *scale-up* poduzeća i inovatore;
 - (e) zaštita ljudi podupiranjem razvoja, provedbe i praćenja politika zdravstvene sigurnosti, u suradnji s tijelima država članica i dionicima, te koordinacijom planova prevencije, pripravnosti i odgovora na razini Unije i nacionalnoj razini;
 - (f) poticanje inovativnog i konkurentnog sektora biogospodarstva u Uniji, među ostalim u područjima zdravstvene biotehnologije, biomaterijala i bioproizvoda, vrednovanja poljoprivrednih i šumskih ostataka, proizvoda s negativnim emisijama ugljika, bioproizvodnje i biokemikalija, posebno podupiranjem otkrivanja, razvoja, smanjenja rizika, demonstracije, pokusnog uvođenja i širenja inovacija u području biogospodarstva, ubrzavanjem uvođenja na tržište i prihvaćanja na tržištu biomaterijala iz poljoprivrede i šumarstva te rješenja za biogospodarstvo, jačanjem novih lanaca vrijednosti, stvaranjem kvalificirane radne snage i pružanjem pristupa financiranju i drugim oblicima potpore MSP-ovima, *start-up* i *scale-up* poduzećima i inovatorima;
 - (g) poticanje konkurentnosti, održivosti, otpornosti i pravednosti poljoprivrednog sektora, sektora ribarstva, akvakulture i šumarstva te ruralnih i obalnih područja i doprinos dugoročnoj sigurnosti opskrbe hranom u Uniji;
 - (h) podupiranje aktivnosti za razvoj, provedbu, praćenje i izvršavanje relevantnih propisa i politika Unije. To uključuje potporu relevantnim institucijama, suradnju među nacionalnim tijelima i s dionicima, studije te razvoj i uvođenje alata i infrastruktura, uključujući informatičku infrastrukturu i alate.
2. U programima rada donesenima u skladu s odredbama ove Uredbe iz ovog poglavlja u poseban se dio uključuju aktivnosti u okviru stupa Konkurentnost i društvo za koje se potpora dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) [XXX] [Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa] te se osigurava usklađenost s tim aktivnostima.

POGLAVLJE VI.

POTPORA ZA DIGITALNO VODSTVO

Članak 38.

Posebne odredbe za potporu politici digitalnog vodstva

1. Aktivnosti za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog poglavlja moraju doprinosti općim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 1. i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (c).
2. Potpora za aktivnosti koja se dodjeljuje na temelju ovog poglavlja financira se iz proračuna utvrđenog u članku 4. stavku 2. točki (d) i svih dodatnih doprinosa dodijeljenih u skladu s člankom 5.

Članak 39.

Posebne aktivnosti za potporu politici digitalnog vodstva

1. Potpora digitalnom vodstvu dodjeljuje se, na sveobuhvatan i usklađen način, u cjelokupnom digitalnom sektoru, što uključuje područja kao što su umjetna inteligencija (uključujući tvornice umjetne inteligencije i gigatvornice), računalstvo visokih performansi, kvantne tehnologije, poluvodiči i fotonika, robotika, velike podatkovne tehnologije, telekomunikacijske tehnologije, tehnologije na rubu mreže i tehnologije u oblaku, 6G i druge bežične tehnologije, komunikacijske mreže, napredna povezivost, senzorske tehnologije, kibernetička sigurnost i mrežna otpornost, softversko inženjerstvo, proširena stvarnost i virtualni svjetovi, digitalni blizanci, digitalni identitet i poslovne lisnice Unije, tehnologije povjerenja, nove digitalne tehnologije i digitalne tehnologije u nastajanju te međusektorske digitalne tehnologije i aplikacije, uključujući one s potencijalom dvojne namjene, te potpora podatkovnim tehnologijama i podatkovnim prostorima.
2. Potpora za digitalno vodstvo provodi se posebno putem sljedećih aktivnosti:
 - (a) zauzimanje vodećeg položaja u području digitalnih tehnologija i tehnologija umjetne inteligencije putem istraživanja i inovacija, primijenjenog istraživanja, prijenosa tehnologije, industrijske primjene i prihvaćanja na tržištu. Provedba uključuje, među ostalim, razvoj i oblikovanje održivih osnovnih digitalnih tehnologija koje odražavaju vrijednosti Unije, štite sigurnost Unije i potiču njezinu globalnu konkurentnost;
 - (b) postizanje tehnološke suverenosti izgradnjom otpornih digitalnih ekosustava, uključujući napredne digitalne vještine, i osiguravanjem visoke razine kibernetičke sigurnosti u Uniji. Provedba uključuje, među ostalim, stvaranje privlačnog ekosustava za disruptivna inovativna poduzeća, MSP-ove, *start-up* i *scale-up* poduzeća, kao i nove industrijske predvodnike u digitalnom sektoru kako bi ostali, rasli i napredovali u Uniji, pružanje potpore tim poduzećima u rastu, širenju njihovih tržišta, među ostalim javnom nabavom, i doprinosu digitalnoj suverenosti Unije, s težištem na smanjenju složenosti tehnoloških lanaca vrijednosti, normizaciji, sigurnosti opskrbe naprednim digitalnim tehnologijama, infrastrukturama i uslugama, potrebnim kapacitetima, uključujući proizvodnju, proizvodne kapacitete i napredne digitalne vještine u privatnom i javnom sektoru;

- (c) omogućivanje poduzećima i građanima da iskorištavaju prednosti digitalnih tehnologija uvođenjem najsuvremenijih i održivih digitalnih aplikacija, infrastruktura i usluga u cijeloj Uniji. Provedba uključuje, među ostalim, aktivnosti za istraživanje i inovacije, razvoj, proizvodnju ili uvođenje naprednih digitalnih infrastruktura u širim razmjerima u cijeloj Uniji (npr. računalstvo visokih performansi, telekomunikacijske tehnologije, tehnologije na rubu mreže i tehnologije u oblaku, tvornice umjetne inteligencije i gigatvornice, podaci i podatkovni prostori, objekti za testiranje i eksperimentiranje, poluvodiči, pilot-linije za fotoniku i kvantne čipove, kvantno računalstvo, komunikacijske i senzorske infrastrukture, centri za kibernetičku sigurnost, Mreža „EU za poduzeća”, europski centri za digitalne inovacije, napredne infrastrukture za povezivost, uključujući podmorske kabele i nezemaljske mreže), EU lisnice za digitalni identitet i usluge povjerenja te europske poslovne lisnice i usluge, sigurna i interoperabilna digitalna javna infrastruktura, koje služe kao glavni pokretač digitalne transformacije i podupiru otpornost i pripravnost društva te stvaraju jasnu dodanu vrijednost za poduzeća, javne službe i građane. Te se aktivnosti prema potrebi koordiniraju s nacionalnim ulaganjima i na drugi način iskorištavaju neiskorišteni potencijal za stvaranje domaćeg tržišta za napredne digitalne tehnologije „proizvedene u Europi”. Takve se aktivnosti mogu provoditi u okviru višedržavnih projekata uspostavljenih u skladu s Odlukom (EU) 2022/2481, uključujući posebno one koji se provode putem konzorcija za europsku digitalnu infrastrukturu ili zajedničkih poduzeća;
- (d) podupiranje digitalne transformacije javnog i privatnog sektora u Uniji, uključujući podupiranje razvoja i protoka digitalnih vještina. Provedba uključuje, među ostalim, potrebnu potporu za ubrzavanje i proširenje prihvaćenosti i korištenja digitalnih rješenja u svim gospodarskim sektorima putem istraživanja, inovacija i uvođenja kako bi se povećala njihova produktivnost i konkurentnost, posebno kad je riječ o složenijim tehnologijama, i ostvarile društvene koristi. Cilj je potpore za primjenu tehnologija u javnom sektoru i širu digitalizaciju javnog sektora osigurati povezano okruženje interoperabilnih digitalnih javnih usluga na razini Unije, pridonijeti tehnološkoj suverenosti i maksimalno povećati njihovu učinkovitost za poduzeća i građane. Digitalna transformacija gospodarskih sektora i javnog sektora podupire se i u okviru drugih sektorskih sastavnica politika ECF-a;
- (e) podupiranje aktivnosti za razvoj, provedbu, praćenje i izvršavanje relevantnih propisa i politika Unije. To uključuje potporu relevantnim institucijama, suradnju među nacionalnim tijelima i s dionicima, studije te razvoj i uvođenje alata i infrastruktura, uključujući informatičku infrastrukturu i alate.
3. Aktivnostima iz ovog odjeljka podupiru se razvoj, uvođenje i nabava naprednih kapaciteta, infrastruktura, tehnologija i sposobnosti u području kibernetičke sigurnosti kako bi se zajamčila sigurnost kritične infrastrukture i digitalnih lanaca opskrbe, razvila slika stanja kad je riječ o prijetnjama u Uniji te poboljšali kapaciteti za otkrivanje i reakciju na incidente; pridonosi se konkurentnosti industrijske baze Unije za kibernetičku sigurnost, razvoju vještina u području kibernetičke sigurnosti te kibernetičkoj zrelosti europske industrijske baze, uključujući MSP-ove.
4. U programima rada donesenima u skladu s odredbama ove Uredbe iz ovog poglavlja u poseban se dio uključuju aktivnosti u okviru stupa Konkurentnost i društvo za koje se potpora dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) [XXX] [Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa] te se osigurava usklađenost s tim aktivnostima.

POGLAVLJE VII.

POTPORA ZA OTPORNOST I SIGURNOST, OBRAMBENU INDUSTRIJU I SVEMIR

Članak 40.

Predmet

1. Aktivnosti za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog odjeljka moraju doprinostiti općim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 1. i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (d).
2. Potpora za aktivnosti koja se dodjeljuje na temelju ovog odjeljka financira se iz proračuna utvrđenog u članku 4. stavku 2. točki (e) i svih dodatnih doprinosa dodijeljenih u skladu s člankom 5.

Članak 41.

Sinergija u području svemira i obrane

1. Osniva se Savjetodavni odbor za svemir i obranu, koji može savjetovati Komisiju o koordinaciji i komplementarnosti svemirskih i obrambenih aktivnosti kako je utvrđeno u članku 3. stavku 2. točki (d) podtočkama 1. i 2. i povezanih financijskih instrumenata za povećanje učinkovitosti ulaganja i djelotvornosti rezultata. Članove Savjetodavnog odbora iz stavka 1. imenuju države članice.

ODJELJAK 1.

POTPORA POLITICI OTPORNOSTI

Članak 42.

Posebne aktivnosti za potporu politikama otpornosti

1. Potporom politici otpornosti učvršćuju se strateška autonomija, gospodarska sigurnost i otpornost industrije Unije jer se jačaju razne faze lanca vrijednosti sirovina, među ostalim diversifikacijom opskrbe kritičnim sirovinama iz trećih zemalja.
2. Potpora politici otpornosti provodi se posebno putem sljedećih aktivnosti:
 - (a) potpora jačanju kapaciteta EU-a za istraživanje, vađenje, preradu i recikliranje sirovina;
 - (b) kupnja sirovina, u skladu s gospodarsko-sigurnosnim potrebama i ciljevima zelene i digitalne tranzicije, kako bi se smanjio rizik od poremećaja u opskrbi poduzeća u EU-u, među ostalim za uspostavu i upravljanje zalihom kritičnih sirovina u koordinaciji s državama članicama i industrijom;
 - (c) financijska potpora strateškim projektima na temelju Akta o kritičnim sirovinama u skladu s gospodarsko-sigurnosnim potrebama i ciljevima zelene i digitalne tranzicije.

3. Potpora koja se pruža u okviru aktivnosti iz stavka 2. može se pružati u bilo kojem obliku, među ostalim putem suradničkih istraživačkih i inovacijskih aktivnosti utvrđenih u Okvirnom programu za istraživanja i inovacije [REF] i definiranih u posebnom dijelu programa rada.
4. U programima rada donesenima u skladu s odredbama ove Uredbe iz ovog poglavlja u poseban se dio uključuju aktivnosti u okviru stupa Konkurentnost i društvo za koje se potpora dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) [XXX] [Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa] te se osigurava usklađenost s tim aktivnostima.

Članak 43.

Dopunska pravila

1. Na strateške projekte u okviru Akta o kritičnim sirovinama i strateške projekte predviđene relevantnim sektorskim propisima mogu se primjenjivati pravila iz članka 20.

ODJELJAK 2.

POTPORA POLITICI OBRAMBENE INDUSTRIJE

Članak 44.

Posebne aktivnosti za potporu politici obrambene industrije

1. Potpora politici obrambene industrije provodi se posebno putem sljedećih komponenata:
 - (a) potpora za uvođenje europskih obrambenih projekata od zajedničkog interesa kako je navedeno u članku 45. ove Uredbe;
 - (b) potpora za istraživanje i razvoj, inovacije i tehnološku superiornost u području obrane kako je navedeno u članku 46.;
 - (c) potpora za reaktivnost, industrijski rast i otpornost obrambene industrije kako je navedeno u članku 47.;
 - (d) potpora za suradnju u nabavi, održavanju i dostupnosti u području obrane kako je navedeno u članku 48.;
 - (e) omogućivanje i potpora vojnoj logistici kako je navedeno u članku 49.
2. Potpora novim sudionicima, inovativnim *start-up* poduzećima, MSP-ovima i *scale-up* poduzećima bit će prilagođena u svim aktivnostima navedenima u prvom stavku kako bi se osigurala brzina, fleksibilnost i prilagodljivost. Potpora će biti u obliku posebnog programa EU-a za inovacije u području obrane (EUDIS), koji će uključivati inovativne i prilagodljive aktivnosti, među ostalim za potporu disruptivnim tehnologijama i pojedinačnim subjektima, kao što su: događanja namijenjena povezivanju i poslovno savjetovanje za inovatore, prilagodljivi mehanizmi financiranja, timski izazovi, hakatoni, potpora inovativnoj nabavi, iterativni modeli nabave za nadogradnju sustava koji se brzo razvijaju i sve druge

aktivnosti za ubrzavanje inovacijskih ciklusa i tehnološku integraciju, validaciju i eksperimentiranje.

3. Potpora koja se pruža u okviru aktivnosti iz stavaka 1. i 2. može se pružati u bilo kojem obliku, među ostalim putem zajedničkog istraživanja i potpore inovacijskim aktivnostima za pojedinačne subjekte i financijske instrumente.

Članak 45.

Europski obrambeni projekti od zajedničkog interesa

1. Europski obrambeni projekti od zajedničkog interesa sastoje se od suradničkih industrijskih projekata za jačanje konkurentnosti EDTIB-a u cijeloj Uniji koji doprinose razvoju vojnih sposobnosti i sustava od zajedničkog interesa i/ili u zajedničkoj uporabi u državama članicama, uključujući one koji osiguravaju pristup svim operativnim područjima, odnosno kopnenom, pomorskom, zračnom, svemirskom i kibernetičkom.
2. Komisija može odrediti europske obrambene projekte od zajedničkog interesa u provedbenom aktu donesenom u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 83. stavka 3.
3. Pri određivanju projekata iz stavka 2. Komisija čini sljedeće:
 - (a) uzima u obzir smjernice dobivene u kontekstu Savjetodavnog odbora za obrambenu industriju, kako je navedeno u članku 56., a posebno doprinos projekta prioritetima u pogledu sposobnosti utvrđenima u kontekstu ZVSP-a, konkretno u planu za razvoj sposobnosti, i ciljevima Strateškog kompasa za sigurnost i obranu;
 - (b) utvrđuje ukupne potrebe za financiranjem i moguće učinke na proračun Unije;
 - (c) uzima u obzir sva stajališta država članica.
4. Europski obrambeni projekti od zajedničkog interesa moraju ispunjavati sljedeće opće kriterije:
 - (a) projekt uključuje najmanje četiri države članice;
 - (b) cilj je projekta razvoj sposobnosti, uključujući one koje osiguravaju pristup strateškim i konfliktinim područjima, strateškim pospješiteljima i, prema potrebi, sustavima koji djeluju kao europska obrambena infrastruktura od zajedničkog interesa i u zajedničkoj uporabi;
 - (c) koristi projekta obuhvaćaju veći dio Unije i osigurano je široko geografsko sudjelovanje;
 - (d) projekti su posebno značajni po veličini ili opsegu i usmjereni su na ublažavanje znatnog tehnološkog ili financijskog rizika;
 - (e) potencijalne ukupne koristi projekta nadmašuju njegove troškove, među ostalim i dugoročno.
5. Svaki europski obrambeni projekt od zajedničkog interesa mora uključivati najmanje četiri države članice. Europska komisija može, prema potrebi, sudjelovati u projektu.
6. Smatra se da europski obrambeni projekt od zajedničkog interesa doprinosi obrambenim sposobnostima bitnima za sigurnosne i obrambene interese Unije i njezinih država članica te da je stoga u javnom interesu. Ti projekti mogu se

pokretati u okviru struktura za europski program naoružanja uspostavljenih u skladu s Uredbom (EU) [XXX] [Program za europsku obrambenu industriju].

7. Države članice mogu, ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, provoditi programe potpore i pružati administrativnu potporu za europske obrambene projekte od zajedničkog interesa.
8. Provedba europskih obrambenih projekata od zajedničkog interesa može se smatrati imperativnim razlogom prevladavajućeg javnog interesa u smislu članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. točke (c) Direktive 92/43/EEZ i prevladavajućim javnim interesom u smislu članka 4. stavka 7. Direktive 2000/60/EZ. Stoga se može smatrati da su planiranje, izgradnja i rad s njima povezanih proizvodnih postrojenja od prevladavajućeg javnog interesa, pod uvjetom da su ispunjeni ostali uvjeti utvrđeni u tim odredbama.
9. Unija podupire sve aktivnosti potrebne za razvoj, industrijalizaciju, nabavu ili provedbu europskog obrambenog projekta od zajedničkog interesa, posebno u okviru bilo koje od aktivnosti za koje se dodjeljuje potpora na temelju ovog odjeljka.

Članak 46.

Suradničko istraživanje i razvoj, inovacije i tehnološka superiornost u području obrane

1. Aktivnosti kojima se podupiru istraživanje i razvoj, inovacije i tehnološka superiornost u području obrane mogu obuhvaćati:
 - (a) zajedničke istraživačke aktivnosti u području obrane, od osnovnog do primijenjenog istraživanja, s naglaskom na zajednički dogovorene prioritete u pogledu sposobnosti;
 - (b) suradničke razvojne aktivnosti za nove obrambene proizvode i tehnologije, uključujući barem izradu prototipova, testiranje, kvalifikaciju ili certifikaciju sustava;
 - (c) aktivnosti za potporu disruptivnim tehnologijama u području obrane;
 - (d) aktivnosti za potporu bržim inovacijskim ciklusima i tehnološkoj integraciji, uključujući kontinuirano istraživanje i razvoj i tehnološke izazove;
 - (e) *spin-in* aktivnosti za prilagodbu civilnih tehnologija za obranu.

Članak 47.

Reaktivnost, rast i otpornost obrambene industrije

1. Aktivnosti povezane s jačanjem reaktivnosti, industrijskog rasta i otpornosti za poboljšanje reaktivnosti i otpornosti europske obrambene tehnološke i industrijske baze, tako što će joj se omogućiti razvoj, proizvodnja i održavanje ključnih obrambenih proizvodnih kapaciteta/sposobnosti u potrebnoj mjeri i brzini, među ostalim podupiranjem industrijskog rasta inovativnih poduzeća i razvoja vještina, mogu obuhvaćati:
 - (a) optimizaciju, širenje, modernizaciju, nadogradnju ili prenamjenu postojećih ili uspostavu novih proizvodnih kapaciteta u mjeri u kojoj su te komponente i sirovine u

cijelosti namijenjene za proizvodnju obrambenih proizvoda, posebno s ciljem povećanja proizvodnog kapaciteta ili skraćivanja vremena potrebnog za proizvodnju, među ostalim na temelju nabave ili stjecanja potrebnih alatnih strojeva i svih ostalih potrebnih ulaznih materijala;

- (b) uspostavu prekograničnih industrijskih partnerstava, među ostalim putem javno-privatnih partnerstava ili drugih oblika industrijske suradnje, u okviru zajedničkih industrijskih napora, kao što su prekogranični zajednički pothvati, uključujući aktivnosti čiji je cilj koordinacija nabave ili rezerviranje i stvaranje zalihe obrambenih proizvoda, komponenata i odgovarajućih sirovina u mjeri u kojoj su te komponente i sirovine u cijelosti namijenjene za proizvodnju obrambenih proizvoda, kao i koordinacija proizvodnih kapaciteta i planova proizvodnje;
 - (c) povećavanje i stavljanje na raspolaganje uvijek spremnih kapaciteta za proizvodnju za slučaj iznenadnog povećanja potražnje (stalno spremnih postrojenja) za obrambene proizvode, njihove komponente i odgovarajuće sirovine, u mjeri u kojoj su te komponente i sirovine u cijelosti namijenjene za proizvodnju obrambenih proizvoda, u skladu s naručenim ili planiranim količinama proizvodnje;
 - (d) poticanje industrijalizacije i komercijalizacije obrambenih proizvoda koji su razvijeni u okviru aktivnosti koje financira Unija ili drugih suradničkih aktivnosti koje se provode uz potporu najmanje dviju država članica, među ostalim uspostavom prekograničnih industrijskih partnerstava, javno-privatnih partnerstava ili drugih oblika industrijske suradnje, povećanjem početne proizvodnje i licenciranjem proizvodnje, ovisno o slučaju;
 - (e) ispitivanje, uključujući potrebnu infrastrukturu i, prema potrebi, certificiranje obnove obrambenih proizvoda kako bi se odgovorilo na njihovu zastarjelost i kako bi ih se učinilo upotrebljivima za krajnje korisnike;
 - (f) smanjenje industrijskih strateških ovisnosti, posebno zamjenu komponenata koje podliježu ograničenjima nepridružene treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje ili razvoj sposobnosti zamjene ili uklanjanja takvih komponenata.
2. Kako bi se osigurala pravodobna dostupnost dostatnih količina obrambenih proizvoda i time potaknula konkurentnost EDTIB-a i, prema potrebi, ukrajinskog DTIB-a, Komisija podupire sljedeći skup mjera (EU-ov mehanizam vojne prodaje – EU MSM):
- (a) uspostavu, upravljanje i održavanje pričuva obrambenih proizvoda za pripravnost obrambene industrije;
 - (b) uspostavu i održavanje jedinstvenog, centraliziranog kataloga obrambenih proizvoda koje razvijaju EDTIB i ukrajinski DTIB;
 - (c) jačanje administrativnih kapaciteta za javnu nabavu obrambenih proizvoda.
3. Pričuva za pripravnost obrambene industrije iz stavka 2. točke (a), uspostavlja, njome upravlja i održava je samo SEAP, kako je utvrđeno u Uredbi [EDIP], a državama članicama, pridruženim zemljama i Ukrajini nudi se neposredna i povlaštena opcija kupnje ili korištenja/najma obrambenih proizvoda koji su dio pričuve.
4. Komisija nakon savjetovanja s Europskom obrambenom agencijom (EDA) uspostavlja i redovito ažurira katalog iz stavka 2. točke (b). Komisija se savjetuje s EDA-om i uzima u obzir njezina stajališta pri sastavljanju tehničkih specifikacija za taj katalog te, prema potrebi, nabavlja korporativnu IT platformu potrebnu za

njegovu uspostavu. Države članice, Ukrajina i gospodarski subjekti pozvani su da dobrovoljno popunjavaju taj katalog.

Članak 48.

Zajednička nabava, održavanje i dostupnost u području obrane

1. Program podupire aktivnosti čiji je cilj povećanje suradnje među državama članicama i pridruženim zemljama u zajedničkom razvoju kapaciteta za certifikaciju, nabavi, održavanju i dostupnosti obrambenih sposobnosti, čime se smanjuje fragmentacija i poboljšava interoperabilnost, postiže ekonomija razmjera, osigurava brži pristup potrebnoj opremi i jača zajednička obrambena spremnost.
2. Države članice i pridružene zemlje koje obavljaju neku aktivnost u vezi sa zajedničkom nabavom, održavanjem i dostupnošću u području obrane zastupnikom jednoglasno imenuju prihvatljiv pravni subjekt koji u svrhe te aktivnosti djeluje u njihovo ime. Zastupnik provodi postupke nabave i u ime zemalja sudionica s ugovarateljima sklapa ugovore koji iz njih proizlaze. Zastupnik za nabavu može sudjelovati u aktivnosti kao korisnik i djelovati kao koordinator konzorcija te stoga može upravljati i kombinirati sredstva iz Programa i sredstva država članica sudionica i pridruženih zemalja.
3. Zastupnik primjenjuje kriterije istovjetne onima utvrđenima u članku 51. na svoje postupke nabave i ugovore s ugovarateljima te u pozivu za podnošenje ponuda traži da se ti kriteriji primjenjuju na podugovaratelje.
4. Zastupnici Komisiju obavješćuju o jamstvima i mjerama ublažavanja iz članka 51. Dodatne informacije o tim jamstvima i mjerama ublažavanja Komisiji se stavljaju na raspolaganje na zahtjev. Komisija obavješćuje odbor iz članka 83. stavka 1. točke (e) o svakoj obavijesti dostavljenoj u skladu s ovim stavkom.
5. Svi ugovori koji proizlaze iz aktivnosti povezane sa zajedničkom nabavom, održavanjem i dostupnošću u području obrane moraju sadržavati odredbe kojima se uređuje kupnja dodatnih količina obrambenih proizvoda za druge države članice, pridružene zemlje ili Ukrajinu.
6. Za potrebe ovog članka „zastupnik” znači javni naručitelj kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU i članku 3. stavku 1. Direktive 2014/25/EU, s poslovnim nastanom u nekoj državi članici ili pridruženoj zemlji, Europska obrambena agencija, struktura za europski program naoružanja ili međunarodna organizacija koju su države članice, pridružene zemlje ili Ukrajina imenovala za provedbu zajedničke nabave u njihovo ime.

Članak 49.

Omogućivanje i potpora vojnoj logistici

1. Aktivnosti povezane s jačanjem vojne mobilnosti u Uniji podupiranjem dvojne namjene civilno-vojnih sredstava, uključujući opremu, infrastrukturu i nadgradnju, olakšavanjem, omogućivanjem i podupiranjem vojnih kretanja i pristupa kapacitetima za vojnu mobilnost, među ostalim udruživanjem i dijeljenjem sredstava za vojnu mobilnost, što uključuje i potporu vojnim bazama, uključujući smještaj vojnog osoblja i socijalnu infrastrukturu, kako bi se omogućilo i podržalo povećano raspoređivanje vojnog osoblja u državama članicama, mogu obuhvaćati:

- (a) davanje poticaja za nabavu proizvoda koji omogućuju ili poboljšavaju kretanje, prijevoz ili raspoređivanje vojnog osoblja, opreme ili potrepština i poboljšavaju pristup kapacitetima za vojnu mobilnost;
 - (b) pomoć državama članicama u utvrđivanju i pristupu prijevoznim i logističkim resursima i opremi koji mogu biti dostupni na komercijalnom tržištu ili iz drugih izvora u svrhu podupiranja vojne mobilnosti;
 - (c) potporu digitalizaciji procesa povezanih s vojnom mobilnošću kako bi se osigurala i olakšala izravna i sigurna razmjena informacija među državama članicama koje traže i odobravaju vojno kretanje i druge relevantne postupke;
 - (d) jačanje, modernizaciju, širenje i prenamjenu industrijskih kapaciteta za proizvodnju i održavanje proizvoda koji izravno doprinose vojnoj mobilnosti u Uniji i poboljšavaju je;
 - (e) osposobljavanje, prekvalifikaciju i usavršavanje osoblja kako bi se povećala dostupnost kvalificiranog osoblja za prijevoz obrambenih proizvoda, komponenata i potrepština, posebno za sigurno i učinkovito kretanje prevelike, preteške i opasne robe;
 - (f) jačanje zaštite i povećanje otpornosti infrastruktura koje su strateški važne za vojnu mobilnost, posebno onih koje se nalaze na koridoru za vojnu mobilnost i onih koje imaju europski učinak;
 - (g) podupiranje aktivnosti za razvoj, provedbu, praćenje i izvršavanje relevantnih propisa i politika Unije. To uključuje potporu relevantnim institucijama, suradnju među nacionalnim tijelima i s dionicima, studije te razvoj i uvođenje alata i infrastruktura, uključujući informatičku infrastrukturu i alate.
2. Aktivnosti će se provoditi komplementarno s Uredbom (EU) [XXX] [CEF].

Članak 50.

Dopunska pravila o pridruživanju trećih zemalja

1. Dodatno pravilima iz članka 11. aktivnosti u okviru specifičnog cilja iz članka 3. stavka 2. točke (d) podtočke 2. otvorene su za sudjelovanje:
 - (a) članica Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP), u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o EGP-u;
 - (b) Ukrajine.
2. Dodatno odredbama iz članka 11. sporazum o pridruživanju s trećim zemljama osim onih iz stavka 1. mora ispunjavati sljedeće uvjete:
 - (a) u njemu se navodi kako se uvjeti prihvatljivosti trebaju prilagoditi, posebno kako bi se omogućilo sudjelovanje subjekata sa sjedištem u pridruženoj zemlji, ali pod kontrolom druge treće zemlje ili subjekta iz druge treće zemlje;
 - (b) u njemu se utvrđuju odgovarajuće mjere kojima se jamči sigurnost opskrbe, kao i sve druge mjere potrebne za zaštitu sigurnosnih i obrambenih interesa Europske unije i država članica;
 - (c) sporazum doprinosi povećanju standardizacije obrambenih sustava i interoperabilnosti između sposobnosti država članica i tih trećih zemalja.

Članak 51.

Dopunska pravila o prihvatljivosti za bespovratna sredstva

1. Osim što trebaju ispunjavati sve uvjete prihvatljivosti iz članka 9. ove Uredbe, primatelji sredstava Unije dužni su ispunjavati obveze iz stavaka od 2. do 6.
2. Primatelji moraju imati izvršnu upravljačku strukturu u Uniji ili pridruženoj zemlji i ne smiju podlijevati kontroli nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje.
3. Odstupajući od stavka 2., pravni subjekt s poslovnim nastanom u Uniji ili u pridruženoj zemlji koji kontrolira nepridružena treća zemlja ili subjekt iz nepridružene treće zemlje prihvatljiv je za primanje sredstava Unije ako su jamstva koja su odobrena u skladu s nacionalnim postupcima države članice ili pridružene zemlje u kojoj ima poslovni nastan, uključujući odgovarajuće mjere na temelju provjera, kako je utvrđeno u članku 2. točki 3. Uredbe (EU) 2019/452, stavljena na raspolaganje Komisiji.
4. Tim mjerama za jamstva osigurava se da uključenost pravnog subjekta iz tog podstavka u aktivnost nije protivna sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i njezinih država članica kako su utvrđeni u okviru ZVSP-a na temelju glave V. UEU-a.
5. Jamstvima iz prvog stavka posebno se mora potvrditi da su, za potrebe aktivnosti, uspostavljene mjere kako bi se osiguralo:
 - (a) da se kontrola nad pravnim subjektom ne provodi na način koji ometa ili ograničava njegovu sposobnost da provodi aktivnost i ostvaruje rezultate, kojim se nameću ograničenja u vezi s njegovom infrastrukturom, postrojenjima, imovinom, sredstvima, intelektualnim vlasništvom ili znanjem i iskustvom potrebnima za provedbu aktivnosti ili koji narušava njegove sposobnosti i standarde potrebne za provedbu aktivnosti;
 - (b) da se sprečava pristup nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje osjetljivim podacima povezanim s aktivnošću i da zaposlenici ili druge osobe uključene u aktivnost prema potrebi imaju nacionalno uvjerenje o sigurnosnoj provjeri koje je izdala država članica;
 - (c) da prava intelektualnog vlasništva proizišla iz aktivnosti i rezultati aktivnosti ostaju primatelju tijekom aktivnosti i nakon njezina dovršetka, ne podliježu kontroli ni ograničavanju nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje i ne izvoze se izvan Unije ili izvan pridruženih zemalja niti su dostupni izvan Unije ili izvan pridruženih zemalja bez odobrenja države članice ili pridružene zemlje u kojoj pravni subjekt ima poslovni nastan i u skladu s ciljevima utvrđenima u članku 3.
6. Ako država članica ili pridružena zemlja u kojoj pravni subjekt ima poslovni nastan to smatra primjerenim, mogu se dati dodatna jamstva.
7. Komisija obavješćuje odbor iz članka 83. stavka 1. točke (e) o svakom pravnom subjektu za koji se smatra da je prihvatljiv u skladu s ovim stavkom.
8. Osim u određenim obrazloženim i iznimnim okolnostima, koje treba definirati u programu rada ili u dokumentaciji koja se odnosi na postupak dodjele, infrastruktura, postrojenja, imovina i sredstva primatelja sredstava Unije uključenih u aktivnost koji se koriste za potrebe te aktivnosti moraju se nalaziti na državnom području države

članice ili pridružene zemlje. U programima rada mogu se prema potrebi utvrditi uvjetne iznimke od tog pravila.

9. Kad je riječ o aktivnostima iz članka 44. stavka 1. točaka (a), (b) i (e) i članka 45. stavka 2., uvjeti iz stavaka od 2. do 6. primjenjuju se na podugovaratelje uključene u aktivnost. „Podugovaratelji uključeni u aktivnost” odnosi se na podugovaratelje koji imaju izravan ugovorni odnos s primateljem, druge podugovaratelje kojima je dodijeljeno najmanje 10 % ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti i podugovaratelje kojima bi mogao biti potreban pristup klasificiranim podacima kako bi proveli aktivnost. Podugovaratelji uključeni u aktivnost nisu članovi konzorcija.
10. Kad je riječ o aktivnostima iz članka 44. stavka 1. točaka (a) i (d), uvjeti iz stavaka od 2. do 6. primjenjuju se na podugovaratelje uključene u aktivnost ili u zajedničku nabavu. „Podugovaratelji uključeni u zajedničku nabavu” znači pravni subjekti koji pružaju ključne ulazne materijale koji imaju jedinstvene značajke nužne za funkcioniranje proizvoda, kojima je dodijeljeno najmanje 15 % vrijednosti ugovora i kojima je potreban pristup klasificiranim podacima za izvršenje ugovora.
11. Rezultati aktivnosti iz članka 44. stavka 1. točaka (a) i (b) i članka 44. stavka 2., kao i proizvodi i tehnologije koji potječu iz tih aktivnosti, ne smiju podlijegati nikakvoj kontroli ni ograničavanju nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje, bilo izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih pravnih subjekata, među ostalim u smislu prijenosa tehnologije.
12. Kad je riječ o aktivnostima iz članka 44. stavka 1. točaka (a), (c) i (d), procijenjeni trošak komponenata podrijetlom iz Unije ne smije biti niži od 65 % procijenjenog troška krajnjeg proizvoda. Nijedna komponenta ne smije potjecati iz trećih zemalja koje su u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i država članica, uključujući poštovanje načela dobrosusjedskih odnosa.
13. Kad je riječ o aktivnostima iz članka 44. stavka 1. točaka (a), (c) i (d), primatelji i ugovaratelji moraju moći donositi odluke, bez ograničenja koja bi im nametnule treće zemlje ili subjekti iz trećih zemalja, o definiciji, prilagodbi i razvoju dizajna obrambenog proizvoda koji je nabavljen ili za koji se podupire povećanje proizvodnog kapaciteta, što uključuje zakonsko pravo na zamjenu ili uklanjanje komponenata koje podliježu ograničenjima koja su uvele treće zemlje ili subjekti iz trećih zemalja.
14. Kad je riječ o aktivnostima iz članka 44. stavka 1. točaka (c) i (d), u programu rada može se navesti da će se zahtjevi prihvatljivosti utvrđeni u stavcima 10. i 11. ovog članka ocjenjivati na kraju aktivnosti.
15. Osim za aktivnosti iz članka 44. stavka 2. ili osim ako je drukčije navedeno u programima rada, potpora Unije dodjeljuje se samo za aktivnosti koje provode:
 - (a) pravni subjekti koji surađuju u okviru konzorcija koji se sastoji od najmanje tri prihvatljiva pravna subjekta s poslovnim nastanom u najmanje tri države članice ili pridružene zemlje. Najmanje tri od tih prihvatljivih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u najmanje dvije države članice ili pridružene zemlje tijekom cijelog razdoblja provedbe aktivnosti ne smiju biti pod izravnom ili neizravnom kontrolom istog pravnog subjekta niti pod međusobnom kontrolom;
 - (b) ili struktura za europski program naoružanja uspostavljena u skladu s Uredbom (EU) [XXX][EDIP].

16. Ako se na razini Unije uspostavi registar s ciljem povećanja dostupnosti proizvoda koji omogućuju ili unapređuju mobilnost, prijevoz ili raspoređivanje vojnog osoblja, opreme ili potrepština, proizvodi za koje se potpora dodjeljuje na temelju članka 45.a moraju se registrirati u tom registru za potrebe stavljanja tog proizvoda na raspolaganje Uniji ili državama članicama.
17. Za aktivnosti povezane sa zajedničkom nabavom, održavanjem i dostupnošću u području obrane, kako je navedeno u članku 48., prihvatljivi su samo sljedeći pravni subjekti:
 - (a) javni naručitelji država članica ili pridruženih zemalja;
 - (b) međunarodne organizacije;
 - (c) strukture za europski program naoružanja uspostavljene u skladu s Uredbom (EU) [XXX] [EDIP];
 - (d) Europska obrambena agencija.
18. Neovisno o članku 201. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, provjerava se samo financijski kapacitet koordinatora konzorcija.
19. U skladu s člankom 153. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 odboru za evaluaciju mogu pomagati neovisni vanjski stručnjaci koji imaju valjano uvjerenje o sigurnosnoj provjeri, ako je to potrebno na temelju programa rada. Odstupajući od članka 242. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, popis neovisnih stručnjaka ne objavljuje se.

Članak 52.

Stope financiranja

1. Za aktivnosti iz članka 44. stavka 1. točke (a) potpora Unije može pokriti do 100 % prihvatljivih troškova.
2. Za aktivnosti iz članka 44. stavka 1. točke (b), kojima se podupiru istraživanja i inovacije u području obrane, potpora Unije može pokriti do 100 % prihvatljivih troškova.
3. Za aktivnosti iz članka 44. stavka 1. točke (b), kojima se podupire razvoj obrambenih tehnologija i sposobnosti, potpora Unije može pokriti do 50 % prihvatljivih troškova ili, za nabavu usluga istraživanja i razvoja, do 50 % procijenjene vrijednosti ugovora.
4. Za aktivnosti iz članka 44. stavka 1. točke (c) potpora Unije može pokriti do 50 % prihvatljivih troškova.
5. Za aktivnosti iz članka 44. stavka 1. točke (d) potpora Unije može pokriti do 25 % procijenjene vrijednosti zajedničke nabave.
6. Za aktivnosti iz članka 44. stavka 1. točke (e) potpora Unije može pokriti:
 - (a) ako se aktivnošću podupire nabava koju provode države članice, do 25 % procijenjene vrijednosti nabave;
 - (b) ako je cilj aktivnosti pomoći državama članicama u pristupu prijevoznim i logističkim resursima, do 100 % prihvatljivih troškova.
7. Kako bi se na odgovarajući način uzela u obzir posebna situacija dotičnog strateškog partnera, potpora Unije može pokriti do 100 % prihvatljivih troškova za aktivnosti iz članka 44. stavka 1. točke (f).

8. Odstupajući od članka 184. stavka 6. Financijske uredbe, za aktivnosti iz članka 44. stavka 1. točaka (a) i (b) odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može odobriti ili nametnuti, u obliku paušalnih stopa, financiranje neizravnih troškova korisnika do najviše 25 % ukupnih prihvatljivih izravnih troškova, isključujući pritom izravne prihvatljive troškove za podugovaranje, financijsku potporu trećim stranama i sve jedinične troškove ili jednokratne iznose koji uključuju neizravne troškove.

Članak 53.

Kriteriji za dodjelu

1. Kako je navedeno u programima rada, prijedlozi aktivnosti ocjenjuju se u skladu s kriterijima za dodjelu usmjerenima na izvrsnost:
- (a) kvaliteta i učinkovitost provedbe aktivnosti;
 - (b) ciljevi, prioriteti i očekivani rezultati utvrđeni za odgovarajuću aktivnost, posebno na temelju evaluacije prema jednom ili više sljedećih kriterija kako je navedeno u programima rada: (i) doprinos izvrsnosti u području obrane, (ii) inovacijski kapaciteti, (iii) prekogranična suradnja, posebno s MSP-ovima i poduzećima srednje tržišne kapitalizacije koji donose znatnu dodanu vrijednost aktivnosti, (iv) konkurentnost, (v) povećanje proizvodnih kapaciteta i dostupnosti, (vi) smanjenje vremena potrebnog za proizvodnju, (vii) povećanje interoperabilnosti, (viii) povećanje zamjenjivosti i (ix) sigurnost opskrbe u cijeloj Uniji kao odgovor na utvrđene rizike, uključujući prije svega visoku izloženost riziku od ostvarenja konvencionalnih vojnih prijetnji.

Članak 54.

Vlasništvo nad rezultatima

1. Ako se potpora Unije pruža u obliku bespovratnih sredstava, institucije, tijela, uredi ili agencije Unije, kao i tijela koja dodjeljuju ta sredstva, na zahtjev dobivaju prava pristupa rezultatima, bez plaćanja naknade za licenciju, u svrhu razvoja, provedbe i praćenja postojećih politika ili programa Unije u područjima svoje nadležnosti te pravo da trećim stranama dodjeljuju ili da od primatelja sredstava zatraže da oni trećim stranama dodjeljuju neisključive licencije za iskorištavanje rezultata pod poštenim i razumnim uvjetima koje treba utvrditi u ugovornim odnosima između zainteresiranih strana, bez prava podlicenciranja, osim ako je drukčije navedeno u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava.
2. Ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila za kontrolu izvoza u okviru nadležnosti država članica i pridruženih zemalja:
- (a) nacionalna tijela država članica i pridruženih zemalja imaju pravo pristupa posebnim izvješćima o aktivnostima koje se financiraju na temelju članka 44. stavka 1. točke (b). Takva prava pristupa dodjeljuju se bez plaćanja naknade za licenciju, a Komisija ih prenosi državama članicama i pridruženim zemljama nakon što osigura da su uspostavljene odgovarajuće obveze u pogledu povjerljivosti;
 - (b) nacionalna tijela država članica i pridruženih zemalja koriste posebno izvješće isključivo za svrhe povezane s korištenjem među njihovim oružanim snagama, snagama sigurnosti ili obavještajnim snagama ili u njihovu korist, među ostalim u okviru njihovih programa suradnje. Takvo korištenje uključuje studije, evaluaciju,

procjenu, istraživanje, dizajn, prihvata i certifikaciju proizvoda, upotrebu, obuku i zbrinjavanje, kao i procjenu i izradu tehničkih zahtjeva za nabavu;

- (c) ako su dvije države članice ili više njih ili dvije pridružene zemlje ili više njih zajednički sklopile, multilateralno ili u okviru Unije, jedan ili više ugovora s jednim ili više primatelja kako bi zajedno dodatno razvile rezultate aktivnosti za koje se potpora iz Fonda dodjeljuje na temelju članka 45. stavka 1. točke (b), one imaju prava pristupa tim rezultatima ako su ti rezultati u vlasništvu tih primatelja i potrebni su za izvršenje ugovora. Takva prava pristupa odobravaju se bez plaćanja naknade za licenciju i pod posebnim uvjetima čiji je cilj osigurati da se ta prava koriste samo za potrebe ugovora i da su uspostavljene odgovarajuće obveze u pogledu povjerljivosti;
 - (d) kad je riječ o aktivnostima kojima se podupire razvoj obrambenih tehnologija i kapaciteta, prava pristupa rezultatima razvojnih aktivnosti dodjeljuju se nacionalnim tijelima koja sufinanciraju aktivnost pod poštenim i razumnim uvjetima dogovorenima s primateljima koji ostvaruju te rezultate. Uvjeti za ostvarivanje takvog prava pristupa definiraju se u ugovornom odnosu između primatelja i nacionalnih tijela koja sufinanciraju aktivnost;
 - (e) kad je riječ o aktivnostima kojima se podupire jačanje obrambene industrije, širenje ili uspostava strateških proizvodnih kapaciteta, Komisija može državama članicama i pridruženim zemljama na zahtjev dostaviti relevantnu dokumentaciju o aktivnosti kako bi se izbjeglo dvostruko financiranje istih troškova;
 - (f) ako Unija podupire zajedničku nabavu obrambenih proizvoda, države članice sudionice i pridružene zemlje drugim državama članicama i pridruženim zemljama na zahtjev dostavljaju relevantne informacije, kao što su glavne značajke, performanse, jedinični troškovi i rokovi isporuke, kako bi im se omogućilo da se pridruže nabavi u kasnijoj fazi pod poštenim i razumnim uvjetima;
 - (g) takva prava pristupa uključuju pravo na ovlašćivanje drugih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji ili pridruženim zemljama za korištenje rezultata u njihovo ime, prema potrebi pod uvjetima povjerljivosti.
3. Svaki prijenos vlasništva nad rezultatima ili dodjela isključivih licenci za rezultate ostvarene uz potporu pravnim subjektima sa sjedištem u nepridruženim trećim zemljama ili subjektima iz nepridruženih trećih zemalja podliježe prethodnoj obavijesti i odobrenju Komisije ili nadležnih tijela relevantne države članice ili pridružene zemlje u roku od tri godine nakon završnog plaćanja za predmetnu aktivnost, pod uvjetima kojima se osigurava zaštita sigurnosnih i obrambenih interesa Unije.

Članak 55.

Dodatna primjenjiva pravila o klasificiranim podacima

1. Fizičke osobe s boravištem i pravne osobe sa sjedištem u trećoj zemlji mogu postupati s klasificiranim podacima Unije u vezi s Programom samo ako se u tim zemljama na njih primjenjuju sigurnosni propisi kojima se osigurava razina zaštite koja je barem jednakovrijedna onoj predviđenoj sigurnosnim propisima Komisije i Vijeća utvrđenima u Odluci (EU, Euratom) 2015/444, odnosno Odluci 2013/488/EU.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 13. Odluke 2013/488/EU ni pravila o gospodarskoj sigurnosti utvrđena u Odluci (EU, Euratom) 2015/444, fizička ili pravna osoba, treća zemlja ili međunarodna organizacija može dobiti pristup klasificiranim podacima

Unije ako se to u konkretnom pojedinačnom slučaju pokaže potrebnim s obzirom na prirodu i sadržaj tih podataka, primateljevu potrebu da bude upoznat s njima i stupanj koristi za Uniju.

3. Kad je riječ o aktivnostima koje uključuju ili sadržavaju klasificirane podatke ili u okviru kojih su takvi podaci potrebni, relevantno tijelo za financiranje u dokumentima koji se odnose na poziv na podnošenje prijedloga ili u natječajnoj dokumentaciji navodi mjere i zahtjeve potrebne kako bi se zajamčila sigurnost takvih podataka na odgovarajućoj razini.
4. Jednakovrijednost sigurnosnih propisa koji se primjenjuju u pojedinoj trećoj zemlji ili koje primjenjuje određena međunarodna organizacija utvrđuje se u sporazumu o sigurnosti podataka koji prema potrebi uključuje pitanja gospodarske sigurnosti i koji je sklopljen ili se mora sklopiti između Unije i predmetne treće zemlje ili međunarodne organizacije u skladu s postupkom iz članka 218. UFEU-a i uzimajući u obzir članak 13. Odluke 2013/488/EU.
5. Sigurnosni okvir za pružanje odgovarajuće zaštite klasificiranih novostečenih podataka dobivenih provedbom aktivnosti koja se financira na temelju ovog odjeljka uspostavlja se u skladu s Odlukom (EU, Euratom) 2015/444 i provedbenim pravilima, uz pomoć stručnjaka za sigurnost koje imenuju države članice i pridružene zemlje na čijem državnom području korisnici imaju poslovni nastan. Države članice i pridružene zemlje u okviru rada Komisijine stručne skupine za sigurnost (ComSEG) dostavljaju Komisiji zajednički dogovoreni vodič za stupnjeve tajnosti. Ako te države članice i pridružene zemlje ne izrade takav poseban zajednički dogovoren vodič za stupnjeve tajnosti, Komisija uspostavlja sigurnosni okvir za aktivnost u skladu s primjenjivim sigurnosnim odredbama Komisije. Klasificirani novostečeni podaci nastali u okviru provedbe aktivnosti koja se financira na temelju ovog odjeljka ne smiju se dalje diseminirati bez potvrde da im je potreban nužan pristup, o čemu se trebaju dogovoriti države članice sudionice i pridružene zemlje. Primjenjivi sigurnosni okvir za aktivnost mora u svakom slučaju biti uspostavljen prije potpisivanja sporazuma o dodjeli financijskih sredstava.

Članak 56.

Savjetodavni odbor za obrambenu industriju

1. Osniva se Savjetodavni odbor za obrambenu industriju.
2. Opća je zadaća Odbora pomagati Komisiji i pružati joj savjete i preporuke u skladu s ovom Uredbom. Odbor prije svega pruža savjete o dugoročnoj strategiji ulaganja za sastavnicu politike koja se odnosi na obranu.
3. Odbor za obrambenu industriju sastoji se od predstavnika država članica, Komisije i Visokog predstavnika / čelnika Agencije. Svaka država članica imenuje po jednog predstavnika i jednog zamjenika.

ODJELJAK 3.

SVEMIRSKI SUSTAVI I PROVEDBA SVEMIRSKÉ POLITIKE

Članak 57.

Posebne odredbe

1. Aktivnosti za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog odjeljka moraju doprinositi općim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 1. i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (e).
2. Potpora za aktivnosti koja se dodjeljuje na temelju ovog odjeljka financira se iz proračuna utvrđenog u članku 4. stavku 2. točki (e) i svih dodatnih doprinosa dodijeljenih u skladu s člankom 6.

Članak 58.

Komponente

1. Svemirski sustavi i svemirska politika Unije provode se posebno putem sljedećih komponenata:
 - (a) određivanje položaja, navigacija i mjerenje vremena (PNT), uključujući potkomponente Galileo i EGNOS;
 - (b) promatranje Zemlje (EO), uključujući potkomponente Copernicus i usluga promatranja Zemlje za državne potrebe (EOGS);
 - (c) sigurna povezivost, uključujući potkomponente Infrastruktura EU-a za otpornost, međusobnu povezanost i sigurnost putem satelita (IRIS²) i državne satelitske komunikacije (GOVSATCOM);
 - (d) svijest o situaciji u svemiru (SSA), uključujući potkomponente nadzor i praćenje u svemiru (SST), svemirske meteorološke pojave (SWE) i objekti u blizini Zemlje (NEO);
 - (e) pristup svemiru;
 - (f) komercijalizacija svemira i svemirsko gospodarstvo;
 - (g) tehnološka suverenost, istraživanja i inovacije.

U programima rada donesenima u skladu s odredbama ove Uredbe iz ovog odjeljka u poseban se dio uključuju aktivnosti u okviru stupa Konkurentnost i društvo za koje se potpora dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) [XXX] [Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa] te se osigurava usklađenost s tim aktivnostima, uzimajući u obzir posebna pravila iz ovog odjeljka.

Članak 59.

Određivanje položaja, navigacija i mjerenje vremena (PNT)

1. Komponenta „određivanje položaja, navigacija i mjerenje vremena (PNT)” (potkomponente Galileo i EGNOS), za koju se potpora dodjeljuje na temelju ovog odjeljka, pruža dugoročne, najsuvremenije i sigurne usluge određivanja položaja, navigacije i mjerenja vremena, bez prekida, među ostalim u nepovoljnim uvjetima, i

kad god je to moguće na globalnoj razini, te može podupirati političke prioritete Unije.

2. Prihvatljive aktivnosti komponente PNT uključuju:
 - (a) barem upravljanje, rad, održavanje, stalno unapređivanje i zaštitu svemirske i zemaljske infrastrukture i pruženih usluga;
 - (b) razvoj usluga PNT-a te razvoj i uvođenje budućih generacija sustava, među ostalim za nisku Zemljinu orbitu (LEO-PNT);
 - (c) aktivnosti istraživanja i razvoja kojima se podupire modernizacija infrastrukture („uspostavna istraživanja i razvoj”) i razvoj aplikacija, korisničke tehnologije, normizacije i certifikacije („primijenjena istraživanja i razvoj”);
 - (d) suradnju s drugim regionalnim ili globalnim satelitskim navigacijskim sustavima, među ostalim radi olakšavanja kompatibilnosti i interoperabilnosti te promicanja uloge Unije kao globalnog aktera u svemirskom sektoru, poticanja međunarodne suradnje i podupiranja europske svemirske diplomacije.
3. Usluge koje pruža Unijina komponenta PNT obuhvaćaju:
 - (a) otvorenu uslugu za potrošače (OS);
 - (b) uslugu visoke točnosti za profesionalnu ili komercijalnu uporabu (HAS);
 - (c) autentifikaciju navigacijskih poruka otvorene usluge (OSNMA) za autentifikaciju Galileove otvorene usluge;
 - (d) javnu reguliranu uslugu (PRS) ograničenu na korisnike koje ovlaste vlade;
 - (e) uslugu za upozoravanje u hitnim situacijama s više opasnosti (EWSS);
 - (f) uslugu mjerenja vremena (TS);
 - (g) uslugu svemirske navigacije za operatore svemirske imovine;
 - (h) globalnu samostalnu uslugu za traganje i spašavanje, među ostalim za državne korisnike, koja uključuje kapacitete za dvosmjernu komunikaciju kao potporu operacijama spašavanja (SAR);
 - (i) usluge za zaštitu ljudskog života za korisnike kojima je sigurnost ključna, uključujući civilno zrakoplovstvo, pomorstvo i druge prometne primjene (SoL);
 - (j) uslugu diseminacije podataka (EDAS);
 - (k) usluge praćenja radiofrekvencijskih smetnji za razne zajednice ovlaštenih korisnika svih svemirskih komponenata;
 - (l) doprinos komplementarnim uslugama PNT-a, čime će se povećati otpornost u slučaju poremećaja u uslugama koje se pružaju u okviru komponente PNT.
4. PRS je besplatan za države članice, Vijeće, Komisiju, ESVD i, prema potrebi, propisno ovlaštene agencije Unije. Usluge u okviru komponente PNT pružaju se kao prioritet nad područjima svih država članica i trećih zemalja koje sudjeluju u potkomponentama PNT-a koja su geografski smještena u Europi.
5. Komisija može provedbenim aktima donijeti mjere potrebne za uspostavu i reguliranje politika pristupa podacima i uslugama PNT-a. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 83. stavka 2.

Članak 60.

Promatranje Zemlje

1. Sustav za promatranje Zemlje (EO) sastoji se od Copernicusa i usluge promatranja Zemlje za državne potrebe (EOGS). Copernicus je operativni, autonomni, civilni sustav za promatranje Zemlje usmjeren na korisnike, pod civilnim nadzorom, koji se temelji na postojećim nacionalnim i europskim kapacitetima. Nudi geoinformacijske podatke i usluge i obuhvaća satelite, zemaljsku infrastrukturu, objekte za obradu podataka i informacija te distribucijsku infrastrukturu, na temelju politike besplatnih, potpunih i otvorenih podataka i, prema potrebi, integrira potrebe i zahtjeve u pogledu sigurnosti.
2. Copernicus ujedno podupire oblikovanje, provedbu i praćenje politika Unije i njezinih država članica, posebno u području okoliša, klimatskih promjena, mora, pomorstva, atmosfere, poljoprivrede i ruralnog razvoja, očuvanja kulturne baštine, civilne zaštite, praćenja infrastrukture, sigurnosti i zaštite, kao i digitalnog gospodarstva, u okviru sastavnice politike „digitalno vodstvo”, koja će biti usklađena s ciljevima Copernicusa.
3. Copernicus promiče međunarodnu koordinaciju sustavâ za promatranje Zemlje i povezane razmjene podataka radi jačanja svoje globalne dimenzije i komplementarnosti, uzimajući u obzir međunarodne sporazume i procese koordinacije.
4. „Temeljni korisnici Copernicusa” su institucije i tijela Unije te europska, nacionalna ili regionalna javna tijela u Uniji ili pridruženim trećim zemljama kojima je povjerena zadaća pružanja javne usluge za potrebe definiranja, provedbe, izvršavanja ili praćenja javnih civilnih politika, kao što su politika okoliša, civilne zaštite, sigurnosti, uključujući sigurnost infrastrukture, ili sigurnosne politike, koja imaju koristi od podataka Copernicusa i informacija Copernicusa te imaju dodatnu ulogu u evoluciji Copernicusa.
5. Kako bi se osigurao njegov kontinuitet i razvoj te stalno ispunjavale potrebe korisnika, posebno institucija i tijela Unije te europskih, nacionalnih ili regionalnih javnih tijela u Uniji ili pridruženim trećim zemljama, Copernicus čine:
 - (a) infrastruktura Copernicusa, uključujući razvoj, uvođenje i rad Sentinela Copernicusa, pristup svemirskim podacima trećih strana o promatranju Zemlje i trajan pristup *in situ* i drugim pomoćnim podacima, uključujući moguće doprinose međunarodnim *in situ* mrežama;
 - (b) usluge Copernicusa, uključujući praćenje stanja okoliša na globalnoj razini za kopneni okoliš, klimatske promjene, atmosferu i morski okoliš; usluge upravljanja kriznim situacijama; usluge prevencije i pripravnosti; sigurnosne usluge unutar Unije, uključujući pomorski nadzor i nadzor granica; potporu vanjskom djelovanju Unije i zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici;
 - (c) pristup podacima Copernicusa i njihova distribucija, uključujući infrastrukturu i usluge za osiguravanje otkrivanja, gledanja, pristupa, distribucije i iskorištavanja te dugoročnog očuvanja podataka i informacija Copernicusa na način prilagođen korisnicima, posebno sinergije s drugim podatkovnim prostorima, kao što su podatkovni prostor u okviru europskog zelenog plana ili digitalni blizanci;

- (d) Komisija može provedbenim aktima donijeti tehničke specifikacije koje se odnose na prihvatljive aktivnosti iz stavka 4. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 83. stavka 2.
6. Komisija može donositi i delegirane akte u skladu s člankom 84. radi dopune politike podataka i informacija Copernicusa u pogledu sigurnosnih ograničenja te specifikacija, uvjeta i postupaka za pristup i korištenje podataka i informacija Copernicus.
7. EOGS osigurava bolju svjesnost o stanju kao potporu pripravnosti, donošenju odluka i djelovanju Unije i država članica u području sigurnosti i obrane. EOGS ponajprije obuhvaća satelite, zemaljsku infrastrukturu, objekte za obradu podataka i informacija te distribucijsku infrastrukturu. Pruža sigurne, pouzdane, pravodobne, postojeće i ciljane podatke o promatranju Zemlje iz svemira i jača postojeće i planirane kapacitete. Dopunjuje i nadograđuje postojeće kapacitete koje pruža Satelitski centar Europske unije, uključujući one iz država članica. EOGS može pružati i dodatne informacije uz usluge Copernicusa, posebno za civilnu zaštitu i sigurnost.
8. EOGS čine:
- (a) infrastruktura EOGS-a, uključujući razvoj i rad novih svemirskih misija za promatranje Zemlje namijenjenih za osjetljive državne primjene; pristup komplementarnim svemirskim podacima trećih strana o promatranju Zemlje; pristup *in situ* podacima i drugim popratnim podacima;
 - (b) usluge EOGS-a, uključujući aktivnosti za generiranje geoprostornih informacija s dodanom vrijednošću ograničenih na korisnike koje ovlaste vlade za osjetljive situacije u kojima je potrebna svjesnost o stanju, kao potpora pripravnosti i donošenju odluka u području sigurnosti i obrane;
 - (c) pristup podacima EOGS-a i njihova distribucija, uključujući infrastrukturu i usluge za siguran pristup, distribuciju i iskorištavanje te dugoročno očuvanje podataka i informacija EOGS-a.
9. Komisija može provedbenim aktima donijeti tehničke specifikacije koje se odnose na prihvatljive aktivnosti EOGS-a iz stavka 8. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 83. stavka 2.
10. Komisija ili države članice propisno ovlašćuju korisnike EOGS-a, koji trebaju ispunjavati opće sigurnosne zahtjeve iz članka 69. Sljedeći subjekti mogu biti ovlašteni kao korisnici EOGS-a:
- (a) javno tijelo Unije ili države članice ili tijelo kojem je povjereno izvršavanje javnih ovlasti;
 - (a) fizička ili pravna osoba koja djeluje u ime i pod kontrolom subjekta iz točke (a).
11. Države članice mogu doprinijeti EOGS-u satelitskim kapacitetima, lokacijama za zemaljski segment ili dijelom objekata zemaljskog segmenta.
12. Agencije Unije mogu dobiti pristup EOGS-u samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obavljanje njihovih zadaća i u skladu s detaljnim pravilima utvrđenima u administrativnom dogovoru sklopljenom između predmetne agencije i institucije Unije koja je nadzire.
13. Aktivnosti istraživanja i razvoja podupiru razvoj Copernicusa i EOGS-a, uključujući njihove usluge, te primijenjeno istraživanje i razvoj za aplikacije i korisničku tehnologiju za prihvaćanje usluga promatranja Zemlje.

Članak 61.

Sigurna povezivost

1. Komponenta „sigurna povezivost” obuhvaća:
 - (a) osiguravanje dugoročne dostupnosti pouzdanih, sigurnih i troškovno učinkovitih usluga za državne potrebe i usluga GOVSATCOM-a;
 - (b) omogućivanje komercijalnih usluga programa IRIS²;
 - (c) omogućivanje, ako je to moguće, razvoja komunikacijskih i dodatnih nekomunikacijskih usluga, posebno poboljšanjem aktivnosti i komponenata iz ovog odjeljka, stvaranjem sinergija među njima i širenjem njihovih kapaciteta i usluga, kao i razvoja nekomunikacijskih usluga koje se trebaju pružati državama članicama smještanjem dodatnih satelitskih podsustava, uključujući korisni teret;
 - (d) poboljšanje sigurne povezivosti na zemljopisnim područjima od strateškog interesa, kao što su Afrika i Arktik, kao i Baltik, Crno more, sredozemna područja te Atlantik.
2. Ova komponenta obuhvaća sljedeće prihvatljive aktivnosti:
 - (a) određivanje, osmišljavanje, razvoj, validaciju i povezane aktivnosti uvođenja za svemirsku i zemaljsku infrastrukturu koja je potrebna za pružanje usluga programa IRIS² za državne potrebe;
 - (b) aktivnosti iskorištavanja za pružanje usluga programa IRIS² za državne potrebe, koje se sastoje od rada, održavanja, kontinuiranog unapređivanja i zaštite svemirske i zemaljske infrastrukture, uključujući opskrbljivanje zalihama i upravljanje zastarijevanjem;
 - (c) postupnu integraciju EuroQCI-ja u sustav za sigurnu povezivost;
 - (d) istraživanje i razvoj aktivnosti za buduće generacije svemirske i zemaljske infrastrukture, razvoj usluga programa IRIS² za državne potrebe i usluga GOVSATCOM-a, tehnološki razvoj, posebno kako bi se osigurala tehnološka suverenost Unije, i prihvaćanje usluga sigurne povezivosti, uključujući aktivnosti povezane s projektiranjem, razvojem i proizvodnjom korisničkih terminala;
 - (e) nabavu i stavljanje na raspolaganje državnih i komercijalnih satelitskih komunikacijskih kapaciteta, usluga i korisničke opreme potrebnih za udruživanje i dijeljenje usluga GOVSATCOM-a, te kapaciteta, usluga i korisničke opreme koje na raspolaganje stavljaju:
 1. sudionici GOVSATCOM-a kako je navedeno u stavku 17.; ili
 2. pravne osobe propisno akreditirane za pružanje satelitskih komunikacijskih kapaciteta ili usluga u skladu s postupkom za sigurnosnu akreditaciju iz članka 69., koji se provodi u skladu općim sigurnosnim zahtjevima iz članka 77.
3. Infrastrukture programa IRIS² i GOVSATCOM-a uključuju sljedeće zahtjeve:
 - (a) infrastruktura programa IRIS² modularna je i sastoji se od državne infrastrukture i komercijalne infrastrukture. Uključuje sve relevantne zemaljske i svemirske segmente koji su potrebni za pružanje usluga za državne potrebe, uključujući relevantne kontrolne centre;
 - (b) komercijalna infrastruktura sustava za sigurnu povezivost u okviru programa IRIS² mora obuhvaćati sve svemirske i zemaljske resurse osim onih koji su dio državne

infrastrukture. Komercijalna infrastruktura ne smije ometati rad ni sigurnost državne infrastrukture. Komercijalnu infrastrukturu i sve povezane rizike u cijelosti financira privatni sektor;

- (c) u državnoj infrastrukturi programa IRIS² smještaju se, ovisno o slučaju, dodatni satelitski podsustavi, posebno korisni teret, koji se mogu koristiti kao dio svemirske infrastrukture drugih svemirskih komponenata ECF-a, kao i satelitski podsustavi koji se koriste za pružanje nekomunikacijskih usluga državama članicama;
 - (d) infrastruktura GOVSATCOM-a mora obuhvaćati infrastrukturu potrebnu za pružanje usluga GOVSATCOM-a, posebno GOVSATCOM-ov centar;
 - (e) zemaljski i svemirski segmenti iz stavaka 3. i 4. i njihov rad moraju biti u skladu s općim sigurnosnim zahtjevima iz članka 77. stavka 3.
4. Pružanje usluga sigurne povezivosti osigurava se kako je utvrđeno u portfelju usluga i u skladu s operativnim zahtjevima te sa sigurnosnim zahtjevima iz članka 77. Pružanje usluga GOVSATCOM-a mora biti u skladu i s pravilima o dijeljenju i određivanju prioriteta iz stavka 9.
 5. Pristup uslugama GOVSATCOM-a i uslugama programa IRIS² za državne potrebe besplatan je za institucijske i državne korisnike, osim ako Komisija utvrdi politiku određivanja cijena u skladu sa stavkom 11.
 6. Komisija provedbenim aktima donosi portfelj usluga GOVSATCOM-a i usluga programa IRIS² za državne potrebe, uključujući usluge za korisnike koje ovlaste vlade na temelju komercijalne infrastrukture.
 7. Komisija provedbenim aktima donosi operativne zahtjeve za usluge GOVSATCOM-a i usluge programa IRIS² za državne potrebe.
 8. Pri dijeljenju i određivanju prioriteta usluga GOVSATCOM-a prednost se daje korisnicima GOVSATCOM-a u skladu s tim koliko su relevantni i ključni. Komisija provedbenim aktima donosi detaljna pravila o dijeljenju i određivanju prioriteta kapaciteta, usluga i korisničke opreme GOVSATCOM-a. Komisija provedbenim aktima donosi i detaljna pravila za pružanje usluga programa IRIS² za državne potrebe. Pri donošenju tih akata Komisija uzima u obzir očekivanu potražnju za razne scenarije korištenja, analizu sigurnosnih rizika za te scenarije korištenja i, prema potrebi, troškovnu učinkovitost.
 9. Ako se analizom rizika i očekivane potražnje iz stavka 11. pokaže da postoji manjak kapaciteta ili ako potražnja premašuje pristupni kapacitet za usluge programa IRIS² za državne potrebe, što može dovesti do narušavanja tržišta, Komisija može provedbenim aktima donijeti politiku određivanja cijena. Donošenjem politike određivanja cijena Komisija osigurava da se pružanjem usluga GOVSATCOM-a i usluga programa IRIS² za državne potrebe ne narušava tržišno natjecanje, da ne dođe do manjka tih usluga i da utvrđena cijena ne dovede do prekomjerne naknade za ugovore iz stavka 20.
 10. Provedbeni akti iz stavaka od 9. do 12. donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 83. stavka 3.
 11. Države članice, Vijeće, Komisija i ESVD sudionici su komponente „sigurna povezivost” u mjeri u kojoj ovlašćuju korisnike ili pružaju satelitske komunikacijske kapacitete, lokacije za zemaljski segment ili dio objekata zemaljskog segmenta.

12. Agencije Unije mogu postati sudionici komponente „sigurna povezivost” samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obavljanje njihovih zadaća i u skladu s detaljnim pravilima utvrđenima u administrativnom dogovoru sklopljenom između predmetne agencije i institucije Unije koja je nadzire.
13. Treće zemlje i međunarodne organizacije mogu postati sudionici komponente „sigurna povezivost” na temelju posebnog međunarodnog sporazuma sklopljenog u skladu s člankom 218. UFEU-a i člankom 11. stavkom 3. ove Uredbe.
14. Sudionici moraju propisno ovlastiti korisnike usluga za državne potrebe za korištenje usluga GOVSATCOM-a ili usluga programa IRIS² za državne potrebe, a korisnici moraju poštovati opće sigurnosne zahtjeve iz članka 77. stavka 3. Sljedeći subjekti mogu biti ovlašteni kao korisnici usluga GOVSATCOM-a ili usluga programa IRIS² za državne potrebe:
 - (a) javno tijelo Unije ili države članice ili tijelo kojem je povjereno izvršavanje javnih ovlasti;
 - (b) fizička ili pravna osoba koja djeluje u ime i pod kontrolom subjekta iz točke (a).
15. IRIS² se provodi putem ugovora o koncesiji. Ako ugovor o koncesiji za IRIS² ne bude dodijeljen, Komisija osigurava optimalnu provedbu nabavom, ovisno o slučaju, ugovora o nabavi robe, ugovora o pružanju usluga ili ugovora o radovima ili mješovitog ugovora.
16. Komisija poduzima mjere potrebne da se osigura kontinuitet usluga programa IRIS² za državne potrebe u slučaju da ugovaratelji iz ovog članka ne mogu ispuniti svoje obveze.
17. Ugovorima iz ovog članka posebno se osigurava da se pri pružanju usluga na temelju komercijalne infrastrukture programa IRIS² štite ključni interesi Unije i poštuju ciljevi potkomponente. Ti ugovori moraju sadržavati i odgovarajuće zaštitne mjere kako bi se izbjegla prekomjerna naknada za ugovaratelje iz ovog članka, narušavanje tržišnog natjecanja, sukobi interesa, neopravdana diskriminacija ili bilo koja druga skrivena neizravna prednost. Takve zaštitne mjere mogu uključivati obvezu računovodstvenog razdvajanja pružanja usluga programa IRIS² za državne potrebe i pružanja komercijalnih usluga programa IRIS², uključujući uspostavu subjekta koji je strukturno i pravno odvojen od vertikalno integriranog operatera za pružanje usluga za državne potrebe te osiguravanje otvorenog, poštenog, razumnog i nediskriminirajućeg pristupa infrastrukturi potrebnoj za pružanje komercijalnih usluga. Ugovorima se mora osigurati i ispunjavanje uvjeta prihvatljivosti tijekom cijelog njihova trajanja.
18. Ako se državne i komercijalne usluge programa IRIS² oslanjaju na zajedničke podsustave ili sučelja kako bi se osigurala sinergija, u ugovorima iz ovog članka mora se utvrditi i koja su od tih sučelja i zajedničkih podsustava dio državne infrastrukture kako bi se osigurala zaštita sigurnosnih interesa Unije i njezinih država članica.
19. Komercijalnu infrastrukturu iz stavka 3. u potpunosti financiraju ugovaratelji iz ovog članka kako bi se ispunio cilj iz stavka 1. točke (b).

Članak 62.

Nadzor i praćenje u svemiru (SST)

1. Potkomponenta SST u okviru svijesti o situaciji u svemiru uključuje:
 - (a) uspostavu, razvoj i rad mreže senzora država članica koja obuhvaća zemaljske i svemirske senzore SST-a država članica, koji se odabiru na temelju studija strukture, uključujući senzore razvijene u okviru Europske svemirske agencije ili koje je razvio komercijalni sektor Unije i senzore Unije čiji je cilj nadzor i praćenje svemirskih objekata te izrada autonomnog europskog kataloga svemirskih objekata;
 - (b) obradu i analizu podataka SST-a radi dobivanja informacija SST-a i oblikovanja usluga SST-a;
 - (c) pružanje usluga SST-a korisnicima SST-a;
 - (d) traženje, poticanje i podupiranje sinergija s inicijativama za promicanje razvoja i uvođenja tehnologija zbrinjavanja svemirskih letjelica na kraju operativnog životnog vijeka i tehnoloških sustava za sprečavanje i uklanjanje svemirskog otpada;
 - (e) suradnju, među ostalim na operativnoj razini, s međunarodnim inicijativama u koordinaciji svemirskog prometa;
 - (f) provedbu aktivnosti utvrđenih Uredbom (EU) [XXX] [sigurnost, otpornost i okolišna održivost svemirskih aktivnosti u Uniji];
 - (g) aktivnosti istraživanja i razvoja kojima se podupire razvoj SST-a, uključujući njegove usluge.
2. Unutar potkomponente SST pruža se i tehnička i administrativna potpora kako bi se osigurao prelazak s aktivnosti SST-a koje se provode u okviru ECF-a na aktivnosti SST-a koje se provode na temelju Uredbe (EU) 2021/696.
3. Partnerstvo za SST uspostavljeno na temelju Uredbe (EU) 2021/696 ostaje na snazi u okviru ECF-a. Komisija može provedbenim aktima donijeti detaljna pravila za uključivanje država članica u partnerstvo za SST u kasnijoj fazi. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 83. stavka 3.
4. Zadaće partnerstva za SST iz stavka 5. proširuju se kako bi se pridonijelo provedbi SST-a. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 84. radi dopune ovog stavka detaljnim popisom zadataka koje partnerstvo za SST treba obavljati.
5. Usluge SST-a besplatne su, dostupne u svakom trenutku bez prekida i prilagođene potrebama korisnika SST-a te obuhvaćaju:
 - (a) procjenu rizika od sudara svemirskih letjelica ili svemirskih letjelica i svemirskog otpada te potencijalno generiranje upozorenja za izbjegavanje sudara tijekom sljedećih faza misija svemirskih letjelica: lansiranja, ulaska u orbitu, dizanja u orbitu, rada u orbiti te zbrinjavanja;
 - (b) otkrivanje i utvrđivanje značajki fragmentacija, raspada ili sudara u orbiti;
 - (c) procjenu rizika od nekontroliranog ponovnog ulaska svemirskih objekata i svemirskog otpada u Zemljinu atmosferu te generiranje povezanih informacija, uključujući predviđanja o vremenu i vjerojatnom mjestu mogućeg udara;
 - (d) razvoj aktivnosti povezanih sa smanjenjem svemirskog otpada kako bi se smanjila njegova proizvodnja, sanacijom svemirskog otpada, praćenjem lansiranja nakon

utiskivanja, posebnim uslugama za konstelacije, uspostavom tržišta za usluge SST-a, pripremom sustava za operacije Cislunara, potporom za operacije i usluge u svemiru te tamnim i tihim nebom.

6. Usluge SST-a mogu obuhvaćati usluge za državne korisnike SST-a na temelju kataloga iz stavka 1. točke (a).
7. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi dopune popisa netemeljnih korisnika i određivanja usluga kojima mogu imati pristup.
8. Komisija može provedbenim aktima donijeti operativne zahtjeve i zahtjeve za pristup te sigurnosne i tehničke specifikacije za usluge SST-a. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 83. stavka 3.
9. U korisnike SST-a ubrajaju se:
 - (a) temeljni korisnici SST-a, koji imaju pristup svim uslugama SST-a: države članice, ESVD, Komisija, Vijeće, Agencija te javni i privatni vlasnici i operateri svemirskih letjelica s poslovnim nastanom u Uniji;
 - (b) netemeljni korisnici SST-a;
 - (c) državni korisnici SST-a za usluge za državne potrebe: tijela država članica, ESVD, Vijeće.
10. Komisija provedbenim aktima može donijeti detaljne odredbe o pristupu korisnika SST-a uslugama SST-a i relevantnim postupcima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 83. stavka 3.
11. Potkomponenta SST nije otvorena za sudjelovanje trećih zemalja, osim Norveške.

Članak 63.

Objekti u blizini Zemlje (NEO)

1. Cilj je potkomponente NEO u okviru svijesti o situaciji u svemiru praćenje rizika od prirodnih objekata u Sunčevu sustavu koji se približavaju Zemlji.
2. Prihvatljive aktivnosti u okviru potkomponente NEO obuhvaćaju aktivnosti relevantne za postizanje cilja iz stavka 1., posebno aktivnosti potpore povezane s održavanjem i unošenjem podataka u Unijin katalog fizičkih svojstava objekata u blizini Zemlje.
3. Prihvatljive su i aktivnosti istraživanja i razvoja koje pridonose razvoju NEO-a, uključujući njegove usluge, te primijenjeno istraživanje i razvoj za aplikacije i korisničku tehnologiju za prihvaćanje usluga NEO-a.

Članak 64.

Svemirske meteorološke pojave (SWE)

1. Cilj je potkomponente SWE pratiti i procjenjivati prirodne promjene povezane sa svemirskim meteorološkim pojavama, kao što su Sunčev vjetar i Sunčevi bljeskovi.
2. Prihvatljive aktivnosti u okviru potkomponente SWE sve su aktivnosti potrebne za pružanje svemirskih meteoroloških usluga, uključujući aktivnosti istraživanja i razvoja koje podupiru razvoj SWE-a, kao i njegovih usluga, te primijenjeno istraživanje i razvoj za aplikacije i korisničku tehnologiju za prihvaćanje usluga SWE-a.

3. Nastoji se osigurati dostupnost usluga SWE-a u bilo kojem trenutku bez prekida, a te usluge posebno se odnose na:
 - (a) područje svemira;
 - (b) područje PNT-a;
 - (c) područje EO-a;
 - (d) područje telekomunikacija/SATCOM-a.
4. Komisija može provedbenim aktima donijeti detaljne odredbe o uslugama SWE-a, uključujući zahtjeve i tehničke specifikacije koji se odnose na te usluge. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 83. stavka 3.

Članak 65.

Pristup svemiru

1. Pristup svemiru je sposobnost lansiranja i prijenosa svemirskih letjelica prema svemiru, u svemiru i iz njega.
2. Unija potiče autonoman i otporan pristup svemiru podupiranjem europskih pouzdanih i troškovno učinkovitih usluga lansiranja zajedno s usklađenim europskim pristupom, uzimajući u obzir ključne sigurnosne interese Unije i njezinih država članica.
3. U sinergiji s drugim Unijinim programima i financijskim instrumentima prihvatljive aktivnosti obuhvaćaju:
 - (a) nabavu i agregiranje usluga lansiranja za potrebe Unije i, na njihov zahtjev, agregiranje i zajedničku nabavu usluga lansiranja za potrebe država članica, međunarodnih organizacija i drugih javnih subjekata;
 - (b) pristup inovacijama u svemirskom sektoru, uključujući nadogradnju i razvoj novih tehnologija, sustava i usluga;
 - (c) razvoj, prilagodbu, izgradnju, održavanje i rad kritične zemaljske infrastrukture u Uniji, među ostalim objekata potrebnih za testiranje, lansiranje i obnavljanje pristupa svemirskim tehnologijama i uslugama.
4. Komisija uspostavlja upravljački odbor među europskim javnim subjektima, uključujući države članice, Agenciju osnovanu u skladu s Uredbom (EU) [XXX] [*buduća Uredba o osnivanju EUSPA-e*], druge relevantne međunarodne organizacije i javne subjekte, radi koordinacije europskih aktivnosti u području pristupa svemiru.
5. Kako bi se zaštitili sigurnosni interesi Unije, svemirsku imovinu državne infrastrukture lansiraju pružatelji usluga koji ispunjavaju uvjete prihvatljivosti i sudjelovanja utvrđene u članku 69.; lansiranje s državnog područja treće zemlje moguće je samo u opravdanim iznimnim okolnostima ili na temelju međunarodnog sporazuma kojim se predviđa takva aktivnost.

Članak 66.

Komercijalizacija svemira i svemirsko gospodarstvo

1. CASSINI je inicijativa Unije za svemirsko poduzetništvo. U okviru CASSINI-ja poduzimaju se mjere za potporu komercijalizaciji svemirske industrije i usluga Unije,

s posebnim težištem na poduzetništvu, te za iskorištavanje privatnih ulaganja i podupiranje rasta i širenja poduzeća na jedinstvenom tržištu.

2. Ova komponenta uključuje sljedeće prihvatljive aktivnosti:
 - (a) stvaranje investicijskih instrumenata Unije za privatna ulaganja u početnoj fazi, ranoj fazi rasta i fazi rasta poduzeća te olakšavanje izlaska za osnivače i ulagače;
 - (b) uspostavu mehanizma Unije za industrijsko širenje kako bi se omogućila ulaganja u nova proizvodna postrojenja i ojačali lanci opskrbe u Uniji;
 - (c) potporu razvoju Unije vještina u svemirskom sektoru, uključujući informacije o vještinama, razvoj svemirskih kurikuluma, usavršavanje, prekvalifikaciju, mobilnost i programe razmjene;
 - (d) jačanje lokalnih svemirskih ekosustava koji okupljaju razne aktere radi promicanja svemirskih inovacija, pružanja potpore, objekata i usluga građanima i poduzećima radi poticanja poduzetništva, posebno prijenosom tehnologije, uslugama ubrzanja poslovanja u okviru poduzetničkih inkubatora, povezivanjem i umrežavanjem ulagača te omogućivanjem boljeg pristupa tržištu i međunarodnih poslovnih mreža;
 - (e) programe za ubrzanje komercijalnog rasta korištenjem ugovora i programa za primarne klijente kako bi se privukli korisnici s tržišta privatnog i javnog sektora, uključujući svemirske komponente i infrastrukturu, kao i proizvode koji koriste svemirske podatke i usluge;
 - (f) sve dodatne aktivnosti potrebne za potporu svemirskom gospodarstvu Unije i uspostavi jedinstvenog svemirskog tržišta.

Članak 67.

Tehnološka suverenost, istraživanja i inovacije

1. Komponenta „tehnološka suverenost i inovacije” Uniji omogućuje izgradnju konkurentnog, autonomnog i inovativnog ekosustava svemirske industrije, s ciljem povećanja tehnološke suverenosti, neovisnosti i samodostatnosti Unije u svemirskom sektoru. Potiče se razvoj i prihvaćanje najsuvremenijih svemirskih rješenja. Prednost se daje smanjenju kritičnih ovisnosti o tehnologijama koje potječu izvan Unije i težište je na tehnologijama s dvojnog namjenom, koje se mogu koristiti i za civilne i za obrambene svrhe.
2. Komponenta uključuje sljedeće prihvatljive aktivnosti:
 - (a) aktivnosti povezane s tehnološkom suverenosti Unije, kao što su istraživanje, razvoj i prihvaćanje ključnih svemirskih tehnologija, uključujući one u izravnom djelokrugu Opservatorija EU-a za ključne tehnologije, i provedba povezanih planova Opservatorija kojima se smanjuje ovisnost Unije i povećava konkurentnost njezina svemirskog ekosustava;
 - (b) aktivnosti za povećanje pravodobne dostupnosti kritičnih sirovina i naprednih materijala, komponenata i tehnologija za sektor, među ostalim skraćivanjem rokova njihove isporuke, rezervacijom proizvodnih slotova ili stvaranjem zaliha proizvoda, međuproizvoda ili sirovina;
 - (c) istraživanje i razvoj novih svemirskih kapaciteta Unije i s njima povezanih razvojnih tehnologija kojima se potiče novo svemirsko gospodarstvo, posebno sazrijevanjem,

demonstracijom i pokretanjem operacija i usluga u svemiru, te tehnologije kvantnog opažanja;

- (d) jačanje industrijske konkurentnosti Unije na globalnim komercijalnim tržištima, među ostalim putem demonstracijskih misija kojima se povećava stupanj digitalizacije svemirskih sustava s kraja na kraj;
- (e) istraživanje i iskorištavanje sinergija s komplementarnim područjima kao što su obrana i drugi relevantni sektori za ključna područja kao što su umjetna inteligencija i kibernetička sigurnost;
- (f) podupiranje aktivnosti normizacije i certificikacije relevantnih za svemirski sektor Unije;
- (g) omogućivanje dostupnosti i pristupa sredstvima za testiranje i obradu podataka;
- (h) poticanje prihvaćanja među temeljnim korisnicima Copernicusa razvojem tržišta i izgradnjom kapaciteta, uključujući promicanje podataka i usluga Copernicusa i primijenjenih aplikacija i njihova razvoja na svim razinama kako bi se maksimalno povećale socioekonomske koristi, kao i prikupljanjem i analizom potreba korisnika Copernicusa.

Članak 68.

Pristup uslugama

1. Treće zemlje i međunarodne organizacije mogu imati pristup uslugama sigurne povezivosti i EOGS-u na temelju sporazuma sklopljenog u skladu s člankom 218. UFEU-a i člankom 11. stavkom 3. u kojem se utvrđuju uvjeti za pristup tim uslugama i pod uvjetom da poštuju članak 78.
2. Treće zemlje i međunarodne organizacije koje nemaju sjedište u državama članicama mogu imati pristup sigurnim osjetljivim uslugama SST-a pod uvjetom da sklope sporazum u skladu s člankom 218. UFEU-a kojim se utvrđuju uvjeti za pristup tim uslugama i pod uvjetom da ispunjavaju sigurnosne zahtjeve iz članka 77.
3. Pristup trećih zemalja i međunarodnih organizacija javnoj reguliranoj usluzi (PRS) koju pruža Galileo uređen je člankom 3. stavkom 5. Odluke br. 1104/2011/EU Europskog parlamenta i Vijeća.
4. Odstupajući od stavka 2., za pristup uslugama SST-a koje se odnose na izbjegavanje sudara i povratak u atmosferu nije potreban sporazum sklopljen u skladu s člankom 218. UFEU-a.

Članak 69.

Uvjeti prihvatljivosti i sudjelovanja u svrhu očuvanja sigurnosti, cjelovitosti i otpornosti operativnih svemirskih sustava Unije

1. Komisija primjenjuje uvjete prihvatljivosti i sudjelovanja utvrđene u stavku 2. na nabavu, bespovratna sredstva ili nagrade iz ove glave ako smatra da je to potrebno i primjereno za očuvanje sigurnosti, cjelovitosti i otpornosti operativnih sustava Unije, uzimajući u obzir cilj promicanja strateške autonomije Unije, osobito s obzirom na ključne tehnologije i lance vrijednosti, uz istodobno očuvanje otvorenog gospodarstva.

2. Prije primjene uvjeta prihvatljivosti i sudjelovanja u skladu sa stavkom 1. Komisija obavještuje Odbor iz članka 83. stavka 1. točke (g) i u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir stajališta država članica o području primjene i obrazloženju tih uvjeta prihvatljivosti i sudjelovanja.
3. Uvjeti prihvatljivosti i sudjelovanja su sljedeći:
 - (a) prihvatljivi pravni subjekt mora imati poslovni nastan u državi članici i njegove izvršne upravljačke strukture moraju imati poslovni nastan u istoj državi članici;
 - (b) prihvatljivi pravni subjekt obvezuje se da će sve relevantne aktivnosti provoditi u jednoj ili više država članica; i
 - (c) prihvatljivi pravni subjekt ne smije biti pod kontrolom treće zemlje ili subjekta iz treće zemlje.
4. Komisija može provedbenim aktima utvrditi kriterije kojima se određuje koja sposobnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na pravni subjekt, bilo izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih pravnih subjekata, može utjecati na sigurnost, cjelovitost i otpornost operativnih sustava Unije, uzimajući u obzir cilj promicanja strateške autonomije Unije, posebno kad je riječ o ključnim tehnologijama i lancima vrijednosti.
5. Komisija može za određeni pravni subjekt odustati od uvjeta iz stavka 3. točaka (a) i (b) nakon evaluacije na temelju sljedećih kumulativnih kriterija:
 - (a) za tehnologije, robu i usluge potrebne za aktivnosti iz stavka 1. nisu lako dostupne zamjene u državama članicama;
 - (b) pravni subjekt ima poslovni nastan u zemlji koja je članica EGP-a ili EFTA-e i koja je sklopila međunarodni sporazum s Unijom kako je navedeno u članku 11., njegove izvršne upravljačke strukture imaju poslovni nastan u toj zemlji, a aktivnosti povezane s nabavom, bespovratnim sredstvima ili nagradama provode se u toj zemlji ili u jednoj ili više takvih zemalja; i
 - (c) provedene su dostatne mjere za osiguravanje zaštite klasificiranih podataka EU-a u skladu s člankom 78. i za osiguravanje cjelovitosti, sigurnosti i otpornosti komponenata Programa, njihova funkcioniranja i njihovih usluga.
6. Odstupajući od prvog podstavka točke (b) ovog stavka, Komisija može za pravni subjekt sa sjedištem u trećoj zemlji koja nije članica EGP-a ili EFTA-e odustati od uvjeta iz stavka 2. prvog podstavka točke (a) ili (b).
7. Komisija može odustati od uvjeta iz stavka 3. točke (c) ako pravni subjekt s poslovnim nastanom u državi članici pruži sljedeća jamstva:
 - (a) kontrola nad pravnim subjektom ne provodi se na način koji onemogućuje ili ograničava njegovu sposobnost da:
 1. provodi nabavu, dodjeljuje bespovratna sredstva ili nagrade; i
 2. ostvaruje rezultate, osobito putem obveza izvješćivanja;
 - (b) treća zemlja ili subjekt iz treće zemlje koji vrše kontrolu obvezuju se da će se suzdržati od izvršavanja prava kontrole ili od nametanja obveza izvješćivanja u odnosu na predmetni pravni subjekt u vezi s nabavom, bespovratnim sredstvima ili nagradama; i
 - (c) pravni subjekt poštuje članak 69.

8. Nadležna tijela države članice u kojoj predmetni pravni subjekt ima poslovni nastan ocjenjuju ispunjava li pravni subjekt kriterije utvrđene u stavku 5. točki (c) za izuzeća u odnosu na uvjet iz stavka 3. točke (b) i pruža li jamstva iz stavka 7. Komisija je dužna poštovati tu procjenu.
9. Komisija programskom odboru iz članka 83. stavka 1. točke (g) dostavlja sljedeće:
 - (a) informacije o području primjene uvjeta prihvatljivosti i sudjelovanja iz stavka 1. ovog članka;
 - (b) pojedinosti i obrazloženja o izuzećima odobrenima u skladu s ovim člankom; i
 - (c) evaluaciju koja je bila temelj za izuzeće, podložno stavcima 3. i 4. ovog članka, bez otkrivanja poslovno osjetljivih informacija.
10. Uvjeti utvrđeni u stavku 3., kriteriji utvrđeni u stavcima 4., 5. i 6. i jamstva utvrđena u stavku 7. uključuju se u dokumente koji se odnose na nabavu, bespovratna sredstva ili nagrade, ovisno o slučaju, a ako je riječ o nabavi, primjenjuju se na cijelo trajanje proizašlog ugovora.
11. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje Odluka br. 1104/2011/EU, Delegirana odluka Komisije od 15.9.2015. (43), Uredba (EU) 2019/452, Odluka 2013/488/EU, Odluka (EU; Euratom) 2015/444 ni sigurnosne provjere koje provode države članice u pogledu pravnih subjekata uključenih u aktivnosti za koje je potreban pristup klasificiranim podacima EU-a, podložno primjenjivim nacionalnim zakonima i propisima.
12. Ako su ugovori koji su rezultat primjene ovog članka klasificirani, uvjetima prihvatljivosti i sudjelovanja koje primjenjuje Komisija u skladu sa stavkom 1. ne smije se dovoditi u pitanje nadležnost nacionalnih sigurnosnih tijela.
13. Ovaj članak ne smije utjecati ni na koji postojeći postupak za sigurnosnu provjeru objekata ili postupak za sigurnosnu provjeru osoba u državi članici, mijenjati ga ili biti u suprotnosti s njime.

Članak 70.

Vlasništvo nad svemirskom imovinom Unije i pristup rezultatima

1. Osim kako je predviđeno stavkom 2., Unija je vlasnik sve materijalne i nematerijalne imovine stvorene, razvijene ili kupljene u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja tijekom provedbe aktivnosti za koje je potpora dodijeljena na temelju ovog odjeljka. U tu svrhu Komisija osigurava da relevantni ugovori, sporazumi i drugi aranžmani koji se odnose na aktivnosti koje mogu dovesti do stvaranja ili razvoja takve imovine moraju sadržavati odredbe kojima se osigurava vlasništvo Unije.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se na materijalnu i nematerijalnu imovinu stvorenu ili razvijenu u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja tijekom provedbe aktivnosti za koje je potpora dodijeljena na temelju ovog odjeljka:
 - (a) ako se potpora Unije pruža u obliku bespovratnih sredstava, nagrada ili pretkomercijalne nabave; ili
 - (b) ako Unija aktivnosti ne financira u potpunosti, osim ako je drukčije navedeno i uz iznimku programa IRIS²; ili
 - (c) ako se aktivnosti odnose na prijemnike za PRS koje su razvile države članice.

3. U uvjetima iz stavka 2. institucije, tijela, uredi i agencije Unije ne stječu vlasništvo, ali imaju pravo pristupa rezultatima, bez plaćanja naknade za licenciju, za vlastitu upotrebu, te pravo da trećim stranama dodjeljuju ili da od primatelja sredstava zatraže da oni trećim stranama dodjeljuju neisključive licencije za iskorištavanje rezultata pod poštenim i razumnim uvjetima, bez prava podlicenciranja.
4. Unija ima pravo sklapati relevantne sporazume kako bi stekla vlasništvo nad imovinom koju su razvile treće strane ako je takva imovina potrebna za ispunjavanje ciljeva iz članka 3.
5. Komisija osigurava da Unija ima sljedeća prava:
 - (a) pravo korištenja frekvencija potrebnih za prijenos signala koje generira državna infrastruktura programa IRIS², komponente PNT-a i komponente EO-a u skladu s primjenjivim zakonima i propisima i relevantnim sporazumima o licenciranju, što je omogućeno relevantnim registracijama za frekvencije koje su dostavile države članice i koje ostaju pod odgovornošću država članica;
 - (b) pravo na davanje prednosti pružanju usluga programa IRIS² za državne potrebe u odnosu na komercijalne usluge, u skladu s uvjetima koji se utvrde u ugovorima iz članka 61. i uzimajući u obzir potrebe korisnika koje ovlaste vlade.

Članak 71.

Jamstvo i odgovornost

1. Osim ako je drukčije određeno, usluge, podaci i informacije koji se pružaju u okviru komponenata i aktivnosti iz ovog odjeljka ne podrazumijevaju nikakvo izričito ili implicitno jamstvo u pogledu kvalitete, točnosti, dostupnosti, pouzdanosti, brzine i prikladnosti za bilo koju svrhu. Unija, uključujući Komisiju i Agenciju (EUSPA), nema odgovornost za to.
2. Kad je riječ o SST-u, države članice koje sudjeluju u toj potkomponenti ne smatraju se odgovornima za štetu nastalu zbog nedostatka ili prekida pružanja usluga SST-a, kašnjenja u pružanju usluga SST-a ni netočnosti informacija dostavljenih u okviru usluga SST-a ili aktivnosti poduzetih kao odgovor na pružanje usluga SST-a.

Članak 72.

Dopunska pravila o javnoj nabavi

1. Vodeći računa o tome da se zaštiti autonomija Unije, javni naručitelj može zatražiti da ponuditelj putem konkurentnog nadmetanja na odgovarajućim razinama podugovaranja podgovori dio ugovora s poduzećima koja nisu dio ponuditeljeve skupine. Kad je riječ o ugovorima čija vrijednost premašuje 10 milijuna EUR, javni naručitelj nastoji osigurati da najmanje 30 % vrijednosti ugovora bude podgovoreno putem konkurentnog nadmetanja na raznim razinama podugovaranja s poduzećima izvan skupine glavnog ponuditelja, osobito kako bi se omogućilo prekogranično sudjelovanje MSP-ova u svemirskom ekosustavu. Ponuditelj je dužan navesti razloge za neispunjavanje zahtjeva za podugovaranje ili za odstupanje od cilja od 30 %. Javni naručitelj može u dokumentaciju postupka dodjele uključiti posebne zahtjeve kako bi osigurao da glavni ugovaratelji tijekom izvršavanja ugovora poštuju načela nabave utvrđena u ovoj Uredbi, posebno u pogledu sudjelovanja MSP-ova i novih sudionika, tržišnog natjecanja i stalnog ocjenjivanja prema najboljim tržišnim uvjetima.

2. Smatra se da nabave povezane s uslugama za državne potrebe, kontinuitetom usluga ili ispunjavanjem ciljeva iz članka 3. stavka 2. točke (d) podtočke 3., posebno u pogledu sigurnosti, ispunjavaju uvjet hitnosti utvrđen u točki 11.1. podtočki (c) Priloga I. Financijskoj uredbi.

Članak 73.

Dopunska pravila o bespovratnim sredstvima

1. Unija može pokriti do 100 % prihvatljivih troškova, ne dovodeći u pitanje načelo sufinanciranja.
2. Odstupajući od članka 184. stavka 6. Financijske uredbe, pri primjeni paušalnih stopa odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može odobriti ili nametnuti financiranje neizravnih troškova korisnika do najviše 25 % ukupnih prihvatljivih izravnih troškova aktivnosti.
3. Odstupajući od članka 207. Financijske uredbe, najveći iznos financijske potpore koji se može isplatiti trećoj strani ne smije biti veći od 200 000 EUR.
4. Partnerstvo za SST smatra se unaprijed određenim korisnikom bespovratnih sredstava za SST.

Članak 74.

Dopunska pravila o neizravnom upravljanju

1. Trostrani sporazum u skladu s člankom 131. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 sklapa se s Agencijom osnovanom u skladu s Uredbom (EU) [XXX] [buduća Uredba o osnivanju EUSPA-e] i Europskom svemirskom agencijom (ESA) i na temelju njega se [EUSPA-i] i Europskoj svemirskoj agenciji (ESA) mogu povjeriti zadaće izvršenja proračuna.
2. Kad god Agencija ili ESA uspostavi odbor za evaluaciju ponuda za nabavu koja se provodi na temelju tog trostranog sporazuma, stručnjaci iz Komisije i, prema potrebi, iz drugog subjekta kojem su povjerene zadaće mogu zadržati pravo sudjelovanja kao članovi na sastancima odbora za evaluaciju ponuda, imati pristup svim rezultatima i prisustvovati revizijskim sastancima. Takvo sudjelovanje ne smije utjecati na tehničku neovisnost odbora za evaluaciju ponuda.
3. Odstupajući od članka 62. stavka 1. Financijske uredbe i na temelju Komisijine procjene zaštite interesa Unije, Agencija može zadaće koje su njoj samoj ili njezinim sljednicima povjerene u okviru neizravnog upravljanja povjeriti tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 pod uvjetima neizravnog upravljanja koji se primjenjuju na Komisiju.
4. Kad god subjekti kojima su povjerene zadaće provode aktivnosti javne nabave ili dodjele bespovratnih sredstava u okviru neizravnog upravljanja, u komunikacijskim aktivnostima, diseminacijskim aktivnostima i na svoj infrastrukturi, opremi, vozilima, potrepštinama ili važnim rezultatima koji se financiraju tom javnom nabavom ili bespovratnim sredstvima mora se navesti da je primljena potpora Unije i istaknuti europska zastava (amblem) i izjava o financiranju (prema potrebi prevedena na lokalne jezike) u skladu sa standardnim komunikacijskim pravilima Komisije.

Članak 75.

Uloge

1. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale neometano odvijanje aktivnosti za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog odjeljka i mogu doprinijeti svojim tehničkim kompetencijama, znanjem i iskustvom i pružanjem pomoći, posebno u području sigurnosti, zaštite i dodjele frekvencija. Taj doprinos uključuje, među ostalim, stavljanje Uniji na raspolaganje podataka, informacija, usluga i infrastrukture koje posjeduju ili koji se nalaze na njihovu državnom području, a potrebni su za uspješno odvijanje aktivnosti. Države članice odgovorne su, na lokalnoj razini, za akreditaciju sigurnosti lokacija koje se nalaze na njihovu državnom području i čine dio područja sigurnosne akreditacije za komponente, a prvenstveno države članice koje sudjeluju u partnerstvu za SST provode sigurnosnu akreditaciju na temelju općih sigurnosnih zahtjeva iz članka 77.
2. Komisija ima opću odgovornost za provedbu komponenata iz ovog odjeljka, među ostalim u području sigurnosti, ne dovodeći u pitanje ovlasti država članica u području nacionalne sigurnosti, te nadzire njihovu provedbu.
3. Komisija:
 - (a) upravlja svim komponentama ili potkomponentama koje nisu povjerene drugom subjektu;
 - (b) utvrđuje prioritete i dugoročni razvoj tih komponenata, u skladu sa zahtjevima korisnika, te nadzire njihovu provedbu;
 - (c) utvrđuje i koordinira međunarodnu dimenziju komponenata kako bi se osigurala usklađenost s politikama Unije za vanjsko djelovanje i dosljedan pristup.
4. Ako je potrebno pobliže definirati i odrediti upravljanje, sigurnost i pružanje usluga na temelju ovog poglavlja, Komisija može provedbenim aktima dopuniti katalog usluga koje pruža i utvrditi tehničke i operativne zahtjeve potrebne za provedbu i razvoj komponenata iz ovog poglavlja i usluga koje pružaju nakon savjetovanja s korisnicima i drugim dionicima. Komisija prilikom utvrđivanja tih tehničkih i operativnih zahtjeva izbjegava smanjenje opće razine sigurnosti i dužna je ispuniti zahtjeve u pogledu kompatibilnosti s ranijim specifikacijama. Ti provedbeni akti donose se u skladu s člankom 83. stavkom 2.
5. Komisija prema potrebi provedbenim aktima donosi mjere potrebne za utvrđivanje lokacije zemaljske infrastrukture na temelju otvorenog i transparentnog postupka, osiguravajući pritom dobro financijsko upravljanje i zaštitu sigurnosti i javnog poretka Unije i država članica. Ti provedbeni akti donose se u skladu s člankom 83. stavkom 2.
6. Agencija ima vlastite zadaće, a Komisija joj može povjeriti druge zadaće u skladu s Uredbom (EU) [XXX] [Uredba o osnivanju EUSPA-e].
7. Pod uvjetom da su zaštićeni interesi Unije, ESA-i se mogu povjeriti sljedeće zadaće:
 - (a) u pogledu PNT-a: razvoj glavnih sustava te projektiranje i razvoj dijelova zemaljskog segmenta i satelita, uključujući testiranje i validaciju;
 - (b) u pogledu Copernicusa: (i) koordinacija i provedba svemirske komponente i njezin razvoj, (ii) osmišljavanje, razvoj i izgradnja svemirske infrastrukture Copernicusa,

uključujući rad te infrastrukture i povezanu nabavu, osim kad taj rad obavljaju drugi subjekti, i (iii) prema potrebi, pružanje pristupa podacima treće strane;

- (c) u pogledu EOGS-a: projektiranje i razvoj novih svemirskih misija za promatranje Zemlje i dijelova s njima povezanog zemaljskog segmenta;
 - (d) u pogledu programa IRIS²: (i) nadzor razvoja, validacije i aktivnosti uvođenja povezanih s fazama definiranja, projektiranja, razvoja, validacije i uvođenja usluga za državne potrebe te razvoja potrebnog za pružanje usluga za državne potrebe, uz osiguravanje koordinacije između zadaća i proračuna povjerenih ESA-i i mogućeg doprinosa ESA-e, isključujući povezane aktivnosti udruživanja i dijeljenja iz članka 47. stavka 2. točke (a); (ii) pružanje tehničkog stručnog znanja, među ostalim tijekom provedbe komponenata.
4. Na temelju procjene Komisije ESA-i se mogu povjeriti druge zadaće na temelju potreba aktivnosti iz ovog odjeljka, pod uvjetom da se tim zadaćama ne udvostručuju aktivnosti koje provodi drugi subjekt kojem su povjerene zadaće i da se tim zadaćama nastoji poboljšati učinkovitost provedbe aktivnosti u okviru sastavnice politike koja se odnosi na svemir.
5. Pod uvjetom da su interesi Unije zaštićeni, Komisija također može povjeriti, u cijelosti ili djelomično, zadaće provedbe komponenata za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog odjeljka relevantnim subjektima, kao što su Europska organizacija za iskorištavanje meteoroloških satelita, Europska agencija za okoliš, Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, Europska agencija za pomorsku sigurnost, Satelitski centar Europske unije, Europski centar za srednjoročne prognoze vremena i [Međunarodni centar za oceane Mercator].

Članak 76.

Nadležna tijela

1. Ako je to potrebno za sigurnosno osjetljive komponente, kao što su određivanje položaja, navigacija i mjerenje vremena, promatranje Zemlje i sigurna povezivost, svaki sudionik tih komponenata imenovan za nadzor pristupa uslugama imenuje nadležno tijelo za svaku komponentu. Nadležno tijelo osigurava:
- (a) da se relevantne usluge koriste u skladu s općim sigurnosnim zahtjevima iz članka 77.;
 - (b) da su prava pristupa relevantnim uslugama utvrđena i da se tim pravima upravlja;
 - (c) da se korisnička oprema potrebna za korištenje relevantnih usluga i povezane elektroničke komunikacijske veze i informacije koriste u skladu s općim sigurnosnim zahtjevima iz članka 77. i da se njima upravlja u skladu s tim općim sigurnosnim zahtjevima;
 - (d) da je uspostavljena središnja kontaktna točka, koja prema potrebi pomaže u izvješćivanju o sigurnosnim rizicima i prijetnjama, a posebno u otkrivanju potencijalno štetnih elektromagnetskih interferencija koje utječu na usluge razvijene u okviru sastavnice politike koja se odnosi na svemir.
2. Odstupajući od stavka 1., aktivnosti, zadaće i funkcioniranje nadležnih tijela za PRS navedeni su u članku 5. Odluke br. 1104/2011/EU.

Članak 77.

Načela upravljanja i sigurnosti

1. Načela upravljanja za aktivnosti i komponente iz ovog odjeljka temelje se na sljedećem:
 - (a) jasnoj raspodjeli zadaća i odgovornosti među subjektima uključenima u provedbu, na temelju njihovih nadležnosti i uz izbjegavanje preklapanja ili udvostručavanja zadaća i odgovornosti, čime se osigurava jasna odgovornost;
 - (b) relevantnosti upravljačke strukture u odnosu na specifične potrebe svake komponente i mjere, ovisno o slučaju;
 - (c) strogoj kontroli aktivnosti i komponenata, što uključuje obvezu svih subjekata da se strogo pridržavaju utvrđenih troškova, vremenskog rasporeda i postizanja ciljanih rezultata u okviru svojih uloga i zadaća;
 - (d) transparentnom i troškovno učinkovitom upravljanju;
 - (e) kontinuitetu usluga i kontinuitetu potrebne infrastrukture, uključujući zaštitu od relevantnih prijetnji;
 - (f) sustavnom i strukturiranom uzimanju u obzir potreba korisnika podataka, informacija i usluga koji se pružaju u okviru komponenata i s time povezanog znanstvenog i tehnološkog razvoja;
 - (g) kontinuiranoj kontroli i smanjenju rizika.
2. Načela sigurnosti za aktivnosti i komponente iz ovog odjeljka temelje se na sljedećem:
 - (a) uzimanju u obzir iskustva država članica u području sigurnosti i traženju nadahnuća u njihovim najboljim praksama;
 - (b) kako bi se osigurala zaštita zemaljske infrastrukture koja je dio sastavnice politike koja se odnosi na svemir i koja se nalazi na njihovu državnom području, države članice poduzimaju mjere koje su barem istovjetne mjerama potrebnima za zaštitu europske kritične infrastrukture u smislu Direktive Vijeća 2008/114/EZ;
 - (c) primjeni sigurnosnih pravila Vijeća i Komisije, kojima se, među ostalim, predviđa odvajanje operativnih funkcija i funkcija povezanih s akreditacijom;
 - (d) ulozi Komisije kao izvora svih klasificiranih podataka koje su izradili subjekti kojima su povjerene zadaće kako je navedeno u članku 68. stavku 1.;
 - (e) osiguravanju da Odbor za sigurnosnu akreditaciju osnovan Uredbom (EU) [XXX] [*Uredba o osnivanju EUSPA-e*] obavlja svoje zadaće ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije ili subjekata kojima su povjerene zadaće i ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica u pogledu sigurnosne akreditacije;
 - (f) o odlukama o sigurnosnoj akreditaciji, kao i o utvrđenim preostalim rizicima, Komisija informativno obavješćuje Vijeće. Komisija može donijeti sve odgovarajuće mjere u skladu s ovom Uredbom;
 - (g) uspostavljanju strukture za koordinaciju usluga za državne potrebe u okviru različitih komponenata s imenovanim nacionalnim nadležnim tijelima ili nacionalnim subjektima za relevantnu komponentu.
3. Komisija osigurava da se analiza rizika i prijetnji provodi za svaku novu komponentu i da se i dalje provodi za postojeće komponente. Na temelju te analize provedbenim

aktima za svaku komponentu utvrđuje opće sigurnosne zahtjeve. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 83. stavka 3.

4. Kad god sigurnost Unije ili njezinih država članica može biti ugrožena radom sustavâ, prema potrebi se primjenjuju postupci utvrđeni u Odluci (ZVSP) 2021/698.

Članak 78.

Dopunska pravila o zaštiti klasificiranih podataka

1. Razmjena klasificiranih podataka u vezi s komponentama za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog odjeljka uvjetovana je postojanjem međunarodnog sporazuma između Unije i treće zemlje ili međunarodne organizacije o razmjeni klasificiranih podataka ili, ovisno o slučaju, postojanjem drugačijeg aranžmana o razmjeni klasificiranih podataka koji su sklopili nadležna institucija ili tijelo Unije i relevantna tijela treće zemlje ili međunarodne organizacije, te uvjetima utvrđenima u tom sporazumu ili drugom aranžmanu.
2. Fizičke osobe s boravištem u trećim zemljama i pravne osobe sa sjedištem u trećim zemljama smiju raditi s klasificiranim podacima EU-a koji se odnose na sastavnicu politike koja se odnosi na svemir isključivo ako u tim trećim zemljama podliježu sigurnosnim propisima kojima se jamči stupanj zaštite koji je barem jednakovrijedan onome koji je predviđen pravilima Komisije o sigurnosti utvrđenima u Odluci (EU, Euratom) 2015/444 i sigurnosnim pravilima Vijeća utvrđenima u prilogima Odluci 2013/488/EU. Jednakovrijednost sigurnosnih propisa koji se primjenjuju u trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji utvrđuje se u sporazumu o sigurnosti podataka, uključujući prema potrebi pitanja industrijske sigurnosti, sklopljenom između Unije i te treće zemlje ili međunarodne organizacije u skladu s postupkom iz članka 218. UFEU-a i uzimajući u obzir članak 13. Odluke 2013/488/EU.
3. Ne dovodeći u pitanje članak 13. Odluke 2013/488/EU ni pravila o gospodarskoj sigurnosti utvrđena u Odluci (EU, Euratom) 2015/444, fizička ili pravna osoba, treća zemlja ili međunarodna organizacija može dobiti pristup klasificiranim podacima Unije ako se to u konkretnom pojedinačnom slučaju pokaže potrebnim s obzirom na prirodu i sadržaj tih podataka, primateljevu potrebu da bude upoznat s njima i stupanj koristi za Uniju.

ODJELJAK 4.

POTPORA POLITICI SIGURNOSNE INDUSTRIJE

Članak 79.

Posebne odredbe za potporu politici industrije civilne sigurnosti

1. Aktivnosti za koje se potpora dodjeljuje na temelju ovog odjeljka moraju doprinositi općim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 1. i specifičnim ciljevima utvrđenima u članku 3. stavku 2. točki (f).
2. Potpora za aktivnosti koja se dodjeljuje na temelju ovog odjeljka financira se iz proračuna utvrđenog u članku 4. stavku 2. točki (e) i svih dodatnih doprinosa dodijeljenih u skladu s člankom 6.
3. Aktivnosti se provode u skladu s općim odredbama iz poglavlja I. i svim dodatnim pravilima utvrđenima u ovom odjeljku.

Članak 80.

Posebne aktivnosti za potporu politici industrije civilne sigurnosti

1. Potpora politici industrije civilne sigurnosti posebno se odnosi na sljedeća područja primjene:
 - (a) sigurnost i otpornost kritične civilne infrastrukture, posebno kad je riječ o hibridnim prijetnjama;
 - (b) tehnologije, kapaciteti i rješenja relevantni za sprečavanje i odgovor na kriminal, posebno terorizam i nasilni ekstremizam, organizirani kriminal i kaznena djela omogućena kibernetičkim tehnologijama;
 - (c) tehnologije, kapaciteti i rješenja za kontrolu robe i osoba na granicama, zaštitu granica i logističkih središta, pomorsku sigurnost i nadzor te carinsku sigurnost;
 - (d) civilna pripravnost na sigurnosne prijetnje, bilo prirodne ili izazvane ljudskim djelovanjem, slučajne ili namjerne.
2. Potpora politici industrije civilne sigurnosti provodi se posebno putem sljedećih aktivnosti:
 - (a) istraživanja i inovacije, širenje, potpora MSP-ovima, razvoj vještina i proizvodne aktivnosti;
 - (b) testiranje i validacija tehnologija i rješenja;
 - (c) uvođenje i prihvaćanje tehnologija i rješenja na tržištu, posebno među stručnjacima u području sigurnosti;
 - (d) podupiranje aktivnosti za razvoj, provedbu, praćenje i izvršavanje relevantnih propisa i politika Unije.
3. Potpora koja se pruža u okviru aktivnosti iz stavaka 1. i 2. može se pružati u bilo kojem obliku, među ostalim putem suradničkih istraživačkih i inovacijskih aktivnosti utvrđenih u Uredbi (EU) [XXX] [Okvirni program za istraživanja i inovacije] i definiranih u posebnom dijelu programa rada.
4. U programima rada donesenima u skladu s odredbama ove Uredbe iz ovog odjeljka u poseban se dio uključuju aktivnosti u okviru stupa Konkurentnost i društvo za koje se potpora dodjeljuje na temelju Uredbe (EU) [XXX] [Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa] te se osigurava usklađenost s tim aktivnostima.

Članak 81.

Vlasništvo nad rezultatima

1. Ako se potpora Unije pruža u obliku nabave, vlasnik rezultata je Unija.
2. Ako se potpora Unije pruža u obliku bespovratnih sredstava, institucije, tijela, uredi ili agencije Unije na zahtjev dobivaju prava pristupa rezultatima, bez plaćanja naknade za licenciju, u svrhu razvoja, provedbe i praćenja postojećih politika ili programa Unije u područjima svoje nadležnosti te pravo da trećim stranama dodjeljuju ili da od primatelja sredstava zatraže da oni trećim stranama dodjeljuju neisključive licencije za iskorištavanje rezultata pod poštenim i razumnim uvjetima, bez prava podlicenciranja, osim ako je drukčije navedeno u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava.

3. Svaki prijenos vlasništva nad rezultatima ili dodjela isključivih licencija za rezultate ostvarene uz potporu pravnim subjektima sa sjedištem u nepridruženim trećim zemljama ili subjektima iz nepridruženih trećih zemalja podliježe prethodnoj obavijesti i odobrenju Komisije ili nadležnih tijela relevantne države članice ili pridružene zemlje u roku od tri godine nakon završnog plaćanja za predmetnu aktivnost, pod uvjetima kojima se osigurava zaštita sigurnosnih interesa Unije.

Članak 82.

Dopunska pravila o bespovratnim sredstvima

1. Za projektne aktivnosti kojima se podupiru aktivnosti za koordinaciju i potporu u području industrije civilne sigurnosti, potporom Unije može se pokriti do 100 % prihvatljivih troškova, ne dovodeći u pitanje načelo sufinanciranja.
2. Odstupajući od članka 184. stavka 6. Financijske uredbe, pri primjeni paušalnih stopa odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može odobriti ili nametnuti financiranje neizravnih troškova korisnika do najviše 25 % ukupnih prihvatljivih izravnih troškova aktivnosti.

Poglavlje VIII.

Završne odredbe

Članak 83.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor, koji je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 i može se sastajati u sljedećim sastavima:
 - (a) Opći odbor ECF-a, za pitanja koja se odnose na opće ciljeve ili pitanja koja se odnose na više specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 3. stavku 2.;
 - (b) Odbor za čistu tranziciju, za pitanja koja se odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 3. stavku 2. točki (a);
 - (c) Odbor za zdravlje, biotehnologiju, poljoprivredu i biogospodarstvo, za pitanja koja se odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 3. stavku 2. točki (b);
 - (d) Odbor za digitalizaciju, za pitanja koja se odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 3. stavku 2. točki (c);
 - (e) Odbor za obrambenu industriju, za pitanja koja se odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 3. stavku 2. točki (d);
 - (f) Odbor za otpornost, za pitanja koja se odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 3. stavku 2. točki (d);
 - (g) Odbor za svemir, za pitanja koja se odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 3. stavku 2. točki (d). U skladu sa svojim poslovníkom Odbor za svemir može osnovati podobore i radne skupine, kao što je „Forum korisnika”, radi savjetovanja o aspektima zahtjevâ korisnika, razvoju usluga i prihvaćanju među korisnicima;
 - (h) Odbor za sigurnosnu industriju, za pitanja koja se odnose na specifične ciljeve utvrđene u članku 3. stavku 2. točki (d) podtočki 4.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011 i traži se mišljenje najrelevantnijeg sastava odbora.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011 i traži se mišljenje najrelevantnijeg sastava odbora.
4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.
5. Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.
6. Odbori iz stavka 1. točaka od (b) do (h) mogu se sastajati u različitim sastavima ili pododborima u skladu s konkretnim komponentama sastavnica politika.
7. U skladu s međunarodnim sporazumima koje je sklopila Unija, predstavnici trećih zemalja, međunarodnih organizacija ili drugih institucija, tijela i agencija Europske unije mogu biti pozvani kao promatrači na sastanke sastava odbora pod uvjetima utvrđenima u njihovu poslovniku, vodeći računa o sigurnosti i javnom poretku Unije. Predstavnici trećih zemalja ili međunarodnih organizacija ne smiju prisustvovati raspravama o pitanjima povezanim s prihvatljivošću, uključujući rasprave povezane s člancima 9. i 10. ove Uredbe.
8. EDA-u se poziva da odboru za obrambenu industriju iznese svoja mišljenja i pruži stručno znanje u svojstvu promatrača. EVSD se također poziva da pomogne u radu odbora za obrambenu industriju.

Članak 84.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz ove Uredbe dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od datuma stupanja na snagu ove Uredbe do 31. prosinca 2035.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz ove Uredbe. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju ove Uredbe stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 85.

Izmjene Uredbe (EU) 2021/696

1. Glave I., II. i III., članci 26., 27., 28., 30., 31., 32., 33. i 43. i glave VI., VII., VIII. i X. Uredbe (EU) 2021/696 stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.

Članak 86.

Izmjene Uredbe (EU) 2023/588

2. Poglavlja I., II., III. i IV., članci 24., 25., 26., 28. i 29. i glave VII., VIII., IX. i X. Uredbe (EU) 2023/588 stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.

Članak 87.

Izmjene Uredbe [EDIP]

3. Poglavlja I. i II., uz iznimku odredaba povezanih s Instrumentom za potporu Ukrajini [bit će potvrđeno nakon donošenja EDIP-a], i poglavlje V. Uredbe (EU) [EDIP] stavljaju se izvan snage [s učinkom od 1. siječnja 2028.].

Članak 88.

Stavljanje izvan snage

4. Sljedeće uredbe stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2028.:
 - (a) Uredba (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021.–2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014;
 - (b) Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240;
 - (c) Uredba (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092;
 - (d) Uredba (EU) 2021/783 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Programa za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1293/2013.

Članak 89.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu aktivnosti pokrenutih u skladu s temeljnim aktima iz članka 85., koji se nastavljaju primjenjivati na te aktivnosti do njihova završetka.

2. Ova Uredba ne utječe na provedbene akte donesene na temelju Uredbe (EU) 2021/696 o svemirskom programu i Uredbe (EU) 2023/588 o programu IRIS². Ti akti ostaju na snazi, prema potrebi, dok se ne izmijene na temelju ove Uredbe, uz iznimku odluka donesenih u skladu s člankom 36. stavkom 4. Uredbe (EU) 2023/588.
3. Financijska omotnica iz članka 4. stavka 1. može pokriti i troškove tehničke i administrativne pomoći koji su nužni za osiguranje prelaska između ECF-a i mjera donesenih u skladu s temeljnim aktima iz prvog stavka.

Članak 90.

Stupanje na snagu

1. Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od 1. siječnja 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG PRIJEDLOGA

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	3
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	3
1.2.	Predmetna područja politike	3
1.3.	Ciljevi.....	3
1.3.1.	Opći ciljevi.....	3
1.3.2.	Specifični ciljevi.....	3
1.3.3.	Očekivani rezultati i učinak	3
1.3.4.	Pokazatelji uspješnosti	3
1.4.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	4
1.5.	Obrazloženje prijedloga/inicijative	4
1.5.1.	Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative.....	4
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.....	4
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	4
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	5
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	5
1.6.	Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka	6
1.7.	Planirani načini izvršenja proračuna	6
2.	MJERE UPRAVLJANJA	8
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	8
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	8
2.2.1.	Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	8
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje	8
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	8
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	9
3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	10

3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	10
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva	12
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	12
3.2.1.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	12
3.2.1.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	17
3.2.2.	Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje	22
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	24
3.2.3.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	24
3.2.3.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	24
3.2.3.3.	Ukupna odobrena sredstva	24
3.2.4.	Procijenjene potrebe za ljudskim resursima	25
3.2.4.1.	Financirano iz izglasanog proračuna	25
3.2.4.2.	Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda	26
3.2.4.3.	Ukupne potrebe za ljudskim resursima	26
3.2.5.	Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom	28
3.2.6.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	28
3.2.7.	Doprinos trećih strana	28
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode	29
4.	DIGITALNI ASPEKTI	29
4.1.	Zahtjevi relevantni za digitalizaciju	30
4.2.	Podaci	30
4.3.	Digitalna rješenja	31
4.4.	Procjena interoperabilnosti	31
4.5.	Mjere za potporu digitalnoj provedbi	32

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost („ECF”), uključujući posebni program za istraživačke i inovacijske aktivnosti u području obrane, u skladu s člankom 182. stavkom 3. UFEU-a

1.2. Predmetna područja politike

Europska konkurentnost

Čista tranzicija i industrijska dekarbonizacija

Zdravlje, biotehnologija i biogospodarstvo

Digitalno vodstvo

Otpornost i sigurnost, obrambena industrija i svemir

1.3. Ciljevi

1.3.1. Opći ciljevi

Opći cilj br. 1 – uspostaviti ulagački kapacitet za potporu europskoj konkurentnosti u strateškim tehnologijama i sektorima, uključujući inovacije, dekarbonizaciju i otpornost, s pomoću neometanog procesa ulaganja od temeljnih i primijenjenih istraživanja do uvođenja i proizvodnje.

Opći cilj br. 2 – iskoristiti instrumente financiranja iz proračuna EU-a kako bi se potaknula privatna, institucijska i nacionalna ulaganja za potporu strateškim tehnologijama i sektorima, uključujući istraživanja i inovacije, u EU-u.

1.3.2. Specifični ciljevi

Specifični cilj br. 1 – promicati javna i privatna ulaganja u cijelom procesu ulaganja, posebno ulaganja u istraživanja i inovacije, te bolje iskoristiti potencijal proračuna EU-a za smanjivanje rizika kako bi se maksimalno povećala dodana vrijednost EU-a.

Specifični cilj br. 2 – olakšati pristup financiranju iz programâ EU-a bržim, jednostavnijim i bolje usklađenim postupcima usmjerenima na korisnika te poboljšati usklađenost među instrumentima EU-a i s ulaganjima država članica.

Specifični cilj br. 3 – usmjeravati ulaganja u strateške sektore i tehnologije EU-a, uključujući temeljne lance vrijednosti, kritičnu infrastrukturu, sposobnosti i vještine, te za potporu dekarbonizaciji, zdravlju, biotehnologiji, poljoprivredi i biogospodarstvu, kao i digitalizaciji, sigurnosti i otpornosti, obrambenoj industriji i svemiru.

1.3.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Gospodarski učinci

- **Makroekonomski povrat:** Očekuje se da će se pridonijeti rastu BDP-a ubrzanom potrošnjom za ulaganja i pojednostavnjenjem postupaka.

- **Učinkovitost i produktivnost:** Očekuje se da će se smanjiti administrativni troškovi i integrirati pristupne točke pojednostavnjenjem postupaka za brzorastuće industrije i *start-up* poduzeća.
- **Pojednostavnjeno okruženje za financiranje:** Niži troškovi te skraćivanje vremena pretraživanja, roka za pripremu prijedloga, vremena potrebnog za obavlješćivanje i vremena potrebnog za dodjelu bespovratnih sredstava olakšavaju pristup sredstvima i potencijalno povećavaju stope uspješnosti.
- **Potpoma MSP-ovima:** Konsolidacija u jedinstveni fond vjerojatno bi bila korisna za MSP-ove jer im obično nedostaju resursi za snalaženje u složenim i fragmentiranim sustavima. Uz to, strateška usmjerenost na disruptivne inovacije mogla bi MSP-ovima pružiti nove mogućnosti u područjima s velikim rastom.
- **Konkurentnost tržišta:** Cilj je fonda povećati konkurentnost europskih poduzeća, uključujući MSP-ove i *start-up* poduzeća, tako što će financiranje postati pristupačnije i strateški usklađenije. Ova inicijativa pridonosi europskoj strateškoj autonomiji tako što će smanjiti ovisnost o stranim lancima opskrbe i vanjskim akterima i tako ojačati položaj poduzeća iz EU-a na domaćem i globalnom tržištu. Osim toga, nastoji se bolje povezati istraživanja s razvojem tržišta i uskladiti istraživačke prioritete s industrijskim potrebama, uz zadržavanje pristupa „odozdo prema gore” za temeljna istraživanja.
- **Istraživanja i inovacije:** Zadržala bi se predvidljivost za financiranje istraživanja i inovacija, kao i dosad, u skladu s obvezama iz Ugovora. Istodobno se konsolidacijom u jedan fond koji obuhvaća cijeli proces ulaganja može olakšati prihvaćanje rezultata istraživanja na tržištu i bolje povezati primijenjena istraživanja s industrijskim prioritetima.

Društveni učinci

- **Zapošljavanje i vještine:** Očekuje se da će veća ulaganja pridonijeti zapošljavanju. Fond će integrirati inicijative u području vještina, obrazovanja i osposobljavanja u jedinstveni okvir, usklađen s potrebama industrije u strateškim sektorima kao što su čista tehnologija i umjetna inteligencija. Tim će se pristupom promicati ciljana ulaganja u prekvalifikaciju i usavršavanje i tako povećati sinergija obrazovanja, istraživanja i poslovanja i omogućiti brza prilagodba novim trendovima.
- **Regionalni razvoj:** U strateškim regijama moglo bi doći do znatnog rasta, što će privući ulaganja i poduzetništvo.
- **Poboljšanja u zdravstvenom sektoru:** Pojednostavnjenim mehanizmima nastojalo bi se smanjiti administrativno opterećenje i ubrzati odgovor na krizu.

Učinci na okoliš

- **Prioritet dekarbonizacije:** Usmjerenost na dekarbonizaciju i čistu tehnologiju u skladu je s EU-ovim ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050. i potencijalno bi mogla povećati pozitivne učinke na klimu.
- **Nesigurnost ulaganja:** Zbog velike nesigurnosti u pogledu ulaganja u čistu tehnologiju potrebno je pažljivo uravnotežiti predvidljivost i fleksibilnost kako bi se postigli pozitivni rezultati u području okoliša.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Ova će se inicijativa pratiti na temelju okvira uspješnosti za VFO za razdoblje 2028. – 2034., koji je obuhvaćen zasebnim prijedlogom. U ovom se prijedlogu utvrđuju pravila za okvir uspješnosti proračuna, uključujući pravila za evaluaciju programa.

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- novo djelovanje
- novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja⁴⁴
- produljenje postojećeg djelovanja
- spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.5. Obrazloženje prijedloga/inicijative

1.5.1. *Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative*

EU je manje konkurentan nego drugi globalni akteri. SAD i Kina su predvodnici u ključnim sektorima i glavnim inovacijskim klasterima i imaju znatno veću financijsku potporu za istraživanja i inovacije, uvođenje i širenje. Stoga nastojanja da se poveća konkurentnost treba koordinirati na razini EU-a kako bi bila istinski učinkovita: hitno je potrebno uspostaviti namjenski fond za smanjenje te neravnoteže i osiguravanje dugoročne gospodarske otpornosti i rasta EU-a.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na razini EU-a (ex ante)

Udruživanje sredstava na razini EU-a može maksimalno povećati učinak i dodanu vrijednost ulaganja na terenu i dovesti do ekonomije razmjera u investicijskim inicijativama, što ih čini troškovno učinkovitijima nego kad bi svaka država članica djelovala zasebno.

Nedovoljna ulaganja privatnog sektora i dalje stvaraju poteškoće EU-u i utječu na širok spektar ulaganja, uključujući ulaganja u infrastrukturu, inovacije, zelenu i digitalnu tranziciju te industrijske kapacitete. Nedostatak ulaganja još je izraženiji zbog fragmentiranosti tržišta kapitala, što otežava učinkovitu raspodjelu štednje za produktivna prekogranična ulaganja. Fragmentacija financijskih tržišta ograničava prekogranične tokove kapitala, smanjuje razmjere i povećava rizik za ulagače, što posebno utječe na MSP-ove i strateške sektore.

Kako je istaknuto u Draghijevu izvješću, EU trenutačno zaostaje u raznim područjima, uključujući tehnološki razvoj, rezultate istraživanja i inovacija, dinamiku tržišta i industrijske kapacitete. Djelovanje na razini EU-a potrebno je kako bi se pružila potpora za projekte koji zbog svoje vrste i opsega ne bi bili mogući kad bi države članice djelovale same.

⁴⁴ U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe.

Potporom EU-a stvara se kritična masa koja pomaže da veliki projekti i partnerstva ostvare veći učinak i ispune paneuropske društvene potrebe te da se potakne više privatnih i javnih ulaganja. Naposljetku, suradnja – poticanje prelijevanja znanja i dijeljenja rizika – važan je element za unapređenje konkurentnosti. Rješenje na razini EU-a potaknulo bi ekonomiju razmjera i suradnju među dionicima, što je ključno za poboljšanje vrednovanja znanja i organizacijskih i tehničkih kapaciteta.

Financijskim sredstvima EU-a potiče se opsežna suradnja među dionicima i preko granica i tako se smanjuje fragmentacija resursa i aktivnosti te olakšava prijenos znanja među dionicima i sektorima, od temeljnih istraživanja do poduzeća. Financijska sredstva EU-a pomažu u uklanjanju prepreka na nacionalnoj razini i stvaranju mreža kao kritične mase za suočavanje s važnim pitanjima kao što su klimatska neutralnost, gubitak bioraznolikosti, onečišćenje, digitalna transformacija, sigurnost i pripravnost, što pojedinačne države članice ne bi mogle učiniti same.

Financijskim sredstvima EU-a, primjerice ulaganjima u zelene premije i velike infrastrukturne projekte u kojima socijalni povrati premašuju privatne, ublažavaju se tržišni nedostaci i neoptimalni uvjeti ulaganja. Budući da ublažavaju rizike ulaganja i potiču sudjelovanje dionika, financijska sredstva EU-a pomažu gospodarski korisnim projektima koji inače možda ne bi uspjeli. Jačaju gospodarsku otpornost, potiču privatna sredstva, privlače kapital, povećavaju produktivnost u cijelom EU-u te pridonose rastu BDP-a i dugoročnoj stabilnosti.

Koordiniranim financiranjem osigurava se da će resursi pomoći u svladavanju zajedničkih izazova i poticati partnerstva s privatnim sektorom, čime se usklađuju politički i industrijski prioriteti. Tim zajedničkim pristupom podupiru se revolucionarne inovacije i strateški ciljevi te se prevladavaju koordinacijska ograničenja među državama članicama.

Očekivana dodana vrijednost EU-a (*ex post*)

ECF će ponuditi sveobuhvatan skup mjera politike za uklanjanje trenutnih nedostataka u području financiranja EU-a koje se odnosi na konkurentnost. Njime bi se uspostavio jedinstveni kapacitet ulaganja za potporu strateškim sektorima i tehnologijama, čime bi se olakšao neometan proces ulaganja, od istraživanja do uvođenja na razini EU-a, i ojačao ulagački kapacitet i alati EU-a za poticanje ulaganja. U okviru ECF-a pojednostavnila bi se i uskladila pravila i zahtjevi za primjenu, odnosno uvela bi se jedinstvena pravila za podnositelje zahtjeva. Time bi se smanjila složenost, uklonila preklapanja i omogućilo EU-u da u potpunosti iskoristi potencijal za mobilizaciju privatnog kapitala i poveća proračunsku fleksibilnost. Novi fond ojačao bi i veze između istraživanja, proizvodnje i uvođenja inovacija, čime bi se osigurala dinamična gospodarska struktura unutar EU-a, s ciljem promicanja otpornosti i vodstva Europe u doba globalnih inovacija.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Konsolidacijom više financijskih instrumenata u jedinstveni okvir InvestEU 2020. stečena su vrijedna iskustva koja će se iskoristiti za oblikovanje novog fonda. Pokazalo se da su fragmentacija i mnogobrojnost pravila i postupaka u okviru prethodnih VFO-a dovele do neučinkovitosti i preklapanja, kako u ciljevima politike tako i u financijskim operacijama. Prelazak na jedinstveni program sa snažnim identitetom, jednim dužnosnikom za ovjeravanje i jedinstvenim skupom usklađenih zahtjeva za prihvatljivost, praćenje i izvješćivanje pridonio je pojednostavnjenju

upravljanja i provedbe. Ta iskustva ukazuju na prednosti usklađenog i pojednostavnjenog okvira koji će usmjeravati razvoj novog fonda kako bi se osigurala veća učinkovitost, transparentnost i učinak u cijelom lancu financiranja.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Cilj je ECF-a pojednostavniti i poboljšati financiranje EU-a konsolidacijom 12 postojećih programa u jedan fond te osigurati usku povezanost s Okvirnim programom za istraživanja i inovacije i usklađenost s Inovacijskim fondom. Zahvaljujući toj konsolidaciji postojat će ograničen broj programa EU-a s kojima će se morati usklađivati. Alatom za koordinaciju konkurentnosti osigurat će se sinergija s prethodno dodijeljenim omotnicama na nacionalnoj i regionalnoj razini. Očekuje se sinergija s Fondom Globalna Europa u aspektima koji se odnose na konkurentnost industrija i poduzeća EU-a u trećim zemljama (tj. zemljama pristupnicama, tržištima u nastajanju i gospodarstvima u razvoju).

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Pri izvršavanju proračuna ECF bi trebao pružati cjelokupni paket financijskih instrumenata Unije i osiguravati sinergiju među politikama za koje se dodjeljuje potpora, posebno tako što će omogućiti pojednostavnjene zajedničke postupke dodjele kako bi se ostvarili ciljevi više od jedne politike. Financijska sredstva trebala bi biti usmjerena na postizanje ciljeva politike. Stoga bi se uklanjanje opterećujućeg financijskog izvješćivanja najširim mogućim korištenjem financiranja koje nije povezano s troškovima trebalo provoditi kao jedna od glavnih mjera pojednostavnjenja.

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

Ograničeno trajanje

- na snazi od 1. 1. 2028. do 31. 12. 2034.
- financijski učinak od 2028. do 2034. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od 2028. do 2040. za odobrena sredstva za plaćanje

Neograničeno trajanje

- početna provedba od GGGG. do GGGG.
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

Izravno upravljanje Komisije

- preko njezinih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- preko izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one imenovale
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- Europskoj investicijskoj banci i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koji su navedeni u relevantnom temeljnom aktu
- tijelima osnovanima u državi članici koja su uređena privatnim pravom države članice ili pravom Unije i ispunjavaju uvjete da im se u skladu sa sektorskim pravilima povjeri izvršavanje sredstava Unije ili proračunskih jamstava, ako su ta tijela pod nadzorom tijela javnog prava ili tijela uređenih privatnim pravom koja pružaju javne usluge i ta su im nadzorna tijela dala odgovarajuća financijska jamstva u obliku solidarne odgovornosti ili jednakovrijedna financijska jamstva, koja za svako djelovanje mogu biti ograničena na najviši iznos potpore Unije.

Napomene

ECF bi trebalo provoditi u okviru izravnog i neizravnog upravljanja. Odabrani način provedbe trebao bi odražavati utvrđene potrebe za usmjerenošću, fleksibilnošću i učinkovitošću koje omogućuju postizanje ciljeva ECF-a.

U svim bi se slučajevima financiranje iz ECF-a trebalo pružati u obliku koji najbolje odgovara njegovim ciljevima, a da se pritom administrativno opterećenje za primatelje ograniči na apsolutni minimum.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Ukupni učinak ECF-a ocijenit će se evaluacijom. Komisija će najkasnije četiri godine nakon početka provedbe programa objaviti izvješće o provedbi, u kojem će ocijeniti napredak u postizanju ciljeva programa. Komisija će najkasnije tri godine nakon završetka programskog razdoblja provesti retrospektivnu evaluaciju, u okviru koje će ocijeniti djelotvornost, učinkovitost, relevantnost i usklađenost programa te dodanu vrijednost angažmana Unije.

Subjekti kojima su povjerene zadaće u okviru ECF-a redovito izvješćuju Komisiju u skladu s ovom Uredbom, okvirom uspješnosti i Financijskom uredbom.

Komisija će pratiti uspješnost provedbe ECF-a, i u okviru izravnog i u okviru neizravnog upravljanja. Kad je riječ o izravnom upravljanju, Komisija će primjenjivati pravila i postupke utvrđene u poglavlju 3. Financijske uredbe. Kad je riječ o neizravnom upravljanju, subjekti kojima su povjerene zadaće dužni su primjenjivati svoja pravila i postupke za koje je u skladu s člankom 157. Financijske uredbe ocijenjeno da ispunjavaju uvjete utvrđene u tom članku.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Za potporu konkurentnosti potrebne su mjere i u okviru izravnog i u okviru neizravnog upravljanja. Sveobuhvatna struktura Fonda omogućit će mu da prati europske projekte u cijelom procesu ulaganja, od istraživanja i razvoja, do demonstracije i tržišnog prihvaćanja tehnologija, usluga i rješenja. Moći će fleksibilno mobilizirati sva rješenja za financiranje iz Financijske uredbe, uključujući bespovratna sredstva, financijske instrumente i javnu nabavu.

Fond pruža i pojednostavnjena pravila kojima se ubrzava vrijeme potrebno za dodjelu bespovratnih sredstava i smanjuje administrativno opterećenje.

ECF će se provoditi u okviru izravnog upravljanja putem bespovratnih sredstava za europske projekte te izravno ili neizravno putem Instrumenta ECF InvestEU. Savjetovanje o projektima i međusektorske aktivnosti potpore za MSP-ove u okviru ECF-a provodit će se u okviru neizravnog ili izravnog upravljanja, ovisno o vrsti pomoći.

Instrument ECF InvestEU uglavnom će se provoditi u okviru neizravnog upravljanja preko subjekata kojima su povjerene zadaće, koji u pravilu doprinose potpori koja se pruža krajnjim primateljima. Razmotrit će se i izravni načini upravljanja, ovisno o potrebama za postizanjem ciljeva politike.

Komisija sa subjektima kojima su povjerene zadaće sklapa sporazume o jamstvu i/ili doprinosima. Ako je sporazum o jamstvu već potpisan s partnerom u provedbi u skladu s Uredbom o programu InvestEU, Komisija može odlučiti izmijeniti takav sporazum kako bi se uključio dodatni doprinos EU-a iz ECF-a.

Subjekti kojima su povjerene zadaće uključuju Grupu EIB-a, međunarodne financijske institucije, nacionalne razvojne banke i institucije te ostale financijske posrednike koji su tijela Unije, regulirana i/ili pod nadzorom bankarskog sektora.

Potporu koju financira Unija provodit će subjekti kojima su povjerene zadaće, u skladu sa svojim pravilima i postupcima.

Subjekti kojima su povjerene zadaće Komisiji dostavljaju revidirane godišnje financijske izvještaje, izjave o upravljanju i sažetke revizija i kontrola u skladu s člankom 158. Financijske uredbe.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje*

Glavni su rizici ECF-a:

rizik za ugled Komisije u slučaju prijevare ili kriminalnih ili nezakonitih aktivnosti, rizik od neučinkovitog korištenja sredstava EU-a u slučaju europskih projekata bez dodane vrijednosti EU-a ili uz vrlo ograničenu dodanu vrijednost,

financijski rizik, u slučaju iznosa koje je Komisija nepropisno isplatila korisnicima bespovratnih sredstava ili subjektima kojima su povjerene zadaće ili iznosa koje treba vratiti u proračun EU-a.

Okvir za unutarnju kontrolu, čija je svrha uklanjanje tih rizika, temelji se na provedbi Komisijina načela unutarnje kontrole i konkretnije na sljedećem:

ex ante ocjenama na temelju stupova subjekata kojima su povjerene zadaće; s obzirom na to da subjekti kojima su povjerene zadaće u pravilu preuzimaju dio rizika, interesi Unije i subjekta kojem su povjerene zadaće na taj su način usklađeni, čime se smanjuje rizik za proračun,

operacijama financiranja i ulaganja u kontekstu Instrumenta ECF InvestEU, koje se provode u skladu s poslovnikom subjekata kojima su povjerene zadaće i dobrom bankarskom praksom. Odabrani subjekti kojima su povjerene zadaće i Komisija sklapaju sporazum o jamstvu ili doprinosu, u kojem se utvrđuju detaljne odredbe i postupci u vezi s provedbom,

postupcima za odabir projekata koji se financiraju sredstvima EU-a, bilo da ih izravno financira Komisija ili neizravno subjekti kojima su povjerene zadaće,

posebnoj upravljačkoj strukturi, koja će se uspostaviti radi odobravanja korištenja jamstva EU-a (Odbor za ulaganja),

izvješćivanju i praćenju koje provode subjekti kojima su povjerene zadaće, uključujući revidirane financijske izvještaje, izjave o upravljanju i sažetke revizija i kontrola,

ex post revizijama koje provode vanjski revizori, Služba za unutarnju reviziju ili Europski revizorski sud i kontrolama koje provodi Komisija, uključujući izvješćivanje i praćenje, i

evaluacijama ECF-a, uključujući izvješće o provedbi u sredini programskog razdoblja i *ex post* evaluaciju.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje osigurat će troškovno učinkovit sustav unutarnje kontrole kako bi se očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju) održale ispod praga značajnosti od 2 %.

Ex post revizijama i kontrolama koje će uspostaviti Komisija, kao i, za neizravno upravljanje, izvješćivanjem, sažetkom revizija i kontrola te izjavama o upravljanju koje podnose subjekti kojima su povjerene zadaće, osigurat će se pravedan i pouzdan prikaz rizika od pogreške i omogućiti djelotvorno i učinkovito ispitivanje pokazatelja prijave.

Kad je riječ o bespovratnim sredstvima, *ex ante* provjere prijedloga prije potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i pojašnjenje pravila prihvatljivosti također bi trebali doprinositi ublažavanju rizika i troškovnoj učinkovitosti kontrola.

Kad je riječ o operacijama financiranja i ulaganja te savjetodavnim zadacima, *ex ante* provjere koje provode Komisija i subjekti kojima su povjerene zadaće i pojašnjenja pravila prihvatljivosti također bi trebali doprinositi ublažavanju rizika i troškovnoj učinkovitosti kontrola.

Troškovi povezani s provedenim kontrolama nastat će za proračun EU-a u vezi s unutarnjim kontrolama Komisije. Osim toga, troškovi mogu nastati i zbog naknada za upravljanje koje se plaćaju subjektima kojima su povjerene zadaće u vezi s njihovim unutarnjim kontrolama.

2.3. Mjere za sprečavanje prijave i nepravilnosti

I za izravno i za neizravno upravljanje Komisija poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da su financijski interesi Europske unije zaštićeni primjenom preventivnih mjera protiv prijave, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti, i to provedbom učinkovitih provjera i, ako se utvrde nepravilnosti, osiguravanjem povrata nepropisno isplaćenih iznosa te, prema potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.

Komisija ili njezini predstavnici i Revizorski sud ovlašteni su provoditi reviziju, na temelju dokumenata i na terenu, svih korisnika bespovratnih sredstava, subjekata kojima su povjerene zadaće, financijskih posrednika i krajnjih primatelja koji su primali sredstva Unije.

OLAF je ovlašten provoditi provjere i inspekcije na terenu nad gospodarskim subjektima koji su izravno ili neizravno uključeni u takvo financiranje.

U tom će kontekstu Komisija provesti nekoliko mjera, primjerice:

- odluke, sporazumi i ugovori koji proizlaze iz provedbe ECF-a uključivat će odredbe kojima se Komisija, uključujući OLAF, i Revizorski sud izričito ovlašćuju za provođenje revizija i provjera i inspekcija na terenu,
- podnositelji zahtjeva, ponuditelji te financijski posrednici i krajnji primatelji provjeravat će se u odnosu na objavljene kriterije za isključenje i sustav ranog otkrivanja i isključenja (EDES), i
- pratit će se pravila kojima se uređuje prihvatljivost troškova i financijske potpore.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatka i potencijalnih kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
2.	04.01.01 – Rashodi za potporu Europskom fondu za konkurentnost	nedif.	DA	DA	DA	DA
2.	04.02.01 – Čista tranzicija i industrijska dekarbonizacija	dif.	DA	DA	DA	DA
2.	04.02.02 – Zdravlje, biotehnologija, poljoprivreda i biogospodarstvo	dif.	DA	DA	DA	DA
2.	04.02.03 – Digitalno vodstvo	dif.	DA	DA	DA	DA
2.	04.02.04. – Otpornost i sigurnost, obrambena industrija i svemir	dif.	DA	DA	DA	DA
2.	04.02.05 – Savjetovanje o projektima i međusektorske mjere	dif.	DA	DA	DA	DA
2.	04.02.06 – Doprinos Instrumentu ECF InvestEU	dif.	DA	DA	DA	DA

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

U milijardama EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	2.
---	------	----

Glavna uprava			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.		
Odobrena sredstva za poslovanje											
04.02.01 – Čista tranzicija i industrijska dekarbonizacija	Obveze	(1a)	2,954	3,516	3,586	3,919	3,997	4,077	4,159		26,210
	Plaćanja	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.02 – Zdravlje, biotehnologija, poljoprivreda i biogospodarstvo	Obveze	(1b)	2,318	2,702	2,764	3,049	3,117	3,186	3,256		20,393
	Plaćanja	(2b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.03 – Digitalno vodstvo	Obveze	(1a)	5,833	6,857	7,004	7,701	7,865	8,032	8,202		51,493
	Plaćanja	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.04. – Otpornost i sigurnost, obrambena industrija i svemir	Obveze	(1a)	14,162	16,713	17,063	18,723	19,114	19,513	19,920		125,204
	Plaćanja	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.05 – Savjetovanje o projektima i međusektorske mjere	Obveze	(1a)	143	143	142	143	143	143	143		1,000
	Plaćanja	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
04.02.06 – Doprinos Instrumentu ECF InvestEU	Obveze	(1a)	1,000	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500		10,000
	Plaćanja	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm

Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁴⁵											
04.01.01 – Rashodi za potporu Europskom fondu za konkurentnost		- 3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
UKUPNA odobrena sredstva za Glavnu upravu	Obveze	=1a+1b+3	26,410	31,431	32,059	35,053	35,736	36,451	37,180	234,300	
	Plaćanja	=2a+2b+3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	

Neobvezno: ako je u prijedlog uključeno više od jednog GU-a, ispuniti tablice u nastavku; ako nije, izbrisati tablice.

Glavna uprava: <.....>	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
Odobrena sredstva za poslovanje								
Proračunska linija	Obveze	(1a)						0
	Plaćanja	(2a)						0
Proračunska linija	Obveze	(1b)						0
	Plaćanja	(2b)						0
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe								
Proračunska linija		- 3						0
UKUPNA odobrena sredstva za Glavnu upravu <.....>	Obveze	=1a+1b+3	0	0	0	0	0	0 0 0 0
	Plaćanja	=2a+2b+3	0	0	0	0	0	0 0 0 0

⁴⁵ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plaćanja	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		-6	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA <...> višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plaćanja	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	4	„Administrativni rashodi” ⁴⁶
---	----------	---

Glavna uprava: <.....>	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
• Ljudski resursi	0	0	0	0	0	0	0	0
• Ostali administrativni rashodi	0	0	0	0	0	0	0	0

GLAVNA UPRAVA <...> UKUPNO	Odobrena sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 4. višegodišnjeg financijskog okvira	(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0	0	0	0	0	0	0	0
---	--	---	---	---	---	---	---	---	---

U milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 4.	Obveze	0	0	0	0	0	0	0	0
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	0	0	0	0	0	0	0	0

Neobvezno: ako se prijedlog djelomično ili u potpunosti financira vanjskim namjenskim prihodima, ispuniti tablice u odjeljku 3.2.1.2. U suprotnom izbrisati cijeli odjeljak.

3.2.1.2. Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda

U milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj

Glavna uprava: <.....>			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.		
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.			
Odobrena sredstva za poslovanje												
Proračunska linija	Obveze	(1a)										0
	Plaćanja	(2a)										0
Proračunska linija	Obveze	(1b)										0
	Plaćanja	(2b)										0
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁴⁷												
Proračunska linija		- 3										0
UKUPNA odobrena sredstva za Glavnu upravu <.....>	Obveze	=1a+1b+3	0	0	0				0	0	0	0
	Plaćanja	=2a+2b+3	0	0	0				0	0	0	0

Obvezna tablica:

		Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.			
		2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.				
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	- 4	0	0	0			0	0	0	0	0
	Plaćanja	- 5	0	0	0			0	0	0	0	0
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe	- 6		0	0	0			0	0	0	0	0

⁴⁷ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA <...> višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plaćanja	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Obvezna tablica

			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plaćanja	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		-6	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA <...> višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plaćanja	11	0	0	0	0	0	0	0	0

			Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
			2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	-4	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plaćanja	-5	0	0	0	0	0	0	0	0
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		-6	0	0	0	0	0	0	0	0

UKUPNA odobrena sredstva iz naslova 1. – 3. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Plaćanja	11	0	0	0	0	0	0	0	0

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	4	„Administrativni rashodi” ⁴⁸
---	----------	---

U milijunima EUR (na tri decimale)

Europski fond za konkurentnost		Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
		2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
• Ljudski resursi		164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
• Ostali administrativni rashodi		11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	77,00
UKUPNO	Odobrena sredstva	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 4. višegodišnjeg financijskog okvira	(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
---	-----------------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	----------

U milijunima EUR (na tri decimale)

⁴⁸

Potrebna odobrena sredstva trebaju se odrediti na temelju podataka o godišnjim prosječnim troškovima dostupnih na odgovarajućoj stranici BUDGpedije.

		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 4.	Obveze	0	0	0	0	0	0	0	0
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navesti ciljeve i ostvarenja	↓	Vrsta ⁴⁹	Prosječni trošak	Godina 2028.		Godina 2029.		Godina 2030.		Godina 2031.		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)						UKUPNO	
				OSTVARENJA															
				Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ⁵⁰ ...																			
– Ostvarenje																			
– Ostvarenje																			
– Ostvarenje																			
Međubroj za specifični cilj br. 1																			
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																			
– Ostvarenje																			

⁴⁹ Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁵⁰ Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

Međuzbroj za specifični cilj br. 2																
UKUPNO																

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2028. – 2034.
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
NASLOV 4.								
Ljudski resursi	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Ostali administrativni rashodi	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Međuzbroj za NASLOV 4.	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
Izvan NASLOVA 4.								
Ljudski resursi	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Ostali administrativni rashodi	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Međuzbroj izvan NASLOVA 4.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
UKUPNO								
	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.2.3.2. Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda

VANJSKI NAMJENSKI PRIHODI	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2028. – 2034.
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
NASLOV 4.								
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj za NASLOV 4.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izvan NASLOVA 4.								
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj izvan NASLOVA 4.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO								
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3.3. Ukupna odobrena sredstva

UKUPNO IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA + VANJSKI NAMJENSKI PRIHODI	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2028. – 2034.
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
NASLOV 4.								
Ljudski resursi	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Ostali administrativni rashodi	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Međuzbroj za NASLOV 4.	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	175,911	1231,377
Izvan NASLOVA 4.								
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj izvan NASLOVA 4.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

UKUPNO	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)⁵¹

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (Neizravno istraživanje)	45	45	45	45	45	45	45
Izravno istraživanje	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)							
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)	99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0	0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	– u sjedištu	168	168	168	168	168	168
	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (UO, UNS – neizravno istraživanje)	25	25	25	25	25	25	25
UO, UNS – izravno istraživanje	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	1161	1161	1161	1161	1161	1161	1161

3.2.4.2. Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda

VANJSKI NAMJENSKI PRIHODI	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	0	0	0	0	0	0	0

⁵¹ Ispod tablice navedite koliko je EPRV-a od navedenog broja već raspoređeno za upravljanje djelovanjem i/ili se može preraspodijeliti unutar vaše glavne uprave i koje su vaše neto potrebe.

20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (Neizravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0
Izravno istraživanje	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)							
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)	0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0	0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	– u sjedištu	0	0	0	0	0	0
	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (UO, UNS – neizravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0
UO, UNS – izravno istraživanje	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	0	0	0	0	0	0	0

3.2.4.3. Ukupne potrebe za ljudskim resursima

UKUPNO IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA + VANJSKI NAMJENSKI PRIHODI	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (Neizravno istraživanje)	45	45	45	45	45	45	45
Izravno istraživanje	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)							
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)	99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0	0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	– u sjedištu	168	168	168	168	168	168
	– u delegacijama	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (UO, UNS – neizravno istraživanje)	25	25	25	25	25	25	25
UO, UNS – izravno istraživanje	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.	0	0	0	0	0	0	0

Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	1161	1161	1161	1161	1161	1161	1161

Osoblje potrebno za provedbu prijedloga (EPRV):

	Sadašnje osoblje službi Komisije	Dodatno osoblje		
		Financira se u okviru naslova 7. ili istraživanja	Financira se iz linije BA	Financira se iz naknada
Radna mjesta prema planu radnih mjesta	739	130	Nije primjenjivo.	
Vanjsko osoblje (UO, UNS, UsO)	247		10	35

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Upravljanje te unutarnja i vanjska koordinacija za provedbu ECF-a Izvršenje proračuna u svim sastavnicama politika ECF-a Provedba Instrumenta ECF InvestEU Provedba savjetovanja o projektima i međusektorskih mjera
Vanjsko osoblje	Upravljanje te unutarnja i vanjska koordinacija za provedbu ECF-a Izvršenje proračuna u svim sastavnicama politika ECF-a Provedba Instrumenta ECF InvestEU Provedba savjetovanja o projektima i međusektorskih mjera

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Iznimno, ako je to potrebno za provedbu prijedloga/inicijative, odobrena sredstva iz naslova 4. treba navesti u za to predviđenoj liniji.

Odobrena sredstva iz naslova 1. – 4. trebaju se navesti kao „Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike”. Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu uporabu / kupnju / razvoj IT platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju NASLOV 4.	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2028. – 2034.
	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	

Rashodi za IT (institucijski)	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	66 641 400
Međuzbroj za NASLOV 4.	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	9 520 200	66 641 400
Izvan NASLOVA 4.								
Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	10 130 750
Međuzbroj izvan NASLOVA 4.	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	1 447 250	10 130 750
UKUPNO	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	10 967 450	76 772 150

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)
- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u
- zahtijeva reviziju VFO-a

3.2.7. Doprinos trećih strana

Prijedlog/inicijativa:

- ne predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju
- predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (na tri decimale)

	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Godina	Ukupno	
		2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	
Tijelo koje sudjeluje u financiranju									
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva									

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
- na vlastita sredstva

- na ostale prihode
- navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (na tri decimale)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁵²						
		Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.	Godina 2032.	Godina 2033.	Godina 2034.
Članak								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

[...]

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

[...]

4. DIGITALNI ASPEKTI

4.1. Zahtjevi relevantni za digitalizaciju

- Procjenjuje se da je prijedlog relevantan za digitalizaciju jer će proizvesti nove serije podataka. Međutim, temeljit će se na digitalnom okviru Uredbe o programu InvestEU, posebno kad je riječ o informacijskom sustavu za upravljanje programom InvestEU, koji će biti prilagođen za provedbu ECF-a, posebno u pogledu razmjene podataka sa subjektima kojima su povjerene zadaće (provedbeni i savjetodavni partneri), članovima Odbora za ulaganja i drugim službama Komisije.

4.2. Podaci

- Razmjena podataka između Komisije i subjekata kojima su povjerene zadaće temeljit će se na zahtjevima utvrđenima u relevantnim sporazumima. Uključivat će operativne i financijske podatke te podatke o rizicima, koji će se dostavljati redovito (npr. periodična izvješća) i na *ad hoc* osnovi (npr. za podnošenje operacija subjekata kojima su povjerene zadaće).
- Razmjena podataka s članovima Odbora za ulaganja bit će ograničena na operacije koje subjekti kojima su povjerene zadaće podnose Odboru za ulaganja.

4.3. Digitalna rješenja

- Postojeći informacijski sustav za upravljanje programom InvestEU prilagodit će se i koristiti za provedbu Instrumenta ECF InvestEU i savjetovanja o projektima.

⁵² Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), moraju se navesti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % za troškove prikupljanja.

4.4. Procjena interoperabilnosti

- Informacijski sustav za upravljanje programom InvestEU koristit će se za ECF i zadržat će svoje značajke interoperabilnosti, posebno sa sljedećim informatičkim alatima Komisije: Secunda+, Ares, Decide i Corporate Notification System.

4.5. Mjere za potporu digitalnoj provedbi

- IT projekt za prilagodbu informacijskog sustava za upravljanje programom InvestEU za ECF razvijat će se i provoditi u Komisiji i u njega bi trebali biti uključeni glavni korisnici sustava (korisnici iz Komisije, korisnici koji su partneri u provedbi i savjetovanju te članovi Odbora za ulaganja).